

Κρινολούδα

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
4

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

9

69

ΠΔΒ

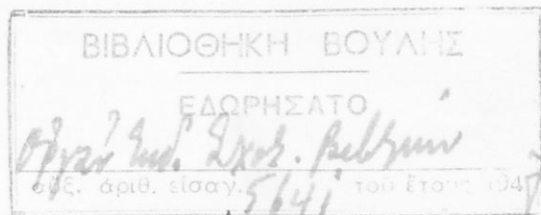
ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΕΩΝΗΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ. (ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ)

Ταμπάκοπαζου (Αρσ.) Δρακοπαζου (Θ)

ΚΡΙΝΟΛΟΥΛΟΥΔΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

για τη δεύτερα τάξη του δημοτικού σχολείου

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1947

002
WIE
ET2A
4

ΚΡΙΝΟΛΟΥΛΟΥΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

1. ΠΡΩΙΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Μὲ τὴ γλυκιὰν ἀγούλα
χαρούμενο ξυπνῶ
καὶ στέλνω προσευχούλα
θερμὴ στὸν οὐρανό.

Ἄξιωσέ με, Θέ μου,
νάμαι καλὸ παιδί
καὶ πάντα χάριζέ μου
χαρὰ καὶ προκοπή.

Θέ μου, σάν τὰ πουλάκια
 χαρούμενα νὰ ζῶ
 καί τ' ἄλλα τὰ παιδάκια
 πολὺ νὰ τ' ἀγαπῶ.

Καὶ στέλνε μου ἀπὸ πάνω
 τὴ χάρη σου κι εὐχὴ
 νὰ σ' ἔχω σ' ὄ,τι κάνω
 προστάτη καὶ σκεπή.

2. Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΙΝΙΤΣΑΣ

Τὸ βράδυ πρὶν πέση στὸ κρεβατάκι
 τῆς ἡ Κατινίτσα, κάνει αὐτὴ τὴν προσ-
 ευχή :

— Παναγίτσα μου, φύλαγε τὸν πατέρα
 μου, τὴ μαμά μου, τὰ ἀδερφάκια μου, τὴ
 θείτσα μου καὶ ὄλους μου τοὺς συγγε-
 νεῖς. Φύλαξε ὄλο τὸν κόσμο καὶ τὰ καλὰ
 παιδάκια. Καλοξημέρωσέ με καὶ κάνε με
 καλὸ καὶ φρόνιμο κοριτσάκι. . . .

Καμιὰ φορὰ ἡ Κατινίτσα ξεχνιέται
 καὶ κάνει τὴν προσευχὴ τῆς μὲ κλεισμένα

τὰ μάτια ἀπὸ τῆ νύστα. Τότε κάνει λάθος καὶ λέει:

— Θείτσα μου, φύλαγε τὴν Παναγίτσα μου. Ἦ:

— Ἀξιώσέ με καὶ καλοξημέρωσέ με νὰ γίνω καλὸ κορίτσι.

Μὰ αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτε. Ἡ Παναγίτσα ξέρει τί θέλει νὰ πῆ καὶ τὴν ἀκούει.

Τὸ κακὸ εἶναι, ποὺ πολλές φορές ἡ Κατινίτσα, ἀπὸ τὴν πολλὴ νύστα, βαριέται νὰ πῆ τὴν προσευχὴ τῆς. Ἄλλη φορὰ πάλι τὸ ξεχνᾷ καὶ κάποτε πεισμώνει καὶ κλαίει.

— Δὲν ντρέπεσαι, ποὺ σὲ βλέπει ἡ Παναγίτσα; τῆς λέει ἡ γιαγιά τῆς.

— Ἡ Παναγίτσα δὲ βλέπει ἀπὸ δῶ, ἀποκρίνεται ἡ Κατινίτσα. Ξέρω ἐγὼ κατὰ ποῦ εἶναι γυρισμένα τὰ μάτια τῆς.

Ἀλήθεια, τὰ μάτια τῆς Παναγίτσας εἶναι γυρισμένα ψηλὰ κατὰ τὸ ταβάνι. Εἶναι μιὰ παλιὰ ὠραία εἰκόνα. Εἶναι κρεμασμένη στὸν τοῖχο, ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεβατάκι τῆς Κατινίτσας.

— Ἡ Παναγίτσα βλέπει παντοῦ. Βλέπει ὅπου θέλει, τῆς ἀποκρίνεται ἡ για-

γιά της. Μὰ καὶ νὰ μὴ σὲ βλέπη, μήπως δὲ σ' ἀκούει;

Βέβαια. Ἡ Παναγίτσα ἔχει αὐτιά. Καὶ ἡ Κατινίτσα συλλογίζεται τώρα, πὼς τὰ αὐτιά τῆς Παναγίτσας τ' ἀκοῦνε ὅλα, ὅπου κι ἂν εἶναι γυρισμένα. Ὅμως ἡ Κατινίτσα, ἂν καὶ τὸ παραδέχεται αὐτό, δὲ σηκώνεται νὰ κάμη τὴν προσευχή της.

Ἡ γιαιγιά τῆς Κατινίτσας ὑποφέρει πολὺ, γιὰ νὰ τὴν καταφέρη νὰ κάμη τὴν προσευχή της. Καμιὰ φορὰ ἡ γιαιγιά βαριέται τὸ πείσμα τῆς Κατινίτσας καὶ τὴν ἀφήνει νὰ κοιμηθῆ χωρὶς προσευχή.

— Ἔτσι, σὰν ἓνα κακὸ παιδί, τῆς λέει.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Κατινίτσα δὲν εἶναι καθόλου καλὸ κορίτσι. Κάνει ἀταξίες. Ἡ μαμὰ τὴ μαλώνει καὶ στὸ τραπέζι δὲν τῆς δίνουν φροῦτο. Φυσικά! Δὲν ἔκαμε τὴν προσευχή της, δὲν παρακάλεσε τὴν Παναγίτσα νὰ τὴ βοηθήσῃ! Πὼς μπορεῖ λοιπὸν νὰ εἶναι φρόνιμο κορίτσι;

Ἡ Κατινίτσα μετάνιωσε. Τὸ βράδυ ὅταν νυστάξη κάνει μόνη της τὴν προσευχή της, χωρὶς νὰ τὴν παρακαλέσουν. Τώρα ἡ Κατινίτσα εἶναι καλὸ κορίτσι.

Είναι μιὰ χαρὰ νὰ τὴ βλέπης καὶ νὰ τὴν ἀκοῦς. Γονατίζει στὸ κρεβατάκι τῆς καὶ σηκώνει τὸ κεφάλι τῆς μὲ τὰ ξανθὰ σγουρόμαλλα πρὸς τὴν εἰκόνα. Τὰ χεράκια τῆς τὰ σταυρώνει ἐμπρὸς στὸ στήθος τῆς καὶ ἡ φωνούλα τῆς γλυκιὰ καὶ καθαρὴ ἀκούεται νὰ λέη:

«Παναγίτσα μου, φύλαγε τὸν μπαμπά μου, τὴ μαμά μου. . . .

Ἦστερα σὰν τὸ πουλάκι γέρνει στὸ κρεβατάκι τῆς καὶ ἀποκοιμιάται.

3. ΒΡΑΔΙΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Πρὶν πέσω νὰ πλαγιάσω,
 Θεέ μου, Σὲ παρακαλῶ,
 νὰ δώσης νὰ περάσω
 τὴ νύχτα μὲ καλό.

Τὸν ἄγγελό Σου πάλι
 στείλε μου ἀπὸ ψηλά,
 ναρθῆ στὸ προσκεφάλι
 πιστὰ νὰ μὲ φυλᾷ.

Ὅταν ἐγὼ κοιμᾶμαι,
 στὸ πλάι μου ν' ἀγρυπνᾷ
 κι ἔτσι νὰ μὴ φοβᾶμαι
 τὰ σκότη τὰ πυκνά.

Καὶ σ' ὅλη Σου τὴν πλάση
 κι ὅπου καλὸ παιδί,
 στείλε νὰ τὸ σκεπάση
 τὴ στοργικὴ Σου εὐχή.

4. Η ΜΑΝΑ

Ἡ Μαρίκα, ἡ Νίτσα καὶ ὁ Μίμης, τὰ τρία τ' ἀδερφάκια, ἔπαιζαν μέσα σὲ ἓνα δωμάτιο, ποῦ ἦταν ὅλο δικό τους. Εἶχαν στὴ μέση τὰ παιγνίδια τους, ωραῖα, καινούργια παιγνίδια, τὰ περισσότερα δῶρα τῆς τελευταίας πρωτοχρονιάς. Ἡ Μαρίκα συγύριζε τὴν κούκλα της. Ἡ Νίτσα ἔπλενε τὸ φλιντζανάκι τῆς δικῆς της, γιὰ νὰ τῆς δώση νὰ πιῇ τὸ γάλα της, ὅπως ἔκανε ἡ μαμά της γι' αὐτήν. Ὁ Μίμης κούρντιζε καὶ ξανακούρντιζε τὸ σιδηρόδρομό του.

Ὅμως τὰ παιδιά δὲν ἦταν χαρούμενα. Ἐπαιζαν χωρὶς ὄρεξη καὶ γκρίνιαζαν μὲ τὸ τίποτε.

— Σοῦ εἶπα χίλιες φορές, Νίτσα, νὰ μὴν πλένης ἐδῶ τὰ φλιντζάνια. Γεμίζεις τὸν κόσμο νερά, εἶπε ἡ Μαρίκα.

— Ποῦ τὰ βλέπεις τὰ νερά; ἀπάντησε ἐκείνη πειραγμένη. Μιὰ σταλαγματιὰ ἔπεσε καὶ στέγνωσε κιόλας.

— Ἐμπρός, κάμετε τόπο, σᾶς λέω! Ὁ σιδηρόδρομος περνᾷ, ξεφώνιζε ὁ Μίμης.

— Καλὲ Μίμη, τί φωνές εἶν' αὐτές ;
λέει ἡ Μαρίκα. Ξεχνᾶς, πῶς ἡ μαμά
εἶναι ἄρρωστη ;

Ὁ Μίμης, πού ἔτρεχε πίσω ἀπὸ τὰ
βαγόνια του, σὰν νὰ ἦταν κι αὐτὸς
κουρντισμένη μηχανή, σταμάτησε ἀπό-
τομα. "Ανοιξε μεγάλα μεγάλα τὰ μάτια
του, κοίταξε τρομαγμένα κατὰ τὴν πόρ-
τα καὶ εἶπε σιγά :

— Ποπό! Τί ἔπαθα!

Ἡ Νίτσα, κρατώντας τὴ μικρὴ πε-
τσετούλα τῆς κούκλας της, ἦρθε κοντά
του καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ μιλῇ σοβαρά.
Τοῦ μιλοῦσε σὰ γριούλα, πού ξέρει
πολλὰ πράματα.

— Σοῦ τὸ εἶπαμε τόσες φορές, καημέ-
νε! Δὲν κάνει ν' ἀκούη κρότους ἡ μαμά.
Ποῦ ἔχεις τὸ μυαλό σου, παιδάκι μου ;

Τὸ παιδί, πού δὲν μποροῦσε νὰ κατα-
λάβῃ πῶς τὸ ξέχασε καὶ ἔκανε ἀνησυ-
χίες, μαζεύτηκε σὲ μιὰν ἄκρη ντροπια-
σμένο. Κι ὁ σιδηρόδρομος σταμάτησε τὸ
ταξίδι του.

— "Αχ! Πότε πιά θὰ γίνῃ καλὰ ἡ μη-
τέρα, εἶπε σὲ λίγο ἀναστενάζοντας ἡ

Μαρίκα, καθίζοντας τήν κούκλα της σέ
 μιὰ καρεκλίτσα.

— Τί μποροῦσε νά τήν κάμη νά γίνη

πιό γρήγορα καλά; ρώτησε δειλά δειλά
 ὁ Μίμης.

— Πρῶτ' ἀπ' ὅλα νά μὴν ἀκούη τὰ ξε-
 φωνητά σου! Τοῦ εἶπε αὐστηρὰ ἡ Μα-
 ρίκα.

— Καλὰ αὐτό. Μὰ τί ἄλλο;

— Τί ἄλλο; εἶπαν τὰ κορίτσια καὶ κοιτάχτηκαν. Ἐλᾶτε νὰ σκεφτοῦμε.

Εἶχαν σοβαρευτῆ τώρα καὶ τὰ τρία. Καὶ τὰ τρία τὴν ἴδια σκέψη εἶχαν μέσα στὸ κεφαλάκι τους: Τί θὰ μπορούσε νὰ κάμη πιὸ γρήγορα καλὰ τὴ μητέρα.

Ξαφνικὰ ἡ Νίτσα ἔβαλε τὰ κλάματα.

— Δὲ βρίσκω τίποτε, εἶπε, τίποτε.

— Κι ἐγὼ δὲ βρίσκω, εἶπε ὁ Μίμης καὶ χτύπησε τὰ γόνατά του στενοχωρημένος, σὰ μεγάλος ἄντρας.

Ἡ παραμάνα μου ἔχει πει, εἶπε σιγὰ σιγὰ ἡ Μαρίκα, πὼς στὸν τόπο της, ὅταν ἀρρωστήση κανένας, στέλνουν τάματα στὴν ἐκκλησία καὶ γίνεται καλὰ.

— Νὰ στείλωμε κι ἐμεῖς τάματα, εἶπαν τ' ἄλλα δυὸ παιδιά, χωρὶς καλὰ νὰ ξέρουν τί σημαίνει αὐτὴ ἡ λέξη.

— Ὅ,τι σὲ πονεῖ, τὸ κάνεις ἀσημένιο καὶ τὸ στέλνεις στὴν Παναγία. Πόδι, χέρι, ὅ,τι σὲ πονεῖ, ἐξήγησε ἡ Μαρίκα.

— Ἐμεῖς νὰ στείλωμε μιὰν ὀλόκληρη ἀσημένια μαμά! Εἶπε ἡ Νίτσα.

— Μὰ ποῦ θὰ βροῦμε χρήματα;

— Δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ξέρη τίποτε!

— Ναί, μὰ ποῦ θὰ τὰ βροῦμε τὰ χρήματα, ποῦ μᾶς χρειάζονται;

Τὰ παιδιὰ ἦταν τώρα ἀναστατωμένα. Καθένα εἶχε κάτι νὰ προτείνει.

Ξαφνικὰ ἡ Μαρίκα εἶπε:

— Νὰ πουλήσωμε τὰ παιγνίδια μας, παιδιά! Νὰ τὰ δώσωμε στὴν παραμάννα νὰ τὰ πουλήσῃ!

— Ναί, εὖγε! Ὠραία ἰδέα! Νὰ τὰ πουλήσωμε ὅλα τὰ παιγνίδια.

Τόσο ξεχάστηκαν ὅμως τὰ παιδιὰ μὲ τὴ συζήτησή τους, ποῦ δὲν κατάλαβαν πὼς ἀνοιξε σιγὰ σιγὰ ἡ πόρτα καὶ φανερώθηκε ὁ πατέρας.

Εἶχε ἀκούσει τὶς φωνές τους καὶ ἦρθε νὰ ἰδῆ τί τρέχει. Ἀπὸ τὰ λίγα ποῦ ἄκουσε καὶ εἶδε, κατάλαβε τί γινόταν μέσα στὶς ψυχούλες τῶν παιδιῶν του.

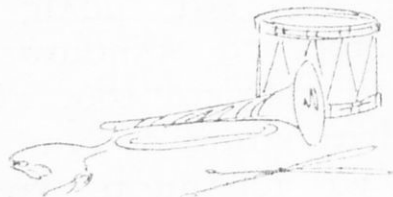
Συγκινημένος καὶ μόλις κρατώντας τὰ δάκρυά του, τὰ πλησίασε, τ' ἀγκάλιασε καὶ τὰ τρία καὶ τοὺς εἶπε:

— Δὲν εἶναι καμιὰ ἀνάγκη, χρυσά μου παιδάκια, νὰ πουλήσετε τὰ παιγνίδια σας. Δὲ χρειάζεται νὰ στείλετε τάματα στὴν ἐκκλησία.

Ἡ Παναγία, πού βρίσκεται παντοῦ, σᾶς ἄκουσε καί κατάλαβε τόν πόνο σας. Θά τή γιατρέψη τή μαμά σας. Μά σ' αὐτό θά τήν βοηθήση καί ἡ ἀγάπη πού τῆς ἔχετε. Γιατί ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύναμη πού ὑπάρχει στόν ἄνθρωπο. Ἐλάτε τώρα νά πᾶμε σιγά σιγά ὄλοι μαζί, νά τήν ἰδοῦμε μιὰ στιγμή καί νά τῆς στείλωμε ἀπό μακριά τὸ φιλή τῆς ἀγάπης μας.

Τὸ βάρος τῆς λύπης ἔφυγε μονομιᾶς ἀπ' τὶς καρδοῦλες τῶν παιδιῶν. Κρεμάστηκαν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ πατέρα τους καί τὸν ἀκολούθησαν.

Πνίγοντας μὲ δυσκολία τὰ χαρούμενα ξεφωνητά τους, ἔφτασαν στὴν πόρτα τοῦ δωματίου τῆς μητέρας. Τὴν ἄνοιξαν σιγά σιγά καί ἀπὸ κεῖ τῆς ἔστειλαν ἀπὸ ἓνα φιλή.

5. Η ΜΑΝΑ

Σ' αὐτὸ τὸν κόσμο τὸ μεγάλο
σὰν τὴν μανούλα μου εἶναι ἄλλο :

Ξυπνῶ κι ὡς νὰ τὴ δῶ μπροστά μου,
τικ - τὰκ, τικ - τὰκ, χτυπᾶ ἡ καρδιά μου.

Σὰν ἔρθη, ἀμέσως ἠσυχάζω,
πετιέμαι ὀρθή, τὴν ἀγκαλιάζω.

Τὸ κρύο νερὸ πῶς μὲ ζεσταίνει,
ὅταν τὸ χέρι της μὲ πλένη!

Καὶ τί ἀπαλὰ ποὺ μὲ χτενίζει,
μὲ ντύνει καὶ μὲ συγυρίζει!

Ποτέ δὲν εἶδα νὰ θυμῶνη,
πάντα μ' ἀγάπη μὲ μαλώνει.

Τὸ γάλα ποῦ μοῦ φέρνει πίνω,
μὰ καὶ στὸ γάτο λίγο δίνω.

Σὰ φτάνη ἡ ὥρα τοῦ σχολειοῦ μου,
φωνάζω χαίρε τοῦ σπιτιοῦ μου.

Διαβάζω, λέω τὸ μάθημά μου,
μὰ εἶν' ἡ μανούλα μακριά μου.

Κι ὄλο ἡ καρδιά τικ τὰκ μοῦ κάνει,
τὸ μεσημέρι ὡς νὰ σημάνη.

6. ΤΑ ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΑΔΕΡΦΑΚΙΑ

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Λέλα ἦταν ἔτοιμοι γιὰ ἔξω. Θὰ πήγαιναν περίπατο μὲ τὸν πατέρα τους. Ὁ Κωστάκης εἶχε μεγάλη χαρὰ καὶ χοροπηδοῦσε μέσα στὴν τραπεζαρία. Ξαφνικὰ ὁ Κωστάκης σκόνταψε σ' ἓνα μεγάλο ἀνθοδοχεῖο. Τὸ ἀνθοδοχεῖο ἔπεσε κάτω κι ἔγινε χίλια κομμάτια.

Ἡ Λέλα, καταλυπημένη γιὰ τὴν ἀπροσεξία τοῦ ἀδερφοῦ της, ἔτρεξε νὰ τὸν βοηθήσει. Ἐσκυψε κάτω κι ἄρχισε νὰ μα-

ζεύη τὰ σπασμένα κομμάτια. Ἐκείνη τῇ στιγμή μπῆκε ὁ πατέρας. Εἶδε τί ἔκανε ἡ Λέλα σκυμμένη καὶ θυμωμένος φώναξε :

— Ἀπρόσεκτη, ἔσπασες τὸ ἀνθοδοχεῖο, καὶ δὲ μιλάς κιόλας! Θὰ καθίσης λοιπὸν σπίτι, νὰ μάθης ἄλλη φορὰ νὰ προσέχης περισσότερο.

Ἡ Λέλα χαμήλωσε τὰ μάτια της καὶ δὲν ἀπάντησε.

Ὁ Κωστάκης σαστισμένος κοίταξε μιὰ στιγμή τῇ Λέλα, ὕστερα τὸν πατέρα του καὶ εἶπε :

— Ὅχι πατέρα, ἡ Λέλα! Ἐγὼ θὰ μείνω στὸ σπίτι, γιατί ἐγὼ ἔσπασα τὸ ἀνθοδοχεῖο.

Ὁ πατέρας στάθηκε μιὰ στιγμή καὶ κοίταξε μὲ συγκίνηση τὰ παιδιὰ του. Ὕστερα τ' ἀγκάλιασε καὶ τὰ δυὸ καὶ εἶπε :

— Θαρθῆτε κι οἱ δυὸ μαζί μου, γιατί κι οἱ δυὸ σας εἶστε καλὰ παιδιὰ. Ἐσύ, Λέλα, γιατί χωρὶς παράπονο δέχτηκες νὰ στερηθῆς γιὰ χάρη τοῦ ἀδερφοῦ σου. Κι ἐσύ, Κωστάκη, γιατί δὲν καταδέχτηκες νὰ κρύψης τὸ σφάλμα σου. Ἐλάτε νὰ μὲ φιλήσετε καὶ πᾶμε.

Μὲ τὸ πρόσωπο γελαστὸ καὶ τὰ μάτια
δακρυσμένα ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Λέλα
ἔτρεξαν καὶ φίλησαν τὸν μπαμπά τους.
"Ὑστερα καὶ οἱ τρεῖς εὐχαριστημένοι

βγῆκαν ἔξω. Ποτὲ ἡ Λέλα καὶ ὁ Κωστά-
κης δὲ θὰ ξεχάσουν τὴν ἡμέρα ἐκείνη.

"Ἐδωσαν καὶ οἱ δύο τους μὲ τὴν ἀ-
γάπη τους μιὰ μεγάλη χαρὰ στὸν πα-
τερούλη.

7. ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΚΑΣ

Ἡ Μαρίκα ἔχει ἓνα κρυφὸ παράπονο. Ἡ Μαρίκα ἀγαπάει τὰ ξαδερφάκια της, τὶς συμμαθήτριές της μὲ ὅλη της τὴν καρδιά. Ἐκεῖνα ὅμως δὲν τὴν ἀγαποῦν. Τὸ καταλαβαίνει ἡ Μαρίκα, γιατί στα παιχνίδια τους δὲν παίζουν μαζί της. Πῶς ὅμως νὰ τὴν ἀγαπήσουν; ἡ Μαρίκα, ἐνῶ εἶναι τόσο καλή, ἔχει ἓνα πολὺ μεγάλο ἐλάττωμα. Εἶναι πάντα ἀκάθαρτη. Κάθε πρωί, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πλένονται, ἡ Μαρίκα δὲ θέλει νὰ πλυθῆ. Φοβᾶται τὸ νερό, σὰ νὰ εἶναι φωτιά. Ἐνῶ ὅλα τὰ παιδάκια κάθε πρωὶ χτενίζονται, ἡ Μαρίκα δὲ θέλει νὰ χτενισθῆ. Θαρρεῖς καὶ φοβᾶται μὴ τὴ φάη τὸ χτένι μὲ τὰ δόντια!

Ἄν δὲν ἦταν ἡ μητέρα της, γιὰ νὰ τὴν πλύνη καὶ νὰ τὴ συγυρίση, ἡ Μαρίκα θὰ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σπίτι της, χωρὶς νὰ βρέξη οὔτε τὰ δάχτυλά της στὸ νερό.

Ἄλλοι ὅμως οἱ κόποι τῆς μητέρας της πᾶνε χαμένοι. Ἄμα μείνη μονάχη της ἡ

Μαρίκα, δὲν περνάει μιὰ ὥρα καὶ βρίσκειται πάλι λερωμένη.

Τί ἄσκημη ποὺ φαίνεται τώρα! Τὰ φορέματά της εἶναι γεμάτα χώματα καὶ τὰ μάγουλά της σκονισμένα καὶ ἰδρωμένα. Τὰ μαλλιά της εἶναι σὰν κουβάρι ἀπὸ κλωστὲς μπερδεμένες. Τὰ παπούτσια της εἶναι φορτωμένα ἀπὸ λάσπη. "Ἄν πῆς καὶ γιὰ τὰ χέρια της, ἀλίμονο! Ὁ περιβολάρης ὁ μπαρμπα-Γιάννης, μιὰ μέρα ποὺ εἶδε τὰ χέρια της ἔτσι λερωμένα, τῆς εἶπε:

— "Ἐλα, Μαρίκα νὰ φυτέψω βασιλικὸ στὰ χέρια σου!

Τί ντροπή! . . .

Καὶ ποῦ νὰ ἰδῆτε τί κάνει ἀκόμη! Σκουπίζει τὴν πένα της μὲ τὴν ποδιά της. Καμιὰ φορὰ μάλιστα καὶ μὲ τὰ χεῖλη της. Μὰ καὶ ὅσα πράγματα εἶναι δικά της, ὅλα τῆς μοιάζουν. Ἡ κούκλα της, ποὺ ἦταν τόσο ὠραία, ὅταν τῆς τὴ χάρισαν, τώρα εἶναι καταλερωμένη καὶ τὸ πρόσωπό της δὲ γνωρίζεται. Τὰ ἄλλα της παιγνιδάκια εἶναι στὴν ἴδια καὶ χειρότερη κατάσταση. Ἀκάθαρτα καὶ ἔλεεινά.

Γι' αυτό κανένα κοριτσάκι δέ θέλει να παίξει μαζί της. "Όλοι τήν άποφεύγουν.

"Αν ρωτήσετε και για τά βιβλία της και για τά τετράδιά της, άλίμονο! "Όλα

είναι σχισμένα, ξηλωμένα και χωρίς έξω-φυλλα. Τά φύλλα είναι τσακισμένα στις γωνιές, γεμάτα από μελανιές και από ψίχουλα. Πώς λοιπόν να τήν άγαποῦν οί συμμαθήτριές της; πώς να τήν άφήσουν να πιάση τά βιβλία τους, τά παιγνίδια

τους ἢ τὶς ζωγραφιές τους; πῶς νὰ παίξουν μαζί της, ἀφοῦ εἶναι πάντα λερωμένα καὶ τὴ σιχαίνονται;

Ἡ Μαρίκα εἶναι ἀρκετὰ ἔξυπνη καὶ ἐπιμελής. Γράφει καλούτσικα. Καὶ ὅμως στὴν καλλιγραφία ποτὲ δὲν πῆρε καλὸ βαθμό. Τὸ μαντεύετε γιατί.

Χύνει παντοῦ μελάνια ἀπὸ τὸ καλαμάρι της. Μελάνια στὰ βιβλία της, μελάνια στὰ τετράδιά της, μελάνια στὴν ποδιά της.

Ἀκόμα καὶ τὸ πρόσωπό της καὶ τὰ μαλλιά της εἶναι μελανωμένα. Θαρρεῖς καὶ τὸ κάνει ἐπίτηδες.

Ἄς μὴν ἔχη λοιπὸν παράπονο, ποῦ δὲν τὴν ἀγαποῦν οἱ ἄλλοι καὶ ἄς κοιτάξῃ νὰ διορθωθῇ. Καὶ ἂν σεῖς, μικροί μου φίλοι, ξέρετε κανένα παιδάκι, ποῦ νὰ ἔχη τὸ ἐλάττωμα τῆς Μαρίκας, νὰ τοῦ δώσετε νὰ διαβάσῃ αὐτὴ τὴν ἱστορία. Θαρρῶ, πῶς θὰ τὸ ὠφελήσετε.

8. ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Μέσα στην τάξη του Κωστάκη, πάνω σ' ένα ωραίο τραπεζάκι, είναι τοποθετημένα μερικά άνθοδοχεΐα. Τὰ παιδιά φροντίζουν πάντα με τὴ σειρά τους νὰ τὰ στολίζουν με λουλούδια τῆς ἐποχῆς: μενεξέδες, κρίνα, τριαντάφυλλα, μαργαρίτες, γαρύφαλλα καὶ ἄλλα, πὺ κάνουν τὴν τάξη πρόσχαρη καὶ γελαστή.

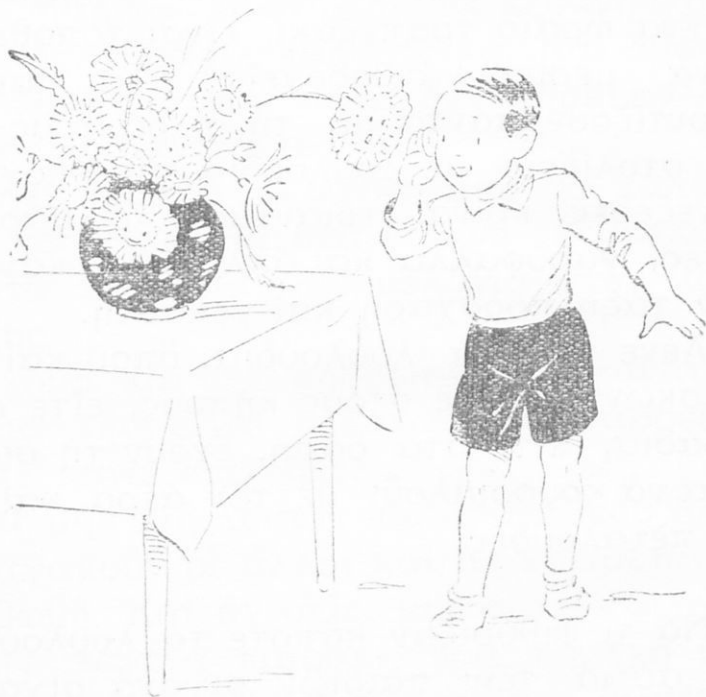
Λένε πὼς τὰ λουλούδια, ὅπου καὶ ἂν βρίσκονται, εἴτε στοὺς κήπους, εἴτε στὰ λιβάδια, εἴτε στὰ δάση, ἔχουν τὴ συνήθεια νὰ κρυφομιλοῦν με τὸν ἄερα καὶ με τὶς πεταλοῦδες.

Νὰ τί ψιθύριζαν κάποτε τὰ λουλούδια στ' αὐτιά τῶν παιδιῶν σιγανὰ σιγανὰ, ἔτσι πὺ κανεὶς ἄλλος δὲν μπόρεσε νὰ τ' ἀκούση.

— Ἀγαπημένα μας παιδιά, ξέρετε γιατί τὰ πέταλά μας εἶναι ἀπαλά σὰν τὸ βελούδο; ξέρετε γιατί μυρίζομε ἔτσι ωραῖα; Γιατὶ κάθε μέρα μᾶς ζωογονεῖ ὁ ἥλιος

μέ τὸ φῶς του, μᾶς νανουρίζει μὲ τὰ χά-
δια του ὁ καθαρὸς ἀέρας καὶ μᾶς λούζει
ἡ πρωινὴ δροσιά.

Καὶ σεῖς εἶστε λουλούδια σὰν κι ἐμᾶς

Γι' αὐτό, ἂν θέλετε καὶ σεῖς νὰ κάμετε
ροδοκόκκινα μάγουλα, νὰ ζῆτε ὅσο μπο-
ρεῖτε περισσότερο ἔξω, στὸν καθαρὸ ἀέ-
ρα καὶ στὸν ἥλιο, νὰ λούζετε ὅλο σας τὸ
σῶμα μὲ τὸ καθαρὸ νερό.

Κοιτάξετε! Μᾶς ἔχετε βάλει ἐδῶ τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο καὶ κάνομε μιὰν ὄμορφη ἀνθοδέσμη. Τὸ ἴδιο καὶ σεῖς μπορεῖτε νὰ γίνετε μέσα ἐδῶ μιὰ ζωντανή ὄμορφη ἀνθοδέσμη.

Αὐτὰ κάποτε εἶπαν σιγὰ σιγὰ τὰ λουλούδια. Καὶ τὰ παιδιὰ τὰ ἄκουσαν καλά. Γιατὶ στὴν τάξη τοῦ Κωστάκη δὲ βλέπει κανεὶς παιδιὰ χλομὰ ἢ ἀκάθαρτα καὶ ἀκατάστατα. "Ὅλα τὰ παιδιὰ εἶναι σὰ μιὰ ἀνθοδέσμη ἀπὸ δροσερὰ λουλούδια.

9. ΤΟ ΛΟΥΤΡΟ

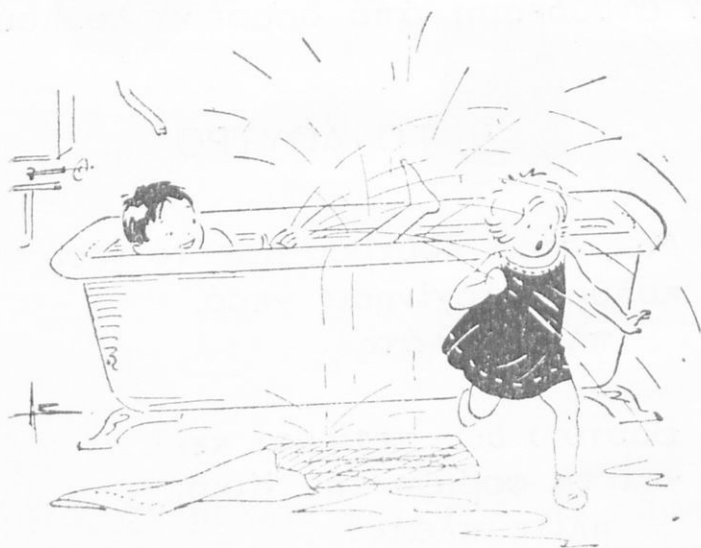
Μὲς στοῦ λουτροῦ μας τὸ νερὸ
κολύμπι ἀρχίησα γερὸ,
πλίτς, πλάτς!

Βουτάω δῶ, πετιέμαι κεῖ
καὶ τὴ φοβίζω τὴν Κική,
πλίτς, πλάτς!

Εἶμ' ἕνα ψάρι τρομερό,
ποὺ ξεπροβάλλει ἀπ' τὸν ἀφρό,
πλίτς, πλάτς!

Τί μὲ κοιτάζεις κι ἄπορείς ;
Ἔλα καὶ πιάσε με ἂν μπορῆς,
πλίτς, πλάτς!

Βουτάω δῶ, πετιέμαι κει,
χά, χά, χά! τόστριψε ἡ Κική!
Πλίτς, πλάτς!

10. Η ΚΥΡΙΑΚΗ

Μόλις ο ήλιος έριξε τὸ φῶς του πάνω στο παράθυρο, ἡ μητέρα, πὸ εἶχε σηκωθῆ ἀπὸ πολλὴν ὥρα πῆγε νὰ ξυπνήσῃ τὰ παιδιὰ.

— "Ἐ! παιδιὰ, σηκωθῆτε. Δὲν ἀκοῦτε τὴν καμπάνα, πὸ μᾶς φωνάζει;

— Ἀμέσως, μητερίτσα, φώναξαν ὅλα μαζί καὶ πετάχτηκαν ἀπὸ τὸ κρεβάτι τους.

Ἡ μητέρα ἔπλυνε μὲ δροσερὸ νερὸ τὸ Γιάννη καὶ τὸ Μίμη, τοὺς χτένισε κι ἄρχισε νὰ τοὺς ντύνη.

Στὸ ἀναμεταξὺ ἡ Ἐλενίτσα ἐτοίμαζε τὴν μπεμπέκα, ὅπως τὸ εἶχε πει ἀποβραδὶς. "Ἐπειτα ἡ μητέρα τῆς τὴ βοήθησε νὰ ντυθῆ καὶ κείνη.

Τὰ παιδιὰ τώρα ἦταν ἔτοιμα. Ροδοκόκκινα, καθαρὰ, μὲ τὰ γιορτερά τους φορέματα. "Ἐλαμπαν ἀπὸ ὀμορφιά.

Σὲ λίγο ξεκίνησαν γιὰ τὴν ἐκκλησία.

Ἡ μητέρα τους κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι τὴν μπεμπέκα καὶ τ' ἄλλα τρία πῆγαιναν μπροστά, φρόνιμα κοντὰ τὸ ἓνα στ' ἄλλο.

"Ὅταν μπῆκαν στὴν ἐκκλησία, δὲν ἦταν ἀκόμα πολὺς κόσμος κι ἔτσι πῆραν θέση μπροστά μπροστά.

Ὁ παπα - Βαγγέλης, μὲ τὸ χρυσὸ του πετραχήλι, ἄρχισε νὰ ψάλλῃ. Τί ὠραία φωνή

πού είχε! "Εψαλλε άργά, μέ κατάνυξη, καί τὰ παιδιὰ τόν άκουγαν μ' άνοιχτό τó στόμα.

Κοίταζαν τὰ εικονίσματα καί πότε πότε σήκωναν τó κεφάλι τους κι έβλεπαν μέ θαυμασμό τόν Παντοκράτορα, πού ήταν ζωγραφισμένος ψηλά, στό μεγάλο θόλο. Η μητέρα είχε πεί, πώς άπό κεί πάνω εύλογεί όλο τόν κόσμο καί τούς φαινόταν τών παιδιών σά ζωντανός. Μάλιστα ό Μίμης κάποτε είπε, πώς είδε τó χέρι του νά σαλεύη. Κι ή Έλενίτσα, πώς τής χαμογέλασε μέ άγάπη, κουνώντας τó κεφάλι του.

Σέ λίγο ανέβηκε ό διάκος στόν άμβωνα, γιά νά πῆ τó Ευαγγέλιο. Τό ιερό βιβλίό ήταν άκουμπισμένο μπροστά του, πάνω σ' ένα χρυσό περιστέρι μέ άνοιγμένες τισ' φτερούγες του. Δεξιά κι άριστερά, ήταν τ' άναλόγια. Κοντά στό δεξιό άναλόγιο, σ' ένα ψηλό στασίδι, έψαλλε ό δεξιός ψάλτης κι αντίκρυ του άποκρινόταν ό άριστερός, άπ' τó ψηλό του στασίδι κι αύτός.

Τά παιδιὰ θαυμάζουν τούς κρυστάλλινους πολυέλαιους, τούς χρυσοστολισμένους μέ τὰ πολλά τους τὰ κεριά, πού δέ χορταίνουν νά τούς βλέπουν, κάθε φορά πού έρχονται στην έκκλησία. Καμαρώνουν καί τ' άσημένια καντήλια, πού κρέμονται άναμμένα μπροστά στό εικονοστάσι. "Όλη ή έκκλησία μοσκομυρίζει άπ' τó λιβάνι! Ό παπα-Βαγγέλης λέει σιγά σιγά εύχές μέσα στό ιερό. "Ερχεται καί μπροστά στή μεσιανή θύρα του εικονοστασίου καί τότε τισ' λέει πιό δυνατά.

Στὸ τέλος, κρατώντας ψηλά τὸ ἀσημένιο δισκοπότηρο, περνάει ἀνάμεσα ἀπ' τὸν κόσμο κι ὄλοι τότε σκύβουν τὰ κεφάλια τους πρὸς τὰ κάτω μ' εὐλάβεια. Μερικοὶ μάλιστα γονατίζουν.

Τέλειωσε ἡ λειτουργία. Ὁ παπα-Βαγγέλης μοιράζει τὸ ἀντίδωρο. Τὰ παιδιά τοῦ φιλοῦν κι αὐτὰ τὸ χέρι, παίρνουν τὸ ἀντίδωρο, ἀσπάζονται τὶς εἰκόνες καὶ βγαίνουν ἀπ' τὴν ἐκκλησία μὲ τὴ μητέρα τους.

Ἀμέσως τρέχουν στὸν κουλουρά, γιατί αἰσθάνονται μεγάλη πείνα. Καθένας τους ἔχει στὴν τσέπη τὸ κυριακάτικο φιλοδώρημα, ποὺ τοὺς δίνει ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα.

Ὅταν προχώρησαν κατὰ τὸ σπίτι, ἡ μητέρα εἶδε, πὼς ἡ Ἐλενίτσα δὲν ἔτρωγε κουλούρι.

— Δὲν ἀγόρασες κουλούρι, Ἐλενίτσα;

— Δὲν πεινῶ μαμά.

— Περίεργο! Εἶπε κείνη καὶ τὴν κοίταξε μὲ κάποια ἀνησυχία.

Σὲ λίγο ἔφτασαν στὸ σπίτι. Τὴ στιγμή ποὺ ἔμπαιναν μέσα, ἡ μητέρα τους φώναξε τρομαγμένη:

— Ποῦ εἶναι ἡ Ἐλενίτσα;

Τὰ παιδιά ξαναβγῆκαν ἔξω, γιὰ νὰ ἰδοῦν τί συμβαίνει. Κάτω ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, τὴν εἶδαν νὰ στέκεται καὶ νὰ κουβεντιάζη μ' ἕνα παιδάκι.

— Μ' ἕνα ζητιανάκι μιλεῖ, εἶπε ὁ Γιάννης στὴ μητέρα του. Καὶ τὴν περασμένη Κυριακὴ στὴν

Ίδια θέση στεκόταν αυτό τὸ παιδί. Φορεῖ κάτι ρούχα κουρελιάρικα.

— Αυτό δὲν εἶναι λόγος, παιδί μου, γιὰ νὰ μὴν τοῦ μιλήση, εἶπε ἡ μητέρα. Καὶ καταλαβαίνω πολὺ καλά τί τρέχει. Ἡ ἀδερφή σας δὲν

πῆρε κουλούρι γιὰ νὰ δώση τὰ λεπτά της σ' αὐτὸ τὸ φτωχὸ ἀγόρι.

— Ναί, μαμά, εἶπε τότε ὁ Μίμης. Μποροῦσε νὰ πάρη κουλούρι καὶ νὰ δώση καὶ χρήματα στὸ ζητιανάκι.

— Καὶ πάλι θὰ περισσεύαν, εἶπε ὁ Γιάννης.

Στὸ ἀναμεταξύ ἡ Ἐλενίτσα εἶδε, πὼς εἶχαν σταματήσει ἡ μητέρα καὶ τ' ἀδέρφια τῆς καὶ τὴν κοίταζαν ἀπὸ μακριά.

Ἔτρεξε γρήγορα κοντὰ τους.

— Ὅλα τοῦ τάδωσες; τὴ ρώτησε μὲ περιέργεια ὁ Γιάννης.

— Γι' αὐτὸ δὲν πῆρες κουλούρι, ἔ; Σὲ πιάσαμε, κυρά, τῆς εἶπε κι ὁ Μίμης.

Ἡ Ἐλενίτσα κοκκίνησε. Στεκόταν μὲ χαμηλωμένα μάτια καὶ φοβόταν νὰ κοιτάξῃ τὴ μητέρα τῆς. Συλλογιζόταν: γιὰ νὰ μοῦ μιλοῦν ἔτσι τὰ παιδιά, θὰ πῆ, πὼς ἡ μαμὰ δὲν εἶναι εὐχαριστημένη μαζί μου. Κι ἔχει δίκιο, γιατί τῆς ἔκρυψα τὴν ἀλήθεια. Τῆς εἶπα ψέματα, πὼς δὲν πεινοῦσα.

Μὰ νὰ πού ἡ μαμὰ μίλησε καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἦταν γεμάτη χαρά.

— Ἡ Ἐλενίτσα, παιδιά, ἔκανε κάτι πολὺ ὠραῖο καὶ πολὺ καλό! Εἶπατε πρωτύτερα, πὼς μποροῦσε ν' ἀγοράσῃ κουλούρι καὶ νὰ δώσῃ καὶ χρήματα στὸ φτωχὸ παιδάκι. Ναί, μὰ ἐκείνη αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ κάμῃ κάτι καλύτερο. Νὰ στερηθῇ αὐτὴ τὴ μικρὴ εὐχαρίστηση, γιὰ νὰ δώσῃ μιὰ μεγαλύτερη ἀκόμη στὸ φτωχό. Κι ἀντὶ νὰ τῆς πῆς, Μίμη, «σὲ πιάσαμε», ὅπως λένε σ' αὐτούς, πού ἔχουν κάμει μιὰ κακὴ πράξη, θὰ ἔπρεπε νὰ τῆς πῆς:

«Ἀδερφούλα μου, τὸ βλέπω, ἔχεις τὴν καλύτερη καρδιά ἀπ' ὅλους μας!»

Αὐτὰ εἶπε ἡ μητέρα τους καὶ τράβηξαν πάλι κατὰ τὸ σπίτι.

“Όλοι κοίταζαν τώρα με καμάρι την Έλενι-
τσα, πού πήγαινε μπροστά, κρατώντας απ’ τὸ
χέρι τὴν ἀδερφοῦλα της.

Τὸ πρόσωπό της ἔλαμπε ἀπὸ ὀμορφιά κι ἦταν
ἀπαράλλαχτη σὰν τ’ ἀγγελούδια, πού εἶχαν
δεῖ στὴν ἐκκλησιά, ζωγραφισμένα ἐπάνω στὰ
εἰκονίσματα.

11. ΚΥΡΙΑΚΗ

Τ’ ἀστέρια μόλις εἶχαν δύοσι
κι ἄρχισε ἓνα πουλι νὰ κελαηδῆ.
Ποιὸν νάθελε νὰ χαιρετίση
ἀπὸ τὸ καταπράσινο κλαδί;

Πάνω ἀπ’ τὴ στέγη μας λυγοῦσαν
τοῦ περβολιοῦ τριγύρω τὰ δεντρά,
σὰν κάποιονε νὰ χαιρετοῦσαν
κι ὄλο κοιτάζαν πέρα στὰ μακριά.

Σὰ στὸ χορὸ τὰ κοπελούδια,
γιορτιάτικη εἶχαν ὄλα φορεσιά
καὶ καμαρῶναν τὰ λουλούδια,
μὲ τὰ μαργαριτάρια στὰ μαλλιά.

Τότε τοὺς εἶπα: “Ε! σεῖς, μικρούλια
τί μοῦ στολιζέστε τόσο πολὺ;
«Σιωπή!» μοῦ γνέψαν τὰ ζουμπούλια,
«Τί, δὲν τὸ ξέρεις πούναι Κυριακή;»

12. ΟΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ

Ένα χεράκι, μικροί μου φίλοι, είναι ζωγραφισμένο στην εικόνα. Είναι ένα χεράκι σαν τὸ δικό σας μὲ πέντε δάχτυλα. Πέντε δαχτυλάκια, πού ἔχουν τὰ νυχάκια τους κομμένα καὶ καθαρά.

Αὐτὸ βέβαια τὸ ξέρετε. Δὲν εἶναι καμιὰ ἀνάγκη νὰ σᾶς τὸ πῶ ἐγώ! Ξέρετε ὅμως, πὼς κάθε δαχτυλάκι ἔχει καὶ ὄνομα;

Τὸ δαχτυλάκι τὸ χοντρό, στέκεται ἐπάνω καὶ φαίνεται,

πὼς εἶναι ἀρχηγός. Καὶ βέβαια εἶναι ὁ ἀρχηγός, ἀφοῦ σὲ κάθε δουλειά, πού κάνουν τὰ ἄλλα δάχτυλα, βοηθάει πάντα. Γι' αὐτὸ τὸ ὄνομά του εἶναι: Μέγας δάκτυλος.

Τὸ ἄλλο δαχτυλάκι, πού εἶναι κοντὰ στὸ μέγα δάχτυλο, ἔχει τὴ συνήθεια νὰ δείχνη. Κάποτε μάλιστα αὐτὴ ἢ συνήθεια εἶναι πολὺ κακὴ. Προσέξτε, ὅταν τὸ δαχτυλάκι αὐτὸ δείχνη στὸ δρόμο κανέναν ἄνθρωπο ξένο. Εἶναι πολὺ ἄσχημη συνήθεια. Τὸ δαχτυλάκι αὐτό, πού δείχνει, λέγεται Δείκτης. Καὶ πρέπει νὰ πῆτε στὸ Δείκτη σας, πὼς δὲν εἶναι ὠραῖο νὰ τὸν βλέπουν στὸ δρόμο νὰ δείχνη.

Τὸ τρίτο τὸ δαχτυλάκι εἶναι ψηλότερο ἀπ'

ὄλα. Γι' αὐτὸ τ' ἀδερφάκια του τὸ ἔβαλαν στὴ μέση καὶ τὸ φωνάζουν: Μεσαῖο. Ἔτσι ὁ κύριος μεσαῖος ψηλώνει καὶ καμαρώνει.

Τὸ τέταρτο δαχτυλάκι, ἐπειδὴ εἶναι κοντὰ στὸ Μεσαῖο, τὸ λέμε: Παράμεσο. Αὐτὸ τὸ δαχτυλάκι βοηθάει πάντα τὸ Μεσαῖο. Ὁ Παράμεσος κάποτε στολίζεται μ' ἓνα κίτρινο κρικο.

Τὸ πέμπτο δαχτυλάκι εἶναι τὸ πιὸ λεπτοκαμωμένο καὶ τὸ πιὸ ὁμορφο, εἶναι ὅμως καὶ τὸ μικρότερο ἀπ' ὄλα· γι' αὐτὸ καὶ τ' ὄνομά του εἶναι Μικρός.

Τὰ πέντε δαχτυλάκια σας κάθονται σ' ἓνα σπιτάκι, πὺ τὸ λένε χέρι.

Αὐτὴ τὴ στιγμή, πὺ βλέπετε τὸ χέρι στὴν εἰκόνα, τὰ δάχτυλα ἔχουν συμβούλιο.

— Πεινάω, λέει ὁ Μεγάλος δάχτυλος.

— Κι ἐγὼ πεινῶ, μὰ δὲν ἔχω τίποτε νὰ φάω! λέει ὁ Δείκτης.

— Τί νὰ κάμωμε; ρωτᾶει ὁ Μεσαῖος.

— Ξέρω κι ἐγὼ; ... ψιθυρίζει ὁ Παράμεσος, ξύνοντας τὸ κεφάλι του.

— Δουλειά! φωνάζει ὁ Μικρός. Ὅποιος δουλεύει, τρώει. Ὅποιος δὲν ἐργάζεται, τίποτε! Ἄν θέλετε λοιπὸν νὰ φᾶμε, πρέπει νὰ ἐργαστοῦμε.

Τὰ πέντε ἀδέρφια ἄκουσαν τὴ συμβουλὴ τοῦ μικροῦ καὶ ἀπὸ τότε ἄρχισαν νὰ ἐργάζονται. Στὴ δουλειά τους τὰ συντροφεύουν καὶ τ' ἄλλα πέντε ἀδερφάκια, πὺ κάθονται στὸ ἄλλο

χέρι. Ποτέ τους δέν πείνασαν. Κουράζονται, ὑποφέρουν, πληγώνονται, λερώνονται, κάνουν ρόζους, μὰ δουλεύουν πάντα. Μᾶς τρέφουν, μᾶς ντύνουν, μᾶς χτίζουν σπίτια, μᾶς διασκεδάζουν, μᾶς γιατρεύουν. Εἶναι σωστοὶ γίγαντες. Ἀλήθεια, πόσα πράγματα δέν κάνουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τέτοιους ἄξιους ἐργάτες ποὺ ἔχουν.

13. ΤΟ ΧΕΡΙ

Πρῶτα ἀπ' ὅλα πρέπει,
σάν τὰ κρύα νερά,
τοῦ παιδιοῦ τὰ χέρια,
νάναι καθαρά.

Ὅμως καὶ τὰ νύχια,
σάν τριανταφυλλιᾶς
νάναι μπουμπουκάκια,
ποὺ ὅλα ἀνθοῦν μεμιᾶς.

Πάντα αὐτὸ τὸ χέρι
ποὺ εἶν' ἔτσι ἀπαλό,
καθαρό, δροσάτο,
θάναι καὶ καλό.

Μὲ χαρὰ θὰ δίνη
στὰ φτωχὰ παιδιὰ
κάτι ἀπ' τὴν τσεπούλα,
ποὺ ἔχει στὴν ποδιά.

Πότε κουλουράκια
πού έβαλε ή μαμά.
πότε δεκαρουδες
άπ' τόν κουμπάρά.

Τέτοιο ένα χεράκι,
άχ, τί θησαυρός!
Γ' άγαπάει ό κόσμος,
τό εύλογεί ό Θεός.

14. ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ

Δίχως τὸ χωριάτη
θάχαμε σταράκι:
Ἄπ' τὸ στάχυ βγαίνει
τὸ γλυκὸ τ' ἀλεύρι,
πού τὸ παίρνει ἡ μάνα
καὶ ψωμί ζυμώνει.
Κι ὅλοι θὰ πεθάνουν,
ὅλοι ἀπὸ τὴν πείνα,
τὸ χωράφι ἂν πάψη
ὁ σκαφτιάς νὰ ὀργώνη.

Δίχως τὸ φουρνάρη
θάχαμε καρβέλια:
Δίχως ξυλοκόπο
— βασιλιά τοῦ δάσους —
καὶ χωρὶς δοκάρια,
πῶς θὲ νὰ χτιζόταν
τ' ἀρχοντοπαλάτι.
πῶς τὸ καλυβάκι;
Μήτε ὁ σκύλος θάχε
ξύλινο σπιτάκι.

Ποῦ θὲ νὰ κοιμόσουν,
πές μου, δίχως σπίτι:

Έχει τόση γλύκα
 ή σπιτίσια ζέστη,
 σαν μαζεύοντ' όλοι
 γύρω στο τραπέζι!
 Μά και πάλι, πές μου,
 δίχως καρβουνιάρη
 θάβραζεν ή σούπα,
 στη φωτιά που παίζει;

Δίχως τις ύφάντρες
 ρουχο θά γινόταν;
 Μά και κείνο πρέπει
 ράφτης νά τώ ράψη!
 Σά θαρθή ό χειμώνας
 κι ό βοριάς σφυρίζει,
 δίχως πανωφόρι
 πώς θά βγαίνομ' έξω,
 που παγώνει ή μύτη
 κι όλο κοκκινίζει;

Κάθε τέχνη άξιζει
 νά την άγαπούμε.
 Μας χρειάζοντ' όμοια
 ό σκαφτιάς κι ό ράφτης
 κι όμοια μās δουλεύει
 κι ό φτωχός τσαγκάρης.
 Ναι, καμιά δέν πρέπει
 νά καταφρονούμε.
 Άπ' αυτές τις τέχνες
 όλοι έμείς δέ ζούμε;

15. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΛΟΧΑΓΟΣ

Τοῦ Δημητράκη τοῦ χάρισαν στὴ γιορτὴ τοῦ ἕνα πηλήκιο μὲ χρυσὰ γαλόνια.

Τρεῖς μικροὶ συμμαθητὲς τοῦ ἦρθαν νὰ τοῦ ποῦν χρόνια πολλὰ καὶ νὰ παίξουν. Ὁ Δημητράκης γεμάτος χαρὰ ἔδειξε στοὺς φίλους τοῦ τὸ πηλήκιο καὶ εἶπε :

— Κοιτᾶτε τί μοῦ χάρισε ὁ πατέρας γιὰ τὴ γιορτὴ μου ! Δὲν εἶναι σὰ στρατιωτικό ;

— Τί ὠραῖο ποῦ εἶναι ! Φώναξε ὁ Κωστάκης. Εἶναι σὰν αὐτὰ ποῦ φοροῦν οἱ ἀξιωματικοί !

— Ξέρετε τί νὰ κάμωμε ; εἶπε ὁ Περικλῆς, ποῦ ὄλο ιδέες γιὰ παιχνίδια κατέβαζε τὸ κεφαλάκι του. Νὰ κάνωμε πὼς εἴμαστε στρατός. Καὶ σύ, Δημητράκη, νὰ γίνης λοχαγὸς μας, ἀφοῦ εἶναι ἡ γιορτὴ σου σήμερα κι ἔχεις καὶ τὸ χρυσὸ πηλήκιο.

— Κι ἐγὼ νὰ κρατῶ τὴ σημαία ! Φώναξε ὁ Γιώργος, ποῦ ἤθελε κι αὐτὸς νάχη τὰ πρωτεῖα.

— Νά, πάρ' τὴν κιόλας ! Εἶπε ὁ Δημητράκης. Τοῦ ἔβαλε στὸ χέρι τοῦ ἕνα μικρὸ ραβδάκι καὶ τοῦ ἔδωσε στὴν ἄκρη τὸ μαντήλι του. Φόρεσε κι ὁ ἴδιος τὸ πηλήκιο, ποῦ τοῦ πήγαινε περίφημα.

— Προσοχή ! Ἐμπρός... μάρς ! Ἐν, δυό, ἔν, δυό ! Βῆμα ταχύ !

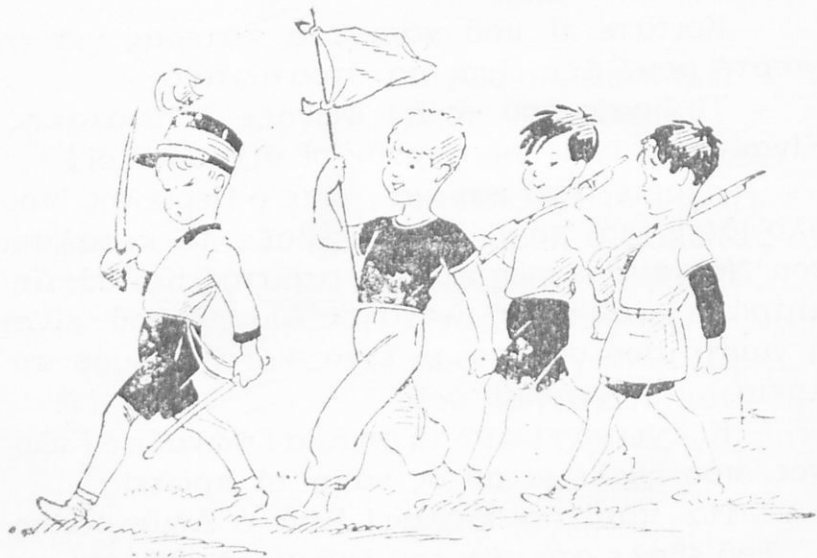
Καὶ πῆραν δρόμο μέσα στὰ δρομάκια τοῦ κήπου.

— Λόχος... ἄλτ ! διάταξε ὁ λοχαγὸς κι ἔδειξε στοὺς ἄλλους τὸν ἐχθρό. Ἦταν ὁ Μαυροῦκος, ὁ

μεγάλος τους γάτος, πού καθόταν ξαπλωμένος
 αναπαυτικώτατα επάνω στον μαντρότοιχο.

— Νά ο έχθρός! Πῦρ! μπάμ! μπούμ!

Ὁ γενναῖος στρατός στάθηκε καί σημάδευε μέ
 τὰ ξύλινα τουφεκάκια του. Τὰ μπάμ καί μπούμ
 ἀκούονταν φωναχτά ἀπό τὰ στόματά τους.

Ὁ γάτος ὅμως ἔμεινε ἀδιάφορος καί νυσταγ-
 μένος στή θέση του, χωρίς διόλου νά γυρίση
 νά τοὺς κοιτάξη.

— Ἐπάνω του! μάρς! Διάταξε πάλι ὁ λοχαγός.

Καθώς ὅμως ἔτρεχαν μέ ὀρμή πρὸς τὸν
 τοῖχο, ὁ λοχαγὸς σκόνταψε σὲ μιὰ πέτρα καί
 ξαπλώθηκε φαρδὺς πλατὺς επάνω στὸ δρομάκι.

Ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Κωστάκης ἔτρεξαν νὰ τὸν σηκώσουν.

— Χτύπησες; τὸν ρώτησε φοβισμένα ὁ Κωστάκης.

Ὁ Δημητράκης ἀνασηκώθηκε. Τὸ πρόσωπο τοῦ ἦταν κατακίτρινο. Ἔδειξε τὸ παχουλὸ τοῦ πόδι, ποῦ εἶχε χτυπήσει στὸ γόνατο. Εἶχε γρατσουνιστεῖ ἀπὸ ἓνα μυτερὸ χαλίκι καὶ ἀπὸ τὴν πληγὴ ἔτρεχε αἷμα...

— Ἄχ! πονεῖ πολὺ! Φώναξε ὁ μικρὸς λοχαγὸς καὶ παρὰ λίγο ν' ἀρχίσῃ τὰ κλάματα. Κρατήθηκε ὅμως, γιατί τοῦ ἦρθαν στὸ νοῦ τοῦ τὰ λόγια, ποῦ τοῦ εἶχε πει ὁ πατέρας του, ὅταν τοῦ ἔδινε τὸ πηλήκιο.

— Τώρα θὰ φαίνεσαι σὰν ἀληθινὸς στρατιωτῆς, Δημητράκη μου, καὶ πρέπει νὰ φέρεσαι σὰν ἄντρας.

Λοιπόν, οἱ στρατιῶτες δὲν κλαῖνε ποτέ, οὔτε οἱ λοχαγοί, συλλογιζόταν ὁ Δημητράκης. Ἐνῶ ὅμως ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Κωστάκης τὸν βοηθοῦσαν μὲ ὅλη τὴν ἐπισημότητα νὰ πάη κουτσάινοντας στὸ σπίτι, ἀπὸ τὸν πόνο βούρκωσαν τὰ μάτια του καὶ ἓνα δάκρυ κύλησε στὸ μάγουλό του.

Ἀπὸ πίσω ἐρχόταν ὁ Γιώργος μὲ τὴ σημαία του.

— Τί πάθατε, παιδιά; ρώτησε ἡ μητέρα, ὅταν ὁ στρατὸς σταμάτησε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς τραπεζαρίας.

— Παίζαμε τοὺς στρατιῶτες, εἶπε ὁ Κωστά-

κης με κάτεβασμένα μούτρα και κομπιασμένα λόγια, και καθώς πολεμούσαμε, ο λοχαγός μας πληγώθηκε άσχημα!

Ἡ μητέρα ἔτρεξε ἀμέσως ἔξω. Πῆρε τὸν πληγωμένο ἥρωα στὴν ἀγκαλιά της, τὸν ἔφερε μέσα καὶ τοῦ ἔπλυνε τὸ πόδι μὲ νερὸ βρασμένο, ποὺ εἶχε πάντα μέσα σ' ἓνα μπουκάλι.

— Εὐγε σου! τοῦ εἶπε, εἶσαι καλὸ παιδί καὶ δὲν κλαῖς!

— Ἔβαλα τὰ δυνατὰ μου νὰ μὴν κλάψω. Ὁ πατέρας εἶπε, πὼς οἱ ἀληθινοὶ ἀξιωματικοὶ δὲν κλαῖνε ποτέ, ἀπάντησε ὁ Δημητράκης.

— Μάλιστα, παιδί μου, εἶπε ὁ πατέρας, ποὺ ἦρθε στὸ μεταξύ. Βλέπω πὼς θὰ γίνης, ὅταν μεγαλώσης, γενναῖος ἄντρας.

— Καὶ βέβαια θὰ γίνη! Εἶπε ὁ Περικλῆς, ποὺ ὄλο ιδέες τοῦ κατέβαιναν. Ἐγώ, ἂν ἦμουν στὴ θέση του, θὰ χαλοῦσα τὸν κόσμον ἀπὸ τὰ κλάματα. Ζήτω λοιπὸν ὁ λοχαγός μας!

— Ζήτω ωω! φώναξαν ὄλοι, ἐνῶ ὁ Δημητράκης γελοῦσε ἀπὸ τὴ χαρὰ του.

16. Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΖΑΧΑΡΩΤΑ

Τοῦ Τάκη κάμανε γιὰ δῶρο
 ἓνα σπαθί κι ἓνα τουφέκι
 καὶ σὰ στρατάρχης τῶρα στέκει
 κι ὄλο τὸν κόσμο ἀπειλεῖ.

Φορεῖ στὸν ὦμο τὸ τουφέκι
 καὶ τὸ σπαθί στὴ μέση ζώνει,
 τὰ γειτονόπουλα μαζώνει
 καὶ τὰ γυμνάζει στὴν αὐλή.

Μὲ τὸ σπαθί γυμνὸ στὸ χέρι
 προστάγματα ἄγρια τοὺς δίνει...
 Μὰ ἄξαφνα κάποιον διακρίνει
 σοκολατάκια νὰ κρατᾷ.

— Ἔ, ψίτ! στρατιώτη! Τοῦ φωνάζει
 πλησίασέ μας ἓνα βῆμα
 (μπρὸς μου νὰ κάνης καὶ τὸ σχῆμα)
 καὶ δός μου τὰ μισὰ ἀπ' αὐτά!

— Θὰ στάδινά, μά, στρατηγέ μου,
 φορᾷς σπαθί... γιὰ συλλογίσου!
 Ταιριάζει στὴν ὑπόληψή σου
 νὰ τρῶς καὶ σὺ ζαχαρωτά;

17. ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

— Καί τὰ πουλιά πηγαίνουν στο σχολεῖο καθε πρωί! Ἐλεγε μίαν ἡμέρα ὁ δάσκαλος στήν τάξη τῆς Φρόσως. Ἐκείνο ὅμως τὸ σχολεῖο οὔτε τοίχους ἔχει, σάν τὸ δικό μας, οὔτε στέγη. Στέγη του εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ πάτωμά του τὰ κλαδιά μιᾶς μεγάλης βελανιδιάς στο λιβάδι.

Δάσκαλος εἶναι ὁ κύρ Κότσουφας, μὲ τὴν ὀμορφὴ μαύρη του φορεσιά καὶ μὲ τὴ μελωδική του φωνή. Μόλις σφυρίξη, ὅλοι οἱ φτερωτοὶ μαθητές του τὸν τριγουρίζουν καὶ τὸ μάθημα ἀρχίζει.

Κάθε ἕνας μαθητῆς λέει τὸ μάθημά του:

— Τσίου, τσίου, τσίου, τσί.

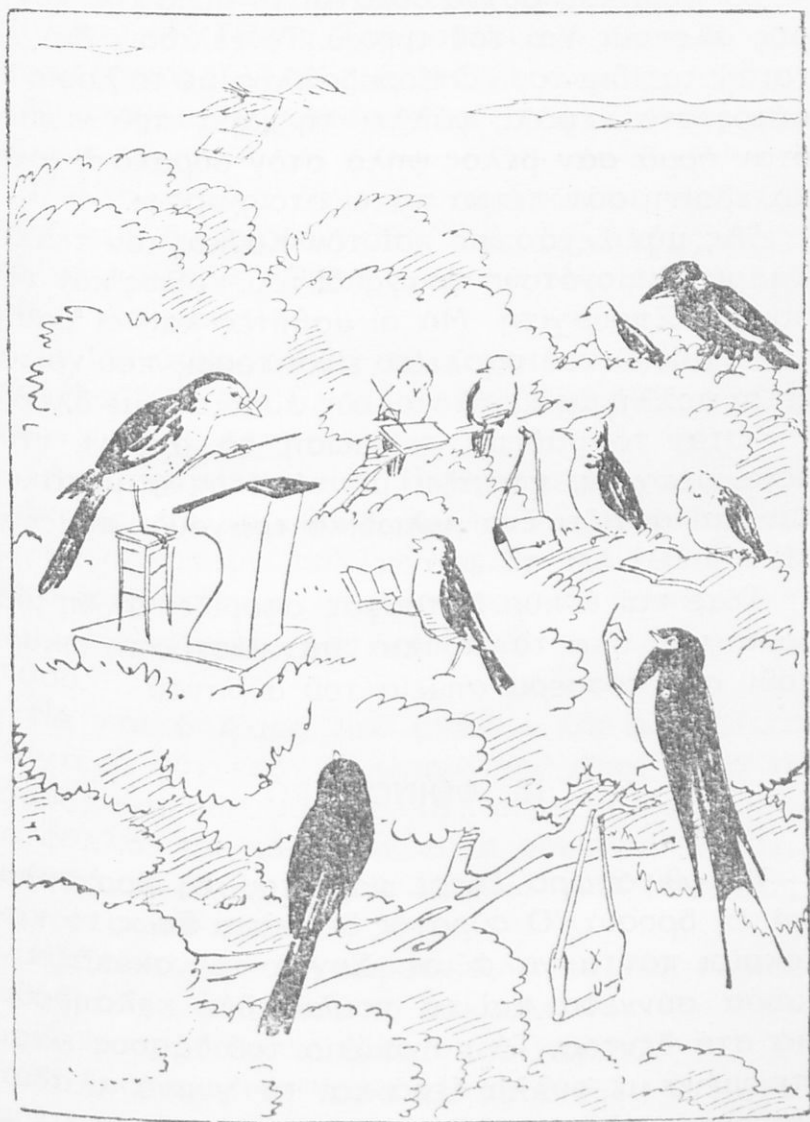
— Τίρι, λίρι, τίρι, λίρι, τίρι, λί.

— Τιού, τιού, τιού, τιού.

— Σπίν, σπίν, σπίν.

Καὶ ὁ καθένας ἐξηγεῖ μὲ τὸ δικό του τρόπο, πῶς βρίσκει τοὺς σπόρους καὶ πῶς πιάνει τὰ ἕντομα καὶ τὰ σκουλήκια.

Ὁ πιὸ χαρούμενος μαθητῆς εἶναι ὁ Σπίνος μὲ τὸ πρασινοκίτρινο πανωφόρι του. Νομίζει, πῶς εἶναι πάντα ἄνοιξη. Πολὺ προσεχτικὴ μαθήτρια εἶναι ἡ χαριτωμένη Καρδερίνα, μὲ τὸ κόκκινο φεσάκι στο κεφάλι καὶ μὲ τὰ χρυσὰ γαλόνια. Ὁ Κοκκινολαίμης ὄλο καμαρώνει τὸ ὀμορφο γελέκο του καὶ γι' αὐτὸ γίνεται πολλὰς φορές ἀπρόσεκτος. Ἡ ἔξυπνη Κίτσα, πάλι, μὲ τὸ λοφίο στο κεφάλι, ὄλο γιὰ τὸ δάσος μιλεῖ.

Ὁ Κόρακας συχνὰ θυμᾶται τὸ μῦθο τῆς πονηρῆς ἄλεποῦς καὶ τοῦ τυριοῦ. Τὸ χελιδόνι διηγείται τὰ ταξίδια του. Ὁ Κορυδαλλός, μὲ τὸ λοφίο κι αὐτὸς στὸ κεφάλι, ψάλλει τὴ χαρὰ πὺ νιώθει, ὅταν ὀρμᾶ σὰν βέλος ψηλὰ στὸν οὐρανὸ ἢ ὅταν κατεβαίνει σὰν πέτρα κάτω στὸ χωράφι.

Ἄς μὴν ξεχάσωμε καὶ τὸν Κοῦκο, τὸν τεμπέλη, μὲ τὸ μονότονο τραγούδι του, καθὼς καὶ τὸν πονηρὸ Σπουργίτη. Μὰ οἱ μαθητὲς καὶ οἱ μαθητρίες αὐτοῦ τοῦ σχολείου εἶναι τόσοι, πὺ χρειάζεται πολλὴ ὥρα, γιὰ νὰ τοὺς ἀραδιάσωμε ὅλους.

Ὅταν τὸ μάθημα τελειώσῃ, τὸ ἀηδόνι, ντυμένο φτωχικὰ, κοιτάζει μὲ τὰ ἐξυπνα ματάκια του καὶ ἀρχίζει ἕνα μελωδικὸ τραγούδι, πὺ κανένα πουλὶ δὲν τὸ φτάνει.

Τότε καὶ ὁ κύρ Κότσυφας σφυρίζει ἄλλη μιὰ φορὰ καὶ ὅλα τὰ πουλιὰ σὰν ἀστραπὴ σκορποῦν στὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ.

18. ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τὸ φθινόπωρο ἔφερε μαζί του τὴ βροχούλα καὶ τὴ δροσιά. Ὁ οὐρανὸς δὲν εἶναι ὅπως τὸ καλοκαίρι πάντα γαλάζιος. Συχνὰ τὸν σκεπάζουν μαῦρα σύννεφα καὶ τὰ πουλιὰ δὲν κελαηδοῦν πιά στὰ δέντρα. Τὰ μονοπάτια τοῦ δάσους εἶναι στρωμένα μὲ φύλλα ξερὰ καὶ τὰ γυμνὰ κλαδιά φαίνονται σὰ νὰ κρυώνουν.

Ὁ Θανάσης κι ἡ Εὐγενούλα, δυὸ μικρὰ παιδιὰ-

κία από τὸ χωριό, ἀνεβαίνουν τὸν ἀνήφορο καὶ μπαίνουν στὸ δάσος. Τοὺς στέλνει ἡ μητέρα τους νὰ μαζέψουν φύλλα ξερά, γιὰ νὰ κοιμᾶται ἐπάνω ἢ Μοσχούλα, ἢ κατσικούλα τους καὶ νὰ μὴν κρυώνη.

Πολλὰ παιδιά ἔρχονται στὸ δάσος καὶ κάνουν πὼς δουλεύουν σὰν τοὺς μεγάλους, μόνο γιὰ νὰ παίξουν. Ὅμως αὐτὰ τὰ δυὸ παιδιά δὲν ἦρθαν γιὰ παιχνίδι.

Ὁ Θανάσης τραβᾷ τὸ καροτσάκι καὶ ἡ Εὐγενούλα ἔχει ἓνα μεγάλο τσουβάλι στὴν πλάτη της.

Ἄρχισαν τὸ μάζεμα. Γιὰ νὰ γεμίσει τὸ καροτσάκι καὶ τὸ τσουβάλι, πρέπει νὰ σκύψουν καὶ νὰ ξανασκύψουν πολλές φορές. Δουλεύουν μὲ καρδιά, ἰδρώνουν, κουράζονται. Δὲ σταματοῦν παρά μιὰ στιγμή, ποῦ καὶ ποῦ, γιὰ νὰ πάρουν ἀνάσα.

Νά καὶ ὁ ἥλιος, ποῦ βγαίνει καὶ φωτίζει τὰ σταχτερά σύννεφα! Τί ὠραίο ποῦ εἶναι τώρα τὸ δάσος! Καὶ πὼς μοσκοβολᾷ τὸ βρεγμένο χῶμα! Τὰ φύλλα, ποῦ μαζεύουν, εἶναι κόκκινα, κίτρινα, καφετιά κι ὅταν πέφτη ἐπάνω τους ὁ ἥλιος, φαίνονται σὰ χρυσά.

Μαζεύουν ἀκόμη κάμποσες ἀγκαλιές. Γέμισε τὸ ἀμαξάκι, ξεχείλισε τὸ σακούλι.

Ξαναπαίρνουν τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ.

Ὁ δρόμος εἶναι τώρα κατηφορικός. Ἡ Εὐγενούλα σκύβει ὀλοένα πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σακουλιοῦ. Ὁ Θανάσης ζεστάθηκε, κοκκίνησε.

Τὰ δυὸ ἀδέρφια ἀποσταμένα σταμάτησαν καὶ κάθισαν λιγάκι, γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν.

— Αὐριο νὰ ξανάρθωμε, Θανάση, νὰ μαζέψωμε κουκουνάρες. Θὰ χρειαστοῦν τῆς μάνας τὸ χει-

μώνα γιὰ προσάναμμα, εἶπε ἡ Εὐγενούλα.

— Νάρθωμε νὰ μαζέψωμε καὶ σαλιάγκους, εἶπε ὁ Θανάσης. Πόσους εἶδα ἐπάνω στὰ χόρτα! Θὰ τοὺς πᾶμε τῆς μάνας νὰ τοὺς μαγειρέψη.

— Ὅχι, αὐτὸ δὲν εἶναι δική μας δουλειά. Μπο-

ρεί νάναι φαρμακεροί. Τούς σαλιάγκους και τὰ
μανιτάρια πρέπει νὰ τὰ γνωρίζη ἐκεῖνος, πού τὰ
μαζεύει.

Ὁ ἥλιος, πού βγῆκε μὲς ἀπὸ τὰ σύννεφα, ζε-
στανε σιγὰ σιγὰ τὴν ἐξοχή. Τὰ παιδιὰ βλέπουν
τὸ καλυβόσπιτό τους, πού ἀσπρίζει ἀπὸ μακριά.
Ἀπὸ τὴν καμινάδα του ξεφεύγει ἕνας ἐλαφρὸς
καπνός.

Τὰ παιδιὰ ξέρουν τί θέλει νὰ πῆ αὐτὸς ὁ κα-
πνός. Λέει, πὼς ἡ φασουλάδα βράζει στὴ φωτιά
κι αὐτὸ τοὺς δίνει δύναμη. Λίγο ἀκόμα και
ἔφτασαν.

Νάτην ἢ μητέρα τους, πού τὰ περιμένει στὸ
κατώφλι τῆς πόρτας. Τὰ βλέπει και φωνάζει ἀπὸ
μακριά :

— Καλῶστα τὰ παιδάκια μου. Ἐλάτε κι εἶν'
ἔτοιμο τὸ φαί.

Ἄχ! τί νόστιμη πού θὰ τοὺς φανῆ και μὲ τι
ὄρεξη θὰ φᾶνε αὐτὴ τὴ φασουλάδα, πού τὴν
κέρδισαν μὲ τὸν κόπο τους οἱ μικροὶ αὐτοὶ ἐρ-
γάτες!

19. ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

Τί καλά πούναι στὸ σπίτι,
τὸ φθινόπωρο σὰν πάρη
κι ἀρχινᾶμε τρίψε τρίψε
ὄλοι ἀντάμα τὸ ζυμᾶρι!
Ποιὸς καλύτερα τὸ πλάθει;
Ποιὸς ἀπ' ὄλους; ἢ μανούλα.

Καὶ κλεινόμαστε στὸ σπίτι
 κι ὄλ' ἀντάμα τὰ παιδιά,
 τρίψε τρίψε τὴν κουλούρα,
 τραγουδάμε τρά, λά, λά!

Ἐξω ἀδιάκοπα φυσάει
 καὶ λυσομανᾶ τ' ἀγέρι.
 Πέρα ἢ θάλασσα ξασπρίζει
 σὰ χιονάτο περιστέρι.
 Ὁ πατέρας κόβει ξύλα
 μὲ τὸ πιὸ μεγάλο ἀγόρι
 κι ἐμεῖς τ' ἄλλα καθισμένα
 δίπλα κεῖ στὴν παραστιά,
 — κι ἄς βογγᾶ τὸ ξεροβόρι —
 τραγουδοῦμε τρά, λά, λά!

20. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΦΩΤΟΣ

Τὸ μικρὸ χωριὸ τοῦ Φώτου δὲν εἶχε σχολεῖο.
 Ὁ μικρὸς Φῶτος, πού ἤθελε νὰ μάθη γράμματα, ὅπως ἔλεγε, πήγαινε στὸ σχολεῖο τοῦ ἄλλου χωριοῦ, πού ἦταν ἀρκετὰ μακριά.

Ἐνα βράδυ ὁ Φῶτος γύριζε ἀργὰ στὸ χωριὸ του. Τοῦ εἶχε πεῖ ἡ μητέρα του νὰ ψωνίσῃ καὶ εἶχε ἀργήσει.

Ἦτανε τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου καὶ ὅταν ἔφτασε στὸ δάσος, εἶχε πέσει πυκνὴ ὀμίχλη. Ὁ Φῶτος μὲ κόπο ξεχώριζε τὸ δρόμο. Εὐτυχῶς εἶχε

περάσει τόσες πολλές φορές, ἀλλιῶς μπορούσε νὰ πάρη κάποιον ἄλλο δρόμο.

Ἔτσι καθῶς προχωροῦσε, τοῦ φάνηκε πῶς ἄκουσε δεξιὰ του, μέσα σ' ἓνα χωράφι, φωνές καὶ βογκητά. Στάθηκε νὰ κοιτάξη, ἀλλὰ δὲν μπορούσε στὴν τόσο πυκνὴ ὁμίχλη τίποτε νὰ ξεχωρίση.

Τότε φοβήθηκε καὶ ἄρχισε νὰ τρέχη μὲ ὅλη του τὴ δύναμη, ἀλλὰ μιὰ γενναία σκέψη τὸν ἔκαμε νὰ σταθῆ πάλι :

— Ὑπάρχει κάποιος, εἶπε μέσα του, ποὺ ὑποφέρει καὶ ζητᾶ βοήθειά. Ἴσως μπορῶ νὰ τὸν βοηθήσω. Πρέπει νὰ κοιτάξω νὰ ἰδῶ ποῦ εἶναι.

Αὐτὴ ἡ σκέψη ξανάφερε ὅλο τὸ θάρρος στὸ μικρὸ Φῶτο. Τὰ βογκητά ἐξακολουθοῦσαν. Γύρισε πίσω καὶ προχώρησε πρὸς τὸ μέρος, ποὺ εἶχε φύγει. Πρόσεξε καλύτερα καὶ ξεχώρισε τὴ φωνὴ μικροῦ παιδιοῦ. Ὁδηγημένος ἀπὸ τὴ φωνή, δὲν ἄργησε νὰ βρῆ ἓνα μικρὸ κοριτσάκι πεσμένο καταγῆς.

Ἀπὸ τὴν ὁμίχλη εἶχε χάσει τὸ δρόμο καὶ εἶχε προχωρήσει στὰ χωράφια. Εἶχε πέσει μέσα σὲ ἓνα ἄρκετὰ βαθὺ χαντάκι καὶ δὲν μπορούσε νὰ σηκωθῆ. Εἶχε χτυπήσει ἐπάνω σὲ μιὰ πέτρα καὶ ἀπὸ τὸ μέτωπό του ἔτρεχε αἷμα.

Ὁ Φῶτος ἀνασήκωσε τὴ μικρούλα κόρη, τὴν ἔπλυνε μὲ καθαρὸ νερό, ποὺ εἶχε τὸ χαντάκι. Ἐπειτα ἔδεσε τὴν πληγὴ στὸ μέτωπό της μὲ τὸ καθαρὸ μαντηλάκι της, ποὺ βρῆκε στὸ

τσαντάκι της. Έτσι την πήρε από το χέρι και την έβγαλε από το χαντάκι.

Το κοριτσάκι έτρεμε και δέν μπορούσε να μιλήσει. Και μόνο όταν προχώρησαν, είπε ότι το σπιτάκι της ήτανε στην αρχή του χωριού. Πόσο φοβήθηκαν οι γονείς της, μόλις την είδαν!

Η μικρούλα έπεσε στην άγκαλιά της μητέρας της και δέν μπορούσε να μιλήσει. Ο Φώτος έξήγησε τί συνέβη.

— Σ' εύχαριστώ πολύ, παρά πολύ, καλό παιδί. του είπαν οι γονείς.

Και ο μικρός Φώτος πήγε στο σπίτι του εύχαριστημένος.

21. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

Ὁ παππούς τοῦ Δημητράκη ἦταν ναυτικός. Τώρα ἦταν γέρος καὶ πιά δὲν ταξίδευε. Πολὺ συχνὰ ὅμως θυμόταν τὰ ταξίδια, ποὺ ἔκανε, ὅταν ἦταν νέος καὶ τὰ διηγόταν στὸν ἐγγονό του.

Ὁ Δημητράκης ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελε. Ὅταν ὁ παππούς διηγόταν τὶς παράξενες ἱστορίες τῶν ταξιδιῶν του, ὁ Δημητράκης στοχαζόταν, πῶς εἶναι πολὺ καλὸ νὰ εἶναι κανεὶς ναυτικός. Ταξιδεύεις πάντα καὶ βλέπεις τόσους τόπους.

Μιὰ μέρα ὁ Δημητράκης κατάφερε τὸν παππού του, νὰ τοῦ φτιάξη ἓνα ὠραῖο ξύλινο καραβάκι.

— Καὶ λές, παππού, ν' ἀρμενίζη καλὰ τὸ καράβι μου; ρωτοῦσε ὁ Δημητράκης.

— Θ' ἀρμενίζη περίφημα, ἂν τοῦ βάζης καλὰ τὰ πανιά του. Κανένα καράβι δὲν ἀρμενίζει καλὰ, ἂν δὲν κάνη ὁ καπετάνιος καλὰ τὴ δουλειά του.

Ὁ Δημητράκης, ὅταν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, σοβαρεύτηκε καὶ σκέφτηκε μὲ καμάρι:

— Ἐγὼ θὰ εἶμαι καλὸς καπετάνιος! Καὶ βέβαια, μπορεῖ ἄλλος νὰ εἶναι καπετάνιος, ἀφοῦ τὸ καράβι εἶναι δικό μου;

Δὲν ἔβλεπε λοιπὸν τὴν ὥρα νὰ τελειώσῃ τὸ καράβι του. Θὰ τοῦ ἔβαζε τὰ κατάρτια, τὰ πανιά του καὶ τὴ χρωματιστὴ σημαϊούλα του.

Θὰ τὸ χρωμάτιζε καὶ θὰ τὸ ἔριχνε στὰ μικρὰ λιμανάκια, πὺ ἦταν στὴν παραλία κοντὰ στὸ σπίτι τους.

Ὁ Δημητράκης ὅμως ἦταν καὶ μαθητὴς κι ἔπρεπε νὰ πηγαίνει καὶ στὸ σχολεῖο. Πρὶν νὰ τοῦ κάμῃ ὁ παπποῦς τὸ караβάκι, ὁ Δημητράκης ἦταν πολὺ τακτικὸς μαθητὴς. Ὁ δάσκαλος τὸν ἀγαποῦσε καὶ τοῦ ἔβαζε καλοὺς βαθμοὺς. Ὅταν τὸ караβάκι ἔφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ παπποῦ καὶ πῆγε στὰ χέρια τοῦ Δημητράκη, τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Ὁ Δημητράκης πολὺ συχνὰ δὲν ἔφτανε στὸ σχολεῖο στὴν ὥρα του. Γιατί ὁ Δημητράκης τὸ πάθαινε αὐτό: Αὐτός, πὺ ἄλλοτε ἦταν τόσο τακτικὸς καὶ ὅλο ἐπαίνους ἔπαιρνε ἀπὸ τὸ δάσκαλό του:

Θὰ σᾶς τὸ πῶ μὲ μεγάλη μου λύπη.

Ὁ Δημητράκης ἔφευγε νωρὶς ἀπὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ πάῃ σχολεῖο.

Στὸ δρόμο ὅμως, καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλιά, χασομεροῦσε, γιατί ἔβαζε τὸ караβάκι του, νὰ ἀρμενίζῃ μέσα στὰ λιμανάκια. Ὅταν τελείωνε τὸ παιχνίδι του, ἔκρυβε τὸ караβάκι του μέσα σὲ κάτι βράχους, πὺ μόνο αὐτὸς ἤξερε τὸν κρυψώνα τους κι ἔτρεχε στὸ σχολεῖο νὰ προφτάσῃ τὸ μάθημα.

Στὴν ἀρχὴ πρόφτανε. Ὅσο ὅμως περνοῦσαν οἱ μέρες, τόσο τοῦ ἄρесе, νὰ κάθεται περισσότερο στὸ λιμανάκι, νὰ παίξῃ μὲ τὸ караβάκι του.

— "Ε! πῶς τὰ πᾶς μὲ τὸ καράβι σου, καπετάνιο; τὸν ρωτοῦσε ὁ παππούς.

— Περίφημα! Ἔλεγε ὁ ἐγγονός. Τὸ καράβι μου ἀρμενίζει τέλειᾶ καὶ πιστεύω, πὼς θὰ γίνω πολὺ γρήγορα καπετάνιος μὲ μεγάλο καράβι.

Πέρασαν δυὸ ἐβδομάδες καὶ στὸ σχολεῖο ἔγινε κάτι πολὺ κακὸ γιὰ τὸ Δημητράκη. Ὁ δάσκαλος παράγγειλε, μ' ἓνα παιδί, στὸν παππού τοῦ Δημητράκη νὰ πάη σχολεῖο, πού τὸν θέλει. Ἔτρεξε ὁ παππούς καὶ πῆγε σχολεῖο ἀνήσυχος. Στοχαζόταν, πὼς ὁ Δημητράκης κάποιο κακὸ θὰ

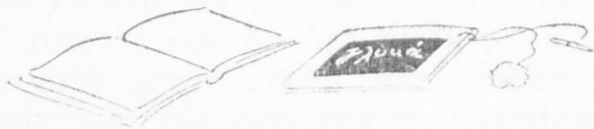
έπαθε. Μπήκε μέσα στο γραφείο και περίμενε το δάσκαλο. Σε λίγο ήρθε μέσα ο δάσκαλος με το Δημητράκη.

— Σᾶς κάλεσα, είπε ο δάσκαλος στον παππού, για νὰ σᾶς πῶ, πῶς δὲν εἶμαι καθόλου εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἐγγονό σας. Μένει πίσω στὰ μαθήματα καὶ στὸ σχολεῖο ἔρχεται πάντα ἄργά.

Κοκκίνησε ὁ Δημητράκης τότε. Τὰ μάτια του γέμισαν δάκρυα, ὅταν ἀντίκρουσε τὸ λυπημένο πρόσωπο τοῦ παπποῦ του. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Δημητράκης δὲν ἔλεγε ποτὲ ψέματα, ὁμολόγησε τι ἔκανε στὸ δρόμο κι ἔφτανε στὸ σχολεῖο ἄργότερα.

— Βλέπεις, παιδάκι μου, τοῦ εἶπε ὁ παππούς, τί ἔκαμες; Ἄν θέλῃς νὰ γίνῃς καλὸς καπετάνιος, πρέπει νὰ μάθῃς νὰ κυβερνᾷς πρῶτα τὸν ἑαυτό σου.

Ὁ Δημητράκης κατάλαβε πολὺ καλὰ τὰ λόγια τοῦ παπποῦ. Ὑποσχέθηκε, πῶς δὲν θὰ τὸ ξανακάμῃ καὶ πῶς δὲν θὰ ἀμελῇ τὰ μαθήματά του γιὰ τὸ παιγνίδι.

22. ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ

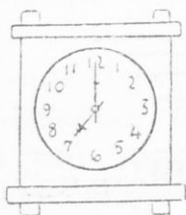
Γλιστρᾶς, καραβάκι,
γλιστρᾶς στὸν ἄφρὸ
καὶ τ' ἄσπρο πανάκι
φουσκώνει ἔλαφρό.

Γλιστρᾶς καὶ θὰ φτάσης
στὰ ξένα ταχιά.
ὦ! μὴ μᾶς ξεχάσης
ἐκεῖ στὰ μακριά!

Στὸ ξένο ἀκρογιάλι
γιὰ μᾶς νὰ πονῆς,
γοργὰ νάρθης πάλι,
γοργὰ νὰ φανῆς.

Μακριὰ ἀπ' τὸ γιαλό μας,
καθάριο, ἔλαφρό,
καράβι δικό μας
γλιστρᾶς στὸν ἄφρὸ.

23. ΤΟ ΡΟΛΟΓΙ

Έχει τὸ ρολόγι
πάνω ἀπὸ τὴν πλάκα
μιὰ μικρὴ βελόνα
κι ἄλλη πιὸ μεγάλη.
Κι ὅσο ἄργα πηγαίνει
πάντοτ' ἡ μικρούλα
τόσο τριγυρίζει
βιαστικὰ ἡ μεγάλη.

Οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Μόλις ξημερώση
κι οἱ ἑπτὰ σημάνουν.
στὴ στιγμὴ πετιέμαι
κάτω ἀπ' τὸ κρεβάτι.
Πλένομαι κι ἀμέσως,
σὰ ντυθῶ, μοῦ φέρνουν
τὸ ζεστό μου γάλα
μὲ φραντζόλα ἀφράτη

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Στις έννια ή ώρα
 στο σχολειό πηγαίνω,
 μὰ ποτέ, πριν φύγω,
 δέν ξεχνῶ νά δώσω
 τὸ θερμὸ φιλί μου
 στὸν καλὸ πατέρα
 καὶ στή μητερούλα,
 πὺ λατρεύω τόσο.

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
 τριγουρίζουνε στήν πλάκα.

Στις έννια καὶ κάτι
 βρίσκομαι στήν τάξη
 καὶ τὸ μάθημά μας
 καθὼς πάντα ἀρχίζει.
 Τί γοργὰ στ' ἀλήθεια
 πὺ περνᾷ ή ώρα!
 Δέκα! Ὅλ' ή τάξη
 μονομιᾶς σκορπίζει.

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
 τριγουρίζουνε στήν πλάκα.

Στήν αὐλή γιά λίγο
παίζομ' ὄλοι ἀντάμα
καί πηδᾶ, φωνάζει
τὸ τρελὸ τ' ἀσκέρι.
Μὰ στὸ σπίτι πάλι
μέ χαρὰ γυρνοῦμε,
ὅταν θὰ σημάνη
πιὰ τὸ μεσημέρι.

Οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στήν πλάκα.

Καί στίς δυὸ τὰ ἴδια
ξαναρχίζουν πάλι,
γράψιμο, μελέτη
μ' εὐθυμη καρδούλα.
Τέσσερεις! Γυρίζω
τῶρ' ἀπ' τὸ σκολειόμου
καί βοηθῶ, πρὶν παίξω,
λίγο τὴ μανούλα.

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στήν πλάκα.

Τρέχω στο κρεβάτι,
 όταν πιά το βράδυ
 τὸ ρολόγι «ώρα
 ύπνου!» μοῦ φωνάξη.
 Κι ὅμως ὅλη νύχτα,
 πῶς δουλεύει ἐκεῖνο,
 τίκι - τίκι - τάκα
 δίχως νὰ νυστάξη!

Οἱ βελόνες — τίκι - τάκα —
 τριγουρίζουνε στὴν πλάκα.

24. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Εἶναι παραμονὴ Χριστουγέννων. Βράδυ· καὶ τὸ κρύο ἔξω εἶναι τσουχτερό. Τὸ χιόνι σὰν ἄσπρο σεντόνι σκεπάζει τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ καὶ τὰ γύρω βουνά. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα πῆγαν στὴν ἐκκλησία. Τὰ παιδιὰ εἶναι λυπημένα, γιατί δὲν πῆγαν κι ἐκεῖνα. Τότε ἡ γιαγιά, γιὰ νὰ διώξη τὴ στενοχώρια τῶν παιδιῶν, ἄρχισε νὰ τοὺς λένε τὴ χριστουγεννιάτικη ἱστορία.

— Μιὰ φορά, ξεκίνησε ἕνας φτωχὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν καλύβα του νὰ βρῆ φωτιά. Γύριζε ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα, χτυποῦσε νὰ τοῦ ἀνοίξουν κι ἔλεγε:

— Βοηθήστε με, καλοί μου άνθρωποι! Ἡ γυναίκα μου γέννησε ἕνα παιδάκι... Πρέπει ν' ἀνάψω φωτιά, γιὰ νὰ ζεστάνω κι αὐτὴ καὶ τὸ μωρό.

Μὰ ἦταν νύχτα. Ὅλοι κοιμόνταν κλεισμένοι στὰ σπίτια τους καὶ κανένας δὲν ἔδινε ἀπάντηση στὰ παρακάλια του. Ὁ ἄνθρωπος ὅλο καὶ προχωροῦσε καὶ ξεμάκραινε ἀπὸ τὴ φτωχὴ του καλύβα.

Κάποτε εἶδε μακριὰ ἕνα μικρὸ φῶς. Ὅλος χαρὰ, πὼς θάβρισκε πιά φωτιά, κίνησε κατὰ κεῖ. Ὅταν πλησίασε, εἶδε πὼς ἦταν μιὰ μεγάλη φωτιά κι ὀλόγυρά της ἦταν ξαπλωμένα ἕνα κοπάδι ἄσπρα πρόβατα.

Τὸ κοπάδι τὸ φύλαγε ἕνας γεροβοσκός.

Κι ὁ ἄνθρωπος ποὺ χρειαζόταν τὴ φωτιά, πλησίασε τὰ πρόβατα καὶ εἶδε, πὼς στὰ πόδια τοῦ βοσκοῦ ἦταν ξαπλωμένα τρία μεγάλα σκυλιά.

Ὅταν πλησίασε ὁ ἄνθρωπος τὰ σκυλιά, ἐκεῖνα ξύπνησαν κι ἄνοιξαν τὰ μεγάλα τους στόματα, γιὰ νὰ γαβγίσουν. Μὰ ἡ φωνὴ τους παράλυσε στὸ στόμα τους καὶ κανένα γάβγισμα δὲν τάραξε τὴ νυχτερινὴ ἡσυχία.

Τότε ὁ ἄνθρωπος εἶδε, πὼς ἀνασηκώθηκε ἡ τρίχα τους, πὼς γυάλισαν τὰ δόντια τους καὶ πὼς ρίχτηκαν ἐπάνω του. Ἐνιωσε πὼς ἕνα σκυλὶ τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὰ γόνατα, τ' ἄλλο ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ τρίτο κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ λαιμὸ του. Μὰ τὰ δόντια τους ἔμειναν παράλυτα καὶ

τὰ σκυλιά, χωρίς νά τοῦ κάνουν κανένα κακό, τραβήχτηκαν.

Τότε ὁ ἄνθρωπος ἔκαμε νά πλησιάσῃ στή φωτιά, μὰ τὰ πρόβατα στριμώχτηκαν τὸ ἕνα κοντὰ στοῦ ἄλλο, τόσο πολὺ, πού δέν εἶχε ποῦ

νά πατήσῃ. Τότε κι αὐτὸς ἄρχισε νά πατάῃ στὶς πλάτες τους, μὰ κανένα ἀπὸ τὰ πρόβατα οὔτε κουνήθηκε, οὔτε ξύπνησε.

Τότε ὁ Γιαννάκης ρώτησε:

— Γιατί, γιατί, τὰ πρόβατα ἐξακολούθησαν

ήσυχα τὸν ὕπνο τους, ἀφοῦ ξέρομε πόσο δειλὰ εἶναι;

— Ἐχε λίγη ὑπομονή καὶ θὰ τὸ μάθης, εἶπε ἡ γιαγιά κι ἐξακολούθησε τῆ διήγησή της:

— Ὄταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πλησίασε σχεδὸν τῆ φωτιά, ὁ βοσκὸς σήκωσε τὸ κεφάλι του.

Ἦταν ἓνας κατσούφιασμένος γέρος, παράξενος καὶ σκληρὸς καὶ μιλοῦσε ἀπότομα σὲ ὄλους. Ὄταν εἶδε τὸν ἄγνωστο, ποὺ πλησίαζε, ἔριξε ἐπάνω του τῆ μακριὰ του γκλίτσα, ποὺ ἦταν στὴν ἄκρη μυτερή. Μὰ ἡ γκλίτσα λοξοδρόμησε κι ἔπεσε μὲ πολὺ κρότο στὴ γῆ, χωρὶς νὰ βλάψῃ τὸν ἄγνωστο.

Ἡ γιαγιά ἤθελε νὰ ἐξακολουθήσῃ, μὰ ὁ Κωστάκης τώρα μὲ τὴν ἀράδα του τῆ ρώτησε:

— Μὰ γιατί, γιαγιά, δὲν τὸν πέτυχε ἡ γκλίτσα;

Μὰ ἡ γιαγιά, χωρὶς νὰ προσέξῃ τὴν ἐρώτηση τοῦ Κωστάκη, ἐξακολούθησε:

— Τότε ὁ ἄγνωστος πλησίασε τὸ βοσκὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Καλέ μου ἄνθρωπε, βοήθησέ με καὶ δῶσε μου λίγη φωτιά. Ἡ γυναίκα μου γέννησε καὶ πρέπει ν' ἀνάψω φωτιά νὰ ζεσταθῇ κι αὐτὴ καὶ τὸ μωρό.

Ὁ βοσκὸς θέλησε νὰ τοῦ ἀρνηθῇ. Θυμήθηκε ὅμως, πὼς τὰ σκυλιὰ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν δαγκάσουν, τὰ πρόβατα δὲν τὸν φοβήθηκαν καὶ δὲν σκορπίστηκαν καὶ πὼς ἡ μαγκούρα του δὲν τὸν πέτυχε καὶ δειλίασε. Δὲν τόλμησε λοιπὸν νὰ ἀρνηθῇ στὸν ἄγνωστο.

— Πάρε ὄση φωτιά θέλεις! εἶπε ὁ βοσκός.

Μὰ ἡ φωτιά εἶχε χωνέψει πιά καὶ δὲν εἶχε κανένα μακρὸ ξύλο ἢ κλαδί. Ἦταν μονάχα ἓνας μεγάλος σωρὸς ἀπὸ ἀναμμένα κάρβουνα. Καὶ ὁ ἄγνωστος δὲν εἶχε οὔτε φτυάρι, οὔτε κανέναν τενεκέ, οὔτε τίποτ' ἄλλο, γιὰ νὰ τὰ βάλῃ καὶ νὰ τὸν πάῃ σπίτι του.

Ὁ βοσκός, πού τόνιωσε αὐτό, τοῦ ξαναεἶπε :

— Πάρε ὄση φωτιά θέλεις· καὶ ἀπὸ μέσα του χαιρόταν, πὼς δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ πάρῃ φωτιά.

Μὰ ὁ ἄγνωστος ἔσκυψε, παραμέρισε μὲ τὸ χέρι του τὴ στάχτη ἀπὸ τὰ κάρβουνα, ὕστερα ἀνασήκωσε τὴν ἄκρη ἀπὸ τὸ φόρεμά του καὶ τὰ ἔβαλε ἐκεῖ. Τί περίεργο ὅμως! Τὰ κάρβουνα, οὔτε τὰ χέρια του ἔκαιγαν, ὅταν τάπιανε, οὔτε τώρα τὸ φόρεμά του. Τὰ πήγαινε σπίτι του, σὰ νὰ μὴν ἦταν ἀναμμένα κάρβουνα, ἀλλὰ μῆλα ἢ καρύδια.

Ἐδῶ γιὰ τρίτη φορὰ τὰ παιδιὰ ρώτησαν τὴν γιαγιά :

— Μὰ γιατί, γιαγιά, δὲν τὸν ἔκαψαν τὰ κάρβουνα;

— Τώρα θὰ ἰδῆτε γιατί, περιμένετε! Εἶπε ἡ γιαγιά κι ἐξακολούθησε.

Ὅταν εἶδε αὐτὰ ὁ κακὸς βοσκός, ἀπόρησε.

— Μὰ τί νύχτα εἶναι αὕτη, συλλογίστηκε, πού τ' ἀγριόσκυλα δὲ δαγκάνουν, τὰ πρόβατα δὲν τρομάζουν, ἢ γκλίτσα δὲν πληγώνει καὶ τὰ κάρβουνα δὲν καίνε;

Σταμάτησε τὸν ἄγνωστο καὶ τὸν ρώτησε :

— Τι νύχτα είναι ή σημερινή και γιατί όλα έχουν τόση καλοσύνη για σένα ;

— "Αν δέν τὸ βλέπεις μόνος σου, δέν μπορῶ ἐγὼ νὰ σοῦ ἐξηγήσω, ἀποκρίθηκε ὁ ἄγνωστος, καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του, γιὰ νὰ προφτάση νὰ ζεστάνη τὴ γυναίκα του καὶ τὸ βρέφος.

Ὁ βοσκὸς ἀποφάσισε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν ἄγνωστο καὶ νὰ μάθῃ τί σημαίνουν ὅλα αὐτά. Πήγαινε λοιπὸν ἀπὸ πίσω του, ὥσπου ὁ ἄγνωστος ἔφτασε στὴν καλύβα του.

Εἶδε τότε ὁ βοσκός, πὼς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δέν εἶχε οὔτε καλύβα καὶ πὼς ἡ γυναίκα του καὶ τὸ μωρὸ ἦταν ξαπλωμένοι μέσα σὲ μιὰ γυμνὴ σπηλιά, πού δέν εἶχε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τοὺς τέσσερεις γυμνοὺς τοίχους. Ὁ βοσκὸς σκέφτηκε τότε, πὼς τὸ μικρὸ καὶ ἄθῳο βρέφος θὰ πάγωνε μέσα στὴ σπηλιά κι ἂν καὶ ἡ καρδιά του ἦταν σκληρή, τὸ λυπήθηκε. Ξεκρέμασε τότε τὸ σακούλι, πού εἶχε κρεμασμένο στὸν ὦμο του, ἔβγαλε μιὰ κάτασπρη μαλακὴ προβιά καὶ τὴν ἔδωσε στὸν ἄγνωστο νὰ τὴ στρώσῃ κάτω ἀπὸ τὸ παιδάκι.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, πού αὐτὸς ὁ σκληρὸς ἄνθρωπος ἔνωσε συμπόνια γιὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους κι ἔκαμε μιὰν ἐλεημοσύνη, ἄνοιξαν τὰ μάτια του. Εἶδε αὐτά, πού πρὶν δέν μποροῦσε νὰ ἰδῇ· κι ἄκουσε ἐκεῖνο, πού πρὶν δέν μποροῦσε ν' ἀκούσῃ.

Εἶδε, πὼς ὀλόγυρα ἦταν ἄγγελοι μ' ἀσημένιες φτεροῦγες καὶ πὼς στὰ χέρια τοὺς κρά-

τούσαν κιθάρες. Κι ἄκουσε πὺ ἐψαλλαν, πὺς τῆ νύχτα ἐκείνη γεννήθηκε ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου.

Τότε κατάλαβε ὁ βοσκός, γιατί τῆ νύχτα ἐκείνη δὲν μπορούσε κανένας νὰ κάμη κακὸ στὸν ἄγνωστο.

Ἔπειτα εἶδε ὁ βοσκός, πὺς ἄγγελοι ἦταν παντοῦ. Κάθονταν στὴ σπηλιά, κατέβαιναν ἀπ' τὸ βουνό, πετοῦσαν στὸν οὐρανό, περπατοῦσαν πολλοὶ μαζί στοὺς δρόμους, σταματοῦσαν στὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς καὶ κοίταζαν τὸ βρέφος. Παντοῦ ἦταν σκορπισμένη ἡ χαρά, τὸ τραγούδι καὶ μιὰ λεπτὴ ψαλμωδία. Κι ὅταν ὁ βοσκός στὴ σκοτεινὴ ἐκείνη νύχτα εἶδε κι ἄκουσε, ὅσα πρὶν οὔτε ἔβλεπε οὔτε ἄκουε, ἔνωσε μεγάλη χαρά, πὺ ἄνοιξαν τὰ μάτια του καὶ γονάτισε κι εὐχαρίστησε τὸ Θεό.

Τότε κι ὁ Γιαννάκης, πὺ ἡ γιαγιά πιά σταμάτησε τὴ διήγησή της, εἶπε :

— Τώρα, γιαγιά, κατάλαβα κι ἐγώ, γιατί ἐκείνη τῆ νύχτα τὰ σκυλιὰ δὲ δάγκωναν, τὰ πρόβατα δὲν ξυπνοῦσαν ἀπὸ τὸ φόβο τους, ἡ γκλίτσα δὲν πλήγωνε καὶ τὰ κάρβουνα δὲν ἔκαιαν. Εἶχαν ὅλα τὴν καλοσύνη τοῦ Χριστούλη μας, γιατί τὸ μωρό, πὺ γεννήθηκε ἐκείνη τῆ νύχτα, ἦταν ὁ Χριστός ! Ἔ, γιαγιάκα ;

— Naί, παιδάκια μου, εἶπε ἡ γιαγιά καὶ φίλησε τὰ ἐγγονάκια της. Ἐλάτε τώρα καὶ σεῖς στὰ κρεβατάκια σας νὰ κοιμηθῆτε.

25. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Είδα χτές βράδυ στ' όνειρό μου
 τὸ γεννημένο μας Χριστό.
 Τὰ βόδια ἐπάνω του φυσούσαν
 ὅλο τὸ χνῶτο τους ζεστό.

Τὸ μέτωπό του ἦταν σάν ἥλιος
 καὶ μέσα ἡ φάτνη ἡ φτωχικὴ
 ἄστραφτε πιὸ καλὰ ἀπὸ μέρα
 μὲ κάποια λάμψη μαγικὴ.

Βοσκοὶ πολλοὶ καὶ βοσκοποῦ-
 [λες
 τὸν προσκυνούσαν ταπεινά.
 Ξανθόμαλλοι ἄγγελοι στε-
 [κόνταν
 κι ἔψαλλαν γύρω του: Ὁσαννά.

Στὰ πόδια του ἔσκυβαν οἱ μάγοι
 κι ἔμοιαζε τ' ἄστρο ἀπὸ ψηλά,
 πὼς θὰ καθίση σάν κορώνα
 στῆς Παναγίτσας τὰ μαλλιά.

26. ΤΟ ΣΠΙΤΙ

—Τὸ δείπνο φτιάνει ἡ μάνα μας,
ψαρόσουπα μυρίζει!
ρουφᾶ τὴν ἄχνα ἢ γάτα μας
καὶ γλυκορουθουνίζει.

—Παράτησε τὸ πλέξιμο
τώρα γιαγιά: νυχτώνει
καὶ στὴν αὐλή μας στρώνεται
σιγὰ σιγὰ τὸ χιόνι.

Τριζοβολοῦν τὰ κούτσουρα
κι ἡ πιὸ μικρὴ σου ἐγγόνα
σιμὰ στὸ τζάκι σούβαλε,
γιαγιά, τὴν πολυθρόνα.

—Τί θέλουν τὰ παιδάκια μου;
—Τὸν κοντορεβιθούλη;
—Τοὺς νάνους! Τὴν πεντάμορφη!
—Τοῦ μάγου τὸ σακούλι!

Μαζεύτηκαν τριγύρω τῆς
κι ἀρχίζει: «Σὲ μιὰ χώρα,
κάποια νυχτιὰ, ποὺ χιόνιζε,
καληώρα σὰν καὶ τώρα...»

Κι ἀκοῦν αὐτὰ καὶ στέκονται
μ' ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα.

— Γιαγιάκα, ἦταν μικρούτσικο,
πές μας κι ἓν' ἄλλο ἀκόμα.

— Γαβγίζει ὁ σκύλος· τρέξετε
ν' ἀνοίξετε στὸν πατέρα.
Νὰ κι ἡ μανούλα, πὺ ἔρχεται
κρατώντας τὴ σουπιέρα.

Μὲ γέλια τώρα κάθονται
τριγύρω ἀπ' τὸ τραπέζι
καὶ τὸ γατάκι ὀλόχαρο
μὲ τὴν οὐρά του παίζει.

27. Η ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑ

Μιάν ημέρα ὁ θεῖος Γιάννης εἶπε σὰ δυό του τ' ἀνίψια, τὸ Γιάγκο καὶ τὸ Γιωργάκη :

— Μεθαύριο τὴν πρωτοχρονιά θαρθῆτε νὰ φᾶτε μαζί μου. Θὰ σᾶς ἔχω μιὰ βασιλόπιτα, πὺ δούλεψαν χίλιοι ἄνθρωποι, γιὰ νὰ γίνῃ.

Τὰ παιδιὰ ἀπόμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό.

— Χίλιοι ἄνθρωποι ! Τί λέτε, θεῖε Γιάννη, εἴπαν κι οἱ δυό μαζί. Μὰ τότε αὐτὴ ἡ πίτα θὰ εἶναι πιὸ μεγάλη κι ἀπ' τὸ σπίτι μας !

— Δὲν ξέρω, τοὺς εἶπε ὁ θεῖος. Μεθαύριο θὰ τὴν ἰδῆτε.

Τὰ παιδιὰ δὲν μπορούσαν νὰ μείνουν ἤσυχα ἀπὸ τὴν περιέργεια. Ὁλη ἐκείνη τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ἄλλη δὲ μιλοῦσαν παρὰ γι' αὐτὴ τὴν περίφημη πίτα, πὺ θάβλεπαν. Δὲ μπορούσε νὰ τὸ χωρέσῃ ὁ νοῦς τους αὐτὸ τὸ πράγμα.

Ξαφνικά εἶπε ὁ Γιωργάκης :

— Μήπως μᾶς κοροϊδεύει ὁ θεῖος Γιάννης ;

Κι ὁ Γιάγκος, πὺ ἦταν μεγαλύτερος, τοῦ ἀπάντησε μὲ θυμό :

— Τέτοια ἀστεῖα δὲν τὰ κάνει ὁ θεῖος !

Τέλος ἔφτασε ἡ πρωτοχρονιά καὶ τὰ παιδιὰ πῆγαν στὸ σπίτι τοῦ θεῖου τους, γιὰ νὰ τὸν εὐχηθοῦν καὶ νὰ φᾶνε μαζί του. Μὰ τόσο ἀνυπομονοῦσαν νὰ ἰδοῦν τὴν πίτα, πὺ καλὰ καλὰ δὲν καταλάβαιναν τί ἔτρωγαν. Εἶχαν χάσει τὴ μι-

λιά τους κι όλοένα κοίταζαν κατὰ τὴν πόρτα.
Μὰ ἀπὸ τὴν πόρτα θαρχόταν; καὶ θὰ χω-
ροῦσε νὰ μπῆ;

Ἐπιτέλους παρουσιάστηκε ἡ βασιλόπιτα.

Ἦταν μιὰ πίτα συνηθισμένη, ὅπως ὅλες.

— Δὲ θάναί αὐτὴ, εἶπε ὁ Γιωργάκης σιγὰ
στὸν ἀδερφό του.

— Αὐτὴ εἶναι, τοῦ ἀπάντησε ὁ θεῖος, ποῦ τὸν
ἄκουσε.

Ὁ Γιωργάκης τότε δὲ βάσταξε καὶ φώναξε :

— Μὰ, καλὲ θεῖε, χίλιοι ἄνθρωποι δούλεψαν,
γιὰ νὰ κάνουν αὐτὴ τὴν πιτίτσα ;

— Φάγε πρῶτα, παιδί μου, τὸ κομμάτι σου
καὶ ἔπειτα θὰ τὰ ποῦμε, τοῦ εἶπε ὁ θεῖος.

Τὰ παιδιά, ἀφοῦ ἔφαγαν τὴν πίτα τους γρή-

γορα γρήγορα, σηκώθηκαν και πήγαν κοντά του.

— Πάρτε μολύβι και χαρτί, τούς είπε ο θεός κι έλατε να κάνωμε τὸ λογαριασμό.

Πήγαν μέσα στὸ γραφεῖο, πήραν χαρτί και μὲ τὸ μολύβι στὸ χέρι τὸν κοίταζαν στὰ μάτια και περίμεναν.

— Γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ πίτα, τί χρειάζεταιαι πρῶτα πρῶτα; τούς ρώτησε ὁ θεός.

— Ἄλεύρι, φώναξε ὁ Γιάγκος, πὺ εἶχε παρασταθῆ στὸ ζύμωμα τῆς δικῆς τους βασιλόπιτας.

— Λαμπρά, εἶπε ὁ θεός. Ξέρεις ὅμως πόσοι ἄνθρωποι πρέπει νὰ δουλέψουν, γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ ἀλεύρι;

Πρῶτα πρῶτα χρειάζονται γεωργοί, γιὰ νὰ ὀργώσουν τὴ γῆ, νὰ σπείρουν και νὰ θερίσουν. Και γιὰ τὸ ὄργωμα χρειάζεταιαι ἀλέτρι. Γιὰ νὰ γίνῃ τὸ ἀλέτρι, δούλεψαν μεταλλουργοί, σιδεράδες, ξυλουργοί. Ἐπειτα τὸ ἄλογο, πὺ τραβᾷ τὸ ἀλέτρι, χρειάζεταιαι πέτσινα λουριά. Γιὰ νὰ γίνουν αὐτὰ τὰ πέτσινα λουριά, πρέπει νὰ δουλέψουν τὸ πετσί οἱ βυρσοδέψες, οἱ ταμπάκηδες, ὅπως τούς λένε.

Ἄς ποῦμε λοιπόν, πὺς ἔχομε τὸ σιτάρι. Πρέπει τώρα νὰ τ' ἀλέσωμε, γιὰ νὰ γίνῃ ἀλεύρι. Και χρειάζεταιαι μύλος γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Και γιὰ νὰ γίνῃ ὁ μύλος, χρειάζονται χτίστες και λατόμοι, γιὰ νὰ κουβαλήσουν τίς μυλόπετρες.

Τὰ παιδιὰ τὸν ἄκουαν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα και δὲν πρόφταιναν νὰ γράφουν.

— Τί ἄλλο χρειάζεται, γιὰ νὰ γίνη ἡ πίτα ;
τοὺς ρώτησε ὁ θεῖος τους.

Ὁ Γιάγκος πετάχτηκε πάλι κι εἶπε :

— Σταφίδες, μυρωδικά, ζάχαρη.

— Ἐκτὸς ἀπ' τὶς σταφίδες ὅμως, ποὺ ὁ τόπος μας ἔχει ἀπ' αὐτὲς ἄφθονες, τ' ἄλλα, ἡ ζάχαρη καὶ τὰ μυρωδικά, μᾶς ἔρχονται ἀπὸ μακρινὲς χῶρες, εἶπε ὁ θεῖος. Γιὰ νὰ φτάσουν ὡς ἐδῶ, χρειάζονται καράβια. Καὶ γιὰ νὰ γίνουν τὰ καράβια, σὰν πόσοι στοχάζεστε νὰ δούλεψαν ; καὶ τὸ καράβι πάλι χρειάζεται καπετάνιο καὶ ναῦτες, γιὰ νὰ ταξιδέψῃ.

— Ἐπειτα, θεῖε, εἶπε ὁ Γιάγκος, χρειάζονται ἔμποροι, γιὰ νὰ τὰ παραλάβουν αὐτὰ τὰ ἐμπορεύματα.

— Πολὺ σωστὰ τὸ εἶπες, Γιάγκο. Αὐτοὶ εἶναι οἱ μεγαλέμποροι. Ἀπ' αὐτοὺς κατόπι τὰ παίρνουν οἱ μπακάληδες καὶ τὰ πουλοῦν στὸν κόσμο. Βλέπετε λοιπὸν πόσοι καὶ πόσοι δούλεψαν, γιὰ νάρθουν αὐτὰ τὰ εἶδη ὡς ἐδῶ ; μὰ ἡ πίτα χρειάζεται κι ἄλλα πράγματα, γιὰ νὰ γίνη. Αὐγά, γάλα, βούτυρο...

— Στάσου, στάσου, θεῖε Γιάννη, φώναξε τῶρα ὁ Γιωργάκης. Εἶμαι βέβαιος, πὼς τοὺς περάσαμε τοὺς χίλιους.

— Καὶ πάλι δὲν τοὺς λογάριασα ὅλους, τοὺς εἶπε ὁ θεῖος. Κι ἔπειτα ἡ πίτα πρέπει νὰ ψηθῇ. Χρειάζονται λοιπὸν καρβουνιάρηδες, γιὰ νὰ μεταφέρουν τὸ κάρβουνο καὶ φούρναρης, γιὰ νὰ τὴν ψῆσῃ. Καὶ ποῦ θὰ τὴ βάλωμε, γιὰ νὰ ψηθῇ ;

σ' ένα ταψί. Τὸ ταψί ποιὸς θὰ τὸ φτιάξει; ὁ γύφτος. Καὶ ποιὸς θὰ τὸ γανώση; ὁ γανωματῆς.

— Δὲ χωράει ἄλλους τὸ χαρτί μου, θεῖε, τοῦ φώναξε ὁ Γιάγκος.

— "Ἐ, μὰ ἐπάνω κάτω τοὺς βάλαμε ὅλους πιά, εἶπε ὁ θεῖος γελώντας. Πηγαίνετε τώρα νὰ σᾶς δώση ἡ θεῖα σας ἀκόμα ἓνα κομμάτι ἀπ' αὐτὴ τὴν περίφημη βασιλόπιτα. Θὰ σᾶς φανῆ πιὸ νόστιμη τώρα, πού ξέρετε πόσα χέρια βοήθησαν, γιὰ νὰ γίνῃ.

Τὰ παιδιὰ εὐχαρίστησαν μὲ τὴν καρδιά τους τὸ θεῖο γιὰ ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, πού τοὺς ἔμαθε καὶ πῆγαν μέσα.

— Κι ἐγώ, καλέ, πού νόμιζα, πὼς μᾶς κοροΐδευε ὁ θεῖος! Λέει ὁ Γεωργάκης τρώγοντας μὲ μεγάλη ὄρεξη τὸ δεῦτερο κομμάτι.

— Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ νόμιζα αὐτό, τοῦ ἀπάντησε σοβαρὰ ὁ Γιάγκος. Ξέρω πολὺ καλά, πὼς ὁ θεῖος ποτὲ δὲν κοροΐδεύει.

28. ΚΑΛΕ ΑΓΙΕ ΒΑΣΙΛΗ

Πόσο συλλογιέμαι τὰ φτωχὰ παιδάκια
τώρα τὸ χειμῶνα, πὺ στους δρόμους κρυώνουν.
Στις γωνιές τὰ βλέπεις νάναι μαζεμένα
καὶ τὰ παγωμένα χέρια νὰ χουφτώνουν.

Τὰ φτωχὰ παιδάκια δὲν τὰ περιμένει
 στὸ ζεστὸ σπιτάκι μιὰ καλὴ μητέρα.
 Μοναχά, ὀρφανούλια, τριγυρνοῦν στοὺς δρόμους,
 στὴ βροχή, στὰ χιόνια, στὸν κακὸν ἀγέρα.

Τὰ φτωχὰ παιδάκια στέκουν μαγεμένα
 μπρὸς ἀπ' τὶς βιτρίνες—κι ἄχ! πόσο ποθοῦνε
 τὶς ξανθὲς κουκλίτσες, τ' αὐτοκινητάκια,
 ὁμορφα παιγνίδια, ποὺ δὲ θὰ χαροῦνε!

— Καλὲ Ἁγίε Βασίλη, φέρε σὺ παιγνίδια
 στὰ παιδιά, ποὺ οἱ ἄλλοι τάχουν λησμονήσει.
 Καὶ στὶς πικραμένες τὶς καρδοῦλες κάνε
 τὸ λευκὸ λουλούδι τῆς χαρᾶς ν' ἀνθίση!

29. Η ΚΟΥΚΛΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Μέσα στὴν αὐλὴ ἑνὸς μεγάλου σπιτιοῦ παί-
 ζουν δυὸ κοριτσάκια. Εἶναι ὁμορφα καὶ καλο-
 ντυμένα. Τὸ ἓνα παίζει μ' ἓνα μεγάλο τόπι. Τὸ
 ἄλλο κρατεῖ ἀπ' τὸ χέρι μιὰ κούκλα κουτσὴ καὶ
 προσπαθεῖ νὰ τὴν κάμη νὰ περπατήση.

— Γιατί, Χριστινάκι, παίζεις μὲ τὴν παλιά σου
 τὴν κούκλα; γιατί δὲ φέρνεις ἐκείνη, ποὺ σοῦ
 χάρισε φέτος τὴν πρωτοχρονιά ἡ μαμά σου;

— Δὲν τὴν ἔχω πιά, Λιλίκα. Τὴ χάρισα!

— Τὴ χάρισες; κρίμα στὴν κούκλα! Καλέ, ἐ-
 κείνη ἦταν σὰ ζωντανή! Μὰ γιατί τὴ χάρισες;

— Ἦρθε, ὅταν κοιμόμουνα καὶ κάθισε κοντά

μου ὁ καλὸς μου ὁ ἄγγελος. Ἐκεῖνος μοῦ εἶπε νὰ τὴ χαρίσω.

— Δὲν καταλαβαίνω τί μοῦ λές. Ποιὸς ἄγγελος ;

— "Ἀκουσε νὰ ἰδῆς πῶς ἔγινε. Κοιμόμουνα κι ἄκουσα ἓνα φροῦ φροῦ ξαφνικά. Τὰ φτερά του ἔκαναν αὐτὸν τὸν κρότο. Μοῦ τὸ εἶχε πεί ἡ μαμά μου. Τὸ βράδυ τῆς πρωτοχρονιάς ἔρχεται καὶ ξαγρυπνᾷ κοντὰ στὰ καλὰ παιδιὰ ὁ καλὸς τους ἄγγελος. Καὶ τὸν περίμενα γιατί δὲν εἶχα κάμει καμιὰν ἀταξία ὅλον αὐτὸ τὸν καιρὸ.

— Καὶ πῶς ἦταν ; δὲν τὸν φοβήθηκες ; ἦταν πολὺ μεγάλος ;

— Ἦταν σὰν καὶ μᾶς μικρούλης. Τὰ μαλλὰκια του ἔλαμπαν σὰν τὸν ἥλιο. Τοῦ ἔδειξα τὴν κούκλα μου, ποῦ κοιμόταν στὸ πλευρό μου. "Ἐσκυψε ἐπάνω ἀπ' τὸ κρεβατάκι μου, μὲ κοίταξε καὶ μοῦ εἶπε :

— Θέλω νὰ μοῦ κάνης μιὰ χάρη, Χριστινάκι. Στὴ ζητῶ, γιατί εἶσαι φρόνιμη κι ἔχεις καλὴ καρδιά. Πίσω ἀπ' τὴν αὐλή σας, μέσα σ' ἓνα παλιὸ σπιτάκι, κάθεται ἓνα κοριτσάκι σὰν καὶ σένα καλὸ. Εἶναι ὅμως τόσο φτωχὸ ! Δὲν ἔχει μανούλα. Τὴν πρωτοχρονιά τὴν πέρασε πάλι μὲ ξερὸ ψωμάκι. Δὲν εἶναι κρίμα ; χάρισέ της αὐτὴν τὴν ὠραία κούκλα νὰ τῆς χαμογελᾷ.

Ἐγὼ τρόμαξα. Πῆρα τὴν κούκλα καὶ τὴν ἔσφιξα στὴν ἀγκαλιά μου.

— Νὰ τῆς δώσω τὴν ἄλλη, τὴν παλιά, τοῦ εἶπα. Δὲν εἶναι καὶ τόσο χαλασμένη.

Μὰ τὸ ἀγγελούδι δὲ μοῦ ξαναμίλησε. Σάλεψε
τὰ φτεράκια του, φροῦ φροῦ καὶ χάθηκε...
Τότε ἐμένα μὲ πῆραν τὰ κλάματα.

— Καὶ ἡ κούκλα σου ; τί ἔγινε ἡ κούκλα ;

— "Ἄμα ξύπνησα, τὰ θυμήθηκα ὅλα. Τί θὰ λὲν
γιὰ μένα τ' ἀγγελάκι στὸν οὐρανό, σκεπτόμουνα.
Δὲν μποροῦσα νὰ ἡσυχάσω. Λοιπόν, χωρὶς νὰ πῶ
τίποτε στὴ μαμά μου, πῆρα τὴν καινούργια κού-
κλα. Κατέβηκα σιγὰ σιγὰ τὴ σκάλα. "Ἄνοιξα τὴν

πόρτα τῆς Μαριγούλας καὶ μπῆκα μέσα. «Πάρε, τῆς λέω, Μαριγούλα, τὴν κούκλα μου νὰ σοῦ χαμογελᾶ».

— Πο, πό! Φαντάζομαι πῶς θάκανε!

— Ναί! Τὴν κοίταζε καὶ δὲ χόρταινε. Μοῦ λέει: «Τί ὄμορφη! Τόσο ὄμορφη καὶ μοῦ τὴ χαρίζεις;»

— Καὶ γύρισες μ' ἄδεια τὰ χέρια; πῶς σὲ λυπᾶμαι!

— Στὴν ἀρχὴ κι ἐγὼ λυπήθηκα. Ὕστερα μ' ἔπιασε ἔτσι μιὰ χαρά, πού μοῦ ἐρχόταν νὰ φωνάξω!

— Καὶ τ' ἀγγελάκι δὲν τὸ εἶδες πιά;

— Ὅχι, μὰ τώρα ξέρω, πῶς εἶναι εὐχαριστημένο μαζί μου. Καὶ θὰ ξανάρθη τοῦ χρόνου. Θὰ καθίση κοντὰ στὸ κρεβάτι μου ὅλη τὴ νύχτα τῆς πρωτοχρονιάς. Ἔτσι μοῦ εἶπε ἡ μαμά μου. Κι ὅ,τι μοῦ ζητήσῃ τότε πάλι, θὰ τὸ κάμω.

— Ἀχ! ὅταν τὸ ξαναἰδῆς, παρακάλεσέ το νάρθη καὶ σὲ μένα. Ἄς ἔρθῃ κι ἄς μοῦ ζητήσῃ ὅ,τι θέλει γιὰ τὰ φτωχὰ τὰ παιδάκια. Ἀκόμη κι ἐκεῖνο τὸ χρυσοδεμένο βιβλίο, πού μοῦ χάρισε ἡ θείτσα μου.

— Ἐννοια σου, Λιλίκα. Ὅταν ξανάρθη, θὰ τοῦ τὸ πῶ. Καὶ νὰ δῆς, πού θάρθη καὶ σὲ σένα. Εἶναι τόσο καλό!

30. ΑΛΗΘΙΝΗ ΧΑΡΑ

Γιατί, μαμά μου, τή στιγμή πού κάνω έλεημοσύνη
 νιώθω στά στήθη μου γλυκιά κι άτέλειωτη χαρά;
 Κι όταν τò χέρι μου κρυφά τόν όβολό μου δίνη,
 γιατί νομίζω, πώς πετώ μ' άγγελικά φτερά;

— Παιδί μου, κάθε άνθρωπος, όπου στόν κόσμο
 [μένει,
 άπ' τή στιγμή πού έρχεται στή γη νά γεννηθῆ,
 ώς τή στιγμή τήν ύστερη, πού φεύγει και πεθαίνει,
 έχει ένα φύλακ' άγγελο, πού τόν ακολουθεϊ.

Και κάθε πράξη του καλή ο άγγελος τήν κρίνει
 και γελαστός, χαρούμενος σκύβει και τόν φιλεϊ.
 Κι όση χαρά έχει ο άγγελος, τόση χαρά του δίνει
 μ' εκείνο τò γλυκύτατο κι άγγελικό φιλί.

Γι' αυτό και σύ νά χρεωστᾶς μεγάλη εύγνωμοσύνη,
 εύγνωμοσύνη στους φτωχούς θερμή και περισσή,
 πού πάντα γίνοντ' άφορμή με τήν έλεημοσύνη
 νά χαιρεται ο άγγελος, νά χαιρεσαι και σύ.

31. ΤΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΚΙ ΠΟΥ ΦΥΤΡΩΣΕ

Μιά μέρα ό Γιαννάκης κοίταζε τόν πατέρα του, πού έριχνε στό χωράφι μέ τις χουφτες του κάτι μικρά σποράκια. Τά σποράκια αυτά ήταν πολύ γυαλιστερά και ό Γιαννάκης ρώτησε :

— Τί κάνεις αυτού, πατεράκη ;

— Νά, λινάρι σπέρνω. Θα μεγαλώση και ή μητέρα θα σου κάνη μ' αυτό πουκαμισάκια.

Ό Γιαννάκης δέ μίλησε πιά. Σκεπτόταν, πώς ποτέ δέν είδε νά φυτρώνουν πουκάμισα από τά χωράφια.

Ύστερα από δυό εβδομάδες σκεπάστηκε τό χωράφι μ' ένα μεταξένιο χορταράκι. Τότε σκέφτηκε ό Γιαννάκης :

— Τί καλά πού θάταν, νά είχα ένα τέτοιο πουκαμισάκι !

Τρείς φορές πήγαν οί δυό άδερφές του Γιαννάκη μέ τή μητέρα τους και καθάρισαν τό χωράφι από τ' άγριόχορτα και κάθε φορά έλεγαν στό Γιαννάκη :

— Θα σου κάμωμε ένα ωραίο πουκαμισάκι !

Και πάλι ό Γιαννάκης δέ μίλησε· σκεπτόταν, πώς μπορούσαν νά φυτρώσουν από τή γή ωραία πουκαμισάκια !

Πέρασαν ακόμη κάμποσες εβδομάδες. Τό χορταράκι φούντωνε και στην κορυφή του φάνηκε ένα ωραίο θαλασσι άνθάκι.

— Τέτοια είναι τὰ μάτια τοῦ Κωστάκη μας, εἶπε μὲ τὸ νοῦ του ὁ Γιαννάκης. Πουκαμισάκι ὅμως μὲ τέτοιο χρῶμα δὲν εἶδα νὰ φορῆ κανένας.

Ἐπεισαν τὰ λουλούδια, στὴ θέση τους φάνηκαν πράσινα κεφαλάκια. Σὲ λίγες μέρες, ἀφοῦ τὰ κεφαλάκια πῆραν ἓνα χρῶμα σκουῖρο καὶ ξεράθηκαν λίγο, ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδερφές τοῦ Γιαννάκη ξερίζωσαν ὅλο τὸ λινάρι, τὸ ἔδεσαν μικρὰ δεματάκια καὶ τὸ ἀπλωσαν στὸ χωράφι νὰ ξεραθῆ.

Σὰν πέρασαν λίγες μέρες καὶ ξεράθηκε τὸ λινάρι ἄρχισαν νὰ κόβουν τὰ κεφαλάκια κι ὕστερα πῆραν τὰ δεματάκια μὲ τὰ κομμένα κεφαλάκια καὶ τάριξαν μέσα στὸ ποτάμι. Φρόντισαν ὅμως νὰ τὰ πλακώσουν μὲ πέτρες, γιὰ νὰ μὴν τὰ πάρη τὸ ρέμα.

Καθὼς ἔκαναν αὐτὲς τὶς δουλειές οἱ ἀδερφές τοῦ Γιαννάκη, τοῦ εἶπαν πάλι :

— Ὁραῖο πουκαμισάκι θὰ κάμης, Γιαννάκη.

Μὰ καὶ πάλι ὁ Γιαννάκης δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ, πῶς ἀπὸ τὰ δεμάτια ἐκεῖνα, ποὺ ἔβαζαν στὸ νερὸ νὰ μουσκέψουν, θὰ γινόταν τὸ πουκαμισάκι του. Στεκόταν ἀμίλητος καὶ μὲ λύπη κοίταζε τὶς ἀδερφές του, ποὺ βουτοῦσαν τὸ πουκαμισάκι του στὸ νερό.

Ὅταν πέρασαν δυὸ ἐβδομάδες, ἔβγαλαν τὸ λινάρι ἀπὸ τὸ ποτάμι, τὸ στέγνωσαν κι ἄρχισαν νὰ τὸ χτυποῦν· πρῶτα μ' ἓνα σανίδι στὸ ἀλώνι

καί ὕστερα μ' ἓνα δίκρανο στήν αὐλή. Ἔβλεπε ὁ Γιαννάκης τότε, πῶς ἀπό τὸ λινάρι πετιόταν στὸν ἀέρα σὰ σκόνη τὸ πίτουρο.

Ἄφου τὸ χτύπησαν καλὰ καλὰ, ἄρχισαν νὰ ξένουν τὸ λινάρι μ' ἓνα σιδερένιο χτένι, ὥσπου ἔγινε μαλακὸ καὶ μεταξένιο. Καὶ πάλι τότε, εἶπαν οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη :

— Πολὺ ὁμορφο θὰ σοῦ γίνη τὸ πουκαμισάκι σου, Γιαννάκη.

Τότε ὁ Γιαννάκης δὲ βάσταξε καὶ εἶπε :

— Πῶς θὰ γίνη αὐτὸ πουκαμισάκι ; Αὐτὸ μοιάζει μὲ τὰ μαλλάκια τοῦ Κωστάκη μας καὶ ὄχι μὲ πουκαμισάκι.

Οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη γέλασαν καὶ δὲν τοῦ εἶπαν πιὰ τίποτε.

Ἄρχισαν οἱ μεγάλες χειμωνιάτικες βραδιές. Ἡ γιαγιά τοῦ Γιαννάκη πέρασε μιὰ τούφα ἀπὸ τὸ λινάρι στὴ ρόκα τῆς κι ἄρχισε νὰ τὸ γνέθη.

Καὶ ὁ Γιαννάκης, ποῦ ἔβλεπε τὴ γιαγιά του νὰ γνέθη, σκεπτόταν :

— Αὐτὲς εἶναι κλωστὲς· ποῦ εἶναι τὸ πουκαμισάκι μου, ποῦ τόσον καιρὸ μοῦ λένε ;

Πέρασε ὁ χειμῶνας, ἡ ἀνοιξη καὶ τὸ καλοκαίρι.

Ἦρθε τὸ φθινόπωρο. Ὁ πατέρας ἔφερε στὸ σπίτι ἓναν ἀργαλειὸ καὶ τὸν ἔστησε. Ἡ γιαγιά πέρασε σὲ κάτι μεγάλα χτένια τὸ στημόνι καὶ ἡ μητέρα ἄρχισε νὰ περνᾷ γρήγορα τὴ σαῖτα ἀνάμεσα στὶς κλωστὲς ἐκεῖνες. Τότε ὁ Γιαννάκης κατάλαβε, πῶς τὸ πανὶ γίνεται ἀπὸ τὶς κλωστὲς.

Όταν ετοιμάστηκε τὸ πανί, τὸ ἀπλώσαν στὸ χιόνι νὰ παγώση καὶ τὴν ἀνοιξὴ τὸ ἀπλώσαν στὸν ἥλιο, ἐπάνω στὸ χορτάρι καὶ τὸ ράντισαν μὲ νερό. Τότε ὁ Γιαννάκης εἶδε, πὼς τὸ πανὶ ἀπὸ σταχτὶ ἔγινε ἄσπρο σὰν ἄφρος.

Ἦρθε πάλι ὁ χειμῶνας. Ἡ μητέρα ἔκοψε ἀπὸ τὸ πανὶ πουκάμισα καὶ οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη τὰ ἔραψαν.

Τὰ Χριστούγεννα ὁ Γιαννάκης κι ὁ Κωστάκης ἔβαλαν τὰ καινούργια καὶ ἄσπρα σὰν τὸ χιόνι πουκαμισάκια τους.

Τότε ὁ Γιαννάκης, καμαρώνοντας τὸ καινούργιο του πουκαμισάκι, φώναξε :

— Πόσος καιρὸς πέρασε, γιὰ νὰ γίνη τὸ πουκαμισάκι μου ! "Αν παίρναμε τὸ πανὶ ἀπὸ τὸν ἔμπορο, ποτὲ δὲ θὰ τὸ πίστευα, πὼς χρειάζεται τόσος καιρὸς καὶ τόση δουλειά, γιὰ νὰ γίνη τὸ λινάρι πανί.

32. Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Τ' ΑΡΝΑΚΙ

Ὁ λύκος, ποὺ ἔχει μεγάλα μάτια, γιὰ νὰ βλέπη καλύτερα, μεγάλα αὐτιά, γιὰ νὰ ἀκούη καλύτερα, μακριὰ δόντια, γιὰ νὰ τρώη καλύτερα, εἶναι κακὸς καὶ πρέπει ὅλοι νὰ τὸν φοβοῦνται. Ὁ λύκος ὅμως, τὸ παιγνιδάκι, ποὺ παίζουν τὰ παιδάκια, δὲν εἶναι καθόλου κακὸς καὶ μόνο γλυκὰ πολλὰ ξέρει νὰ τρώη. Τὸ λύκο αὐτὸν τὸν λένε Ἀγγελικούλα καὶ ἔχει ὁμορφα καστανὰ ματάκια, ἕνα μικρούλι στοματάκι καὶ τὰ μαλλάκια του εἶναι δεμένα μὲ μιὰ κορδέλα.

"Ὅταν ἀρχίζη τὸ παιγνίδι, ὅλοι κοιτάζουν τὴν Ἀγγελικούλα καὶ λένε :

— Ποιὸς θέλει νὰ κάμη τὸ λύκο ;

— Ἐγώ ! Φωνάζει ἀμέσως ἡ Ἀγγελικούλα.

"Ὅλοι ξέρουν, πὼς ἡ Ἀγγελικούλα εἶναι ὁμορφο καὶ χαριτωμένο λυκάκι καὶ πὼς δὲν τρώει τὰ πρόβατα. Γι' αὐτὸ ὅποιος θέλει νὰ παίξη τὸ παιγνίδι αὐτό, ποὺ εἶναι πολὺ διασκεδαστικό, γίνεται ἀρνάκι. Μαζεύονται τότε πολλὰ ἀρνάκια.

Ένα σωστό κοπάδι, γιατί όλα τὰ παιδάκια θὰ παίξουν. Ἄφοῦ μάλιστα θὰ παίξῃ καὶ ἡ μεγάλη τους ἡ ἀδερφή, ἡ Οὐρανία, πῶς νὰ μὴν παίξουν ὅλα !

Αὐτὴ πάει μπροστὰ καὶ προφυλάγει ὅλα τὰ ἀρνάκια ἀπὸ τὸ λύκο. Τὰ ἀρνάκια στέκονται τὸ ἓνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ κρατιοῦνται τὸ καθένα ἀπὸ τὸ μπροστινὸ του ἀρνάκι. "Ἔτσι,

ἄφοῦ τοποθετηθοῦν, ὅπως βλέπετε καὶ στὴν εἰκόνα μπροστὰ σας, ἀρχίζει τὸ παιγνίδι μὲ τὸ τραγούδι τῆς Οὐρανίας :

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ἰδέα ποῦ σοῦ μπῆκε !

Ἄρνάκι σοῦ μυρίζει, ἀρνάκι τρυφερό,
τοῦ κάκου τριγυρίζεις καὶ χάνεις τὸν καιρό.

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ιδέα πού σου μπήκε !

Καί τρέχουν, τρέχουν τὰ παιδάκια κι ὅσο κι ἂν προσπαθῆ ὁ κακομοίρης ὁ λύκος, κανένα ἀρνάκι δὲν μπορεῖ νὰ πιάση.

Ἡ Οὐρανία, ἡ μεγάλη ἀδερφή, πού στέκεται μπροστά τους, ξέρει καί τὰ προφυλάγει καλά.

Ὁ Ἔκτορας, τὸ μικρὸ καί χαριτωμένο σκυλάκι τῆς Ἀγγελικούλας, θέλει κι αὐτὸς νὰ βοηθήση τὴν κυρία του καί τρέχει μαζί της. Τίποτε ὁμως κι ἐκεῖνο δὲν κατορθώνει.

Καί ἡ Οὐρανία ξαναρχίζει τὸ τραγούδι της :

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ιδέα πού σου μπήκε !

Ἄρνάκι σου μυρίζεις, ἀρνάκι τρυφερό,
τοῦ κάκου τριγυρίζεις καί χάνεις τὸν καιρό.

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ιδέα πού σου μπήκε !

Καί ἡ λυκοπούλα τρέχει δεξιά, τρέχει ἀριστερά, πηδάει δεξιά, πηδάει ἀριστερά. καί ὁ Ἔκτορας γαβγίζει. Τὰ μικρὰ ἀρνάκια φωνάζουν μπέε μπέε καί σφίγγουν τὰ φορέματα τῶν μεγαλυτέρων. Ὁρμᾶ ἡ λυκοπούλα ἐπάνω τους κι ἐκεῖνα προσπαθοῦν νὰ σωθοῦν. Γέλια καί φωνές ἀκούονται ἀδιάκοπα. Καί ὁ λύκος καί τὰ πρόβατα γελοῦν καί ὅλοι διασκεδάζουν.

33. ΤΙ ΕΠΑΘΕ ΕΝΑ ΑΣΠΡΟ ΚΟΥΝΕΛΑΚΙ

Τέσσερα μικρά κουνελάκια γεννήθηκαν μέσα σέ μιὰ φωλιά, στρωμένη με χορτάρι καί ζούσαν εὐτυχισμένα μέσα στήν ἀγκαλιά τῆς μάνας τους.

Ἦταν μικρούλια καί παχουλά, ὅμοια καί τὰ τέσσερα στήν ὁμορφιά. Τὰ τρία ὅμως ἦταν ἄσπρα κάτω στήν κοιλιά, με μπαλώματα μαύρα ἐπάνω στήν ράχη τους. Μόνο ἓνα ἦταν κάτασπρο ἀπό τὴν κορυφή ὡς τὰ νύχια. Γι' αὐτὸ ἡ μητέρα του καμάρωνε καί ἦταν ὑπερήφανη.

"Ἄλλο κουνέλι δὲν ἦταν τόσο χαριτωμένο σὰν κι αὐτό. Κι ὅσο μεγάλωνε, τόσο πιὸ ὁμορφο γινόταν. Τὰ ματάκια του ἔλαμπαν σὰ δυὸ κόκκινα ρουμπίνια καί τὰ δοντάκια του ἦταν κοφτερά σὰ δόντια πριονιοῦ. Στὸ μουσουδάκι του εἶχε ἓνα μουστακάκι ἀπὸ τρεῖς τρίχες σὲ κάθε μεριά.

Ἡ μητέρα τους κυρα-Κουνέλαινα τὰ ἀγαποῦσε καί τὰ τέσσερα με τὴν ἴδια ἀγάπη. Ξεχωριστὰ ὅμως ἀγαποῦσε τὸν Ἀσπρούλη της, τὸ πρῶτο της παιδί. Κοπίασε τόσο, γιὰ νὰ τὸ ἀναθρέψη, πῶς νὰ μὴν τὸ ἀγαπᾶ ξεχωριστά! "Ἐπειτα ἡ ἄσπράδα του τὴν ἔκανε νὰ ὑπερηφανεύεται κι ἔκανε γι' αὐτὸ μεγάλα σχέδια.

Κόντευαν τὰ κουνελάκια νὰ γίνουν δυὸ μηνῶν καί με καρδιοχτύπι συλλογιζόταν ἡ μητέρα τους, πῶς μαζί με τὰ ἄλλα κουνελάκια θὰ τῆς ἔφευγε καί ὁ Ἀσπρούλης της.

Ἀπὸ τὴ φωλιά τους, ποῦ ἦταν σὲ ψηλὴ θέση,

έβλεπαν τὰ κουνελάκια ἓνα μικρὸ κῆπο. Λίγο παραπέρα κοίταζαν τὶς πάπιες, πού λούζονταν μέσα στὸ λίγο νερὸ τοῦ ἀύλακιου. Πρὸς τὰ δεξιά ἦταν μιὰ μηλιά, πού ἀδιάκοπα ἔρχονταν καὶ φλυαροῦσαν τὰ σπυργίτια καὶ μάλωναν. Ἄριστερὰ ἦταν ἡ πόρτα ἐνὸς στάβλου μὲ ἀγελάδες.

Ἄμα ξημέρωνε, ἄρχιζε ἡ ἀνησυχία καὶ ὁ θόρυβος. Τὸ μεσημέρι γινόταν λίγη ἡσυχία. Ὄταν ὁμως ὁ ἥλιος κόντευε νὰ βασιλέψη, τὰ σπυργίτια ἄρχιζαν νὰ φωνάζουν, οἱ πάπιες νὰ τσαλαβουτοῦν στὸ αὐλάκι καὶ οἱ ἀγελάδες νὰ φωνάζουν μού, μού, μού. Αὐτὸς ὁ θόρυβος καὶ ἡ ἀνησυχία κρατοῦσαν ὡς τὸ σούρουπο.

Τὰ μικρὰ κουνέλια ἤθελαν κι ἐκεῖνα νὰ κάμουν ὅ,τι ἔκαναν τὰ ἄλλα ζῶα. "Εβλεπαν μὲ περιέργεια τὰ πουλιὰ νὰ πετοῦν καὶ νὰ πηγαίνουν ψηλὰ καὶ μακριά. "Εβλεπαν τὶς ἀγελάδες, πού πήγαιναν νὰ βοσκήσουν στὸ λιβάδι καὶ ἤθελαν νὰ τρέξουν κι αὐτὰ ἐπάνω στὸ πράσινο χορτάρι καὶ νὰ πηδήσουν. Πόσο μεγάλος τοὺς φαινόταν ὁ τόπος γύρω τους. Καὶ πόσο ἀνοιξαν τὰ μάτια τους, ὅταν ἡ κυρα-Κουνέλαινα τοὺς εἶπε, πὼς ὑπάρχουν καὶ ἄλλα μεγαλύτερα λιβάδια, πού δὲν μπορούσαν νὰ ἰδοῦν. Τοὺς μίλησε γιὰ τὰ δάση, γιὰ τοὺς γκρεμοὺς καὶ τὰ φαράγγια. Τοὺς μίλησε γιὰ τὶς σπηλιές καὶ τὰ κουνελάκια τριγύρω της ἄκουαν μὲ λαχτάρα. Πότε θὰ μπορούσαν κι αὐτὰ νὰ γυρίσουν ὅλους τοὺς μεγάλους αὐτοὺς τόπους;

Προπάντων ὁ Ἀσπρούλης ἔλεγε :

— "Ἄχ, θὰ μ' ἀφήσουν καὶ μένα κάποτε νὰ ἰδῶ ὅλα αὐτὰ τὰ παράδοξα πράγματα ;

Κι ἐπειδὴ ἡ μητέρα του φαινόταν, πὼς ἀνησυχούσε πολὺ, αὐτὸς τὴ χάραινε καὶ τῆς ἔλεγε, πὼς θὰ γυρίσει ἀμέσως, μόλις τὰ ἰδεῖ.

Ἡ μητερούλα του ὅμως, ποὺ ἤξερε καλὰ τί

μπορεῖ νὰ πάθει κανεὶς, ὅταν φύγη ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τῆς μάνας, κουνούσε τὸ κεφάλι τῆς κι ἔλεγε :

— Ὁ κόσμος εἶναι γεμάτος ἀπὸ κακὰ καὶ ἄγρια ζῶα.

— "Ἐχω τὰ νύχια μου καὶ τὰ δόντια μου.

— "Ἐχουν κι αὐτά, ἀγόρι μου· καὶ τὰ δόντια τους εἶναι μακρύτερα καὶ τὰ νύχια τους πιὸ μυ-

τερά. Πηγαίνεις άλλη φορά; Έχεις καιρό για ταξίδια.

“Όσο όμως κι αν ή κυρα-Κουνέλαινα συμβούλευε τον Άσπρούλη της, εκείνος ήταν ανυπόμονος. Πολλές φορές ενώ ροκάνιζε το ξύλο της φωλιάς του, έκανε σχέδια. Σχέδια πολλά και μεγάλα για τα ταξίδια του. Και μιὰ μέρα, πού έλειπε ή μητέρα του, έφυγε.

Μόλις όμως έκαμε λίγα βήματα, είδε κάτι, πού τον έκαμε νά σταματήσει. Έπάνω σ’ έναν τοίχο κρέμονταν έξι δέρματα κοκκινωπά. Είχαν ακόμα τὸ σχήμα και φαίνόνταν πολὺ καλά ποιὸ σῶμα σκέπαζαν. Ήταν δέρματα κουνελιῶν, πού ήθελαν νά τὰ κάνουν γούνες.

— Πῶς; τί; τὰ σκοτώνουν λοιπὸν τὰ κουνέλια; εἶπε ὁ Άσπρούλης κατατρομαγμένος.

“Άλλα όμως πράγματα, πού έτυχε νά ιδῆ, τον έκαμαν νά ξεχάση γρήγορα τὴν τρομάρα του. Ένα γουρούνι γρύλιζε μέσα στὴ λάσπη. Μιὰ κατσίκα σκαρφάλωνε σ’ ένα βράχο. Ποντίκια, σκύλοι, μοσχάρια περνούσαν ἀπὸ μπροστά του και ξαφνικά πέταξαν και τρία κάτασπρα περιστέρια. Τάβλεπε νά πετοῦν ψηλά ψηλά, πολὺ ψηλά κι ὕστερα τάχασε. “Όταν κατέβασε τὸ κεφάλι του, είδε πῶς ένας γάτος ήταν έτοιμος νά τον κυνηγήσει. Αὐτὸν τὸν γάτο θυμήθηκε, πῶς τὸν εἶχε ιδεῖ πολλές φορές στὸν κῆπο, πού ήταν κοντὰ στὴ φωλιά του. Πάντα ὁ γάτος αὐτὸς κοίταζε τὸν Άσπρούλη ἄγρια.

Σήμερα ο γάτος, με μάτια ολάνοιχτα, πάλι άγρια τόν κοίταζε και σιγά σιγά σηκώθηκε και ήταν έτοιμος να χυμήξει επάνω του. 'Ο Άσπρούλης νόμισε, πώς ήρθε ή τελευταία του στιγμή. Συλλογίστηκε άμέσως τή μητέρα του κι έκλεισε τά μάτια του. Ξαφνικά άκουσε ένα άγριο γάβγισμα. "Ανοιξε τά μάτια του και είδε πώς ο γάτος δέν ήταν πιά στή θέση του. 'Ο Άσπρούλης τότε πήδησε πίσω από ένα άμάξι. 'Εκεί κοντά όμως

ήταν ένας μαντρόσκυλος λυμένος και γάβγιζε δυνατά. 'Ο Άσπρούλης τρόμαξε τώρα περισσότερο. Άλλά για καλή του τύχη βρέθηκε μπροστά σέ μιάν άποθήκη και τρύπωσε μέσα. 'Εκεί, στριμωγμένος στόν τοίχο, πίσω από τό άχυρο, έμεινε όλη τήν ήμέρα ως τή νύχτα. Τότε πήρε λίγο θάρρος και ψαχτά ψαχτά έκαμε λίγα βήματα και βρήκε μιá τρύπα. Άπό τήν τρύπα αúτ ή βγήκε έξω. Τί όμορφα πού ήταν! Πώς φυσούσε τό άεράκι, πώς μοσκοβολούσαν τά χορτάρια και πώς έλαμπε τό

φεγγάρι! "Όλα φεγγοβολούσαν και τὰ δέντρα κουνούσαν τὰ φύλλα τους κι ἐκείνα σιγομουρμούριζαν.

— Τί ὁμορφα πού εἶναι ὅλα! "Ἐλεγε ὁ Ἄσπρούλης. Ξαφνικά ὅμως ἐκεῖ πέρα, ὄχι πολὺ μακριά, κουνήθηκαν δυὸ αὐτιά μαῦρα. Πῶς φοβήθηκε πάλι ὁ κακομοίρης ὁ Ἄσπρούλης!

Ἄ γάτος! Ἄ γάτος θὰ εἶναι πάλι, σκέφθηκε κι ἔτρεξε μὲ ὄση γρηγοράδα εἶχε. Πέρασε ἕναν κῆπο, πήδησε ἕνα αὐλάκι, πέρασε πάλι πέντε χωράφια κι ἔφτασε λαχανιασμένος στὸ δάσος. Ἐκεῖ σταμάτησε, γιατί εἶδε ἕνα ἄλλο κουνέλι κι ἔβγαλε μιὰ χαρούμενη φωνίτσα.

— Εἶμαι ὁ Ἄσπρούλης, τοῦ εἶπε σιγά. Μπορεῖ νὰ εἶμαστε καὶ συγγενεῖς.

— Κι ἐγὼ εἶμαι ὁ Πηδηχτούλης, τοῦ εἶπε τὸ ἄλλο κουνέλι. "Ἐλα νὰ περπατήσωμε μαζί. Θὰ σὲ ἀγαπῶ πολὺ.

Περπάτησαν τότε λιγάκι μαζί κι ὁ Πηδηχτούλης σταμάτησε καὶ εἶπε :

— Πήγαινε, Ἄσπρούλη, καλύτερα μόνος σου ἀπὸ τὸ δρόμο. Ἐγὼ θὰ πηγαίνω μέσα ἀπὸ τὰ δέντρα. Θὰ συναντηθοῦμε κάτω ἀπὸ μιὰ βελανιδιά, πού θὰ βρῆς στὸ δρόμο σου.

Ἄ Ἄσπρούλης ἔκαμε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Πηδηχτούλης καὶ σὲ λίγο βρέθηκαν πάλι μαζί κάτω ἀπὸ τὴ βελανιδιά.

— "Ἄκουσε, τοῦ λέει ὁ Πηδηχτούλης. Στὸν τόπο αὐτὸ δὲν εἶμαστε ἀσφαλισμένοι. Ἐδῶ εἶ-

ναι κρυμμένος ένας άγριόγατος κι αν μᾶς πετύχη, ἀλίμονό μας! Χαθήκαμε!

Πρέπει πάλι νὰ περπατοῦμε χωριστά! Πήγαινε σὺ ἀπὸ δῶ κι ἐγὼ ἀπὸ κεῖ. Θὰ συναντηθοῦμε στὸ βράχο, πού θὰ βροῦμε πρῶτα πρῶτα.

"Ἐφτασαν στὸ βράχο κι οἱ δυὸ μαζί κι ἄρχισαν πάλι νὰ περπατοῦν ὁ ἕνας πλάι στὸν ἄλλο. Καθὼς ὅμως ζύγωναν στὸ δάσος, ὁ Πηδηχτούλης, πού ἤθελε νὰ ξεφορτωθῆ τὸν Ἄσπρούλη, σταμάτησε καὶ εἶπε:

— Καλὰ κάμαμε καὶ χωριστήκαμε. Φυλάγεται καθένας μόνος του καλύτερα, χωρὶς νὰ φροντίζη ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο. Βλέπεις αὐτοὺς τοὺς σπάγγους; εἶναι δίχτυα γιὰ τὰ κουνέλια. Τὸ νοῦ σου! Πρόσεξε νὰ μὴν μπλεχτῆς. Ἄν ὡς τώρα γλιτώσαμε ἀπὸ τὶς νυφίτσες κι ἀπὸ τοὺς γάτους, ἐδῶ κινδυνεύουμε ἀπὸ τοὺς κυνηγούς.

Ξαφνικὰ ὅμως ὁ Πηδηχτούλης, πού ἤξερε τόσο ὁμορφα νὰ συμβουλευῆ, πιάστηκε μὲ τὸ ἕνα του πόδι ἀπὸ τὰ δίχτυα.

— Βοήθεια! Βοήθεια! Φώναξε.

Ὁ Ἄσπρούλης ὅμως φοβήθηκε τόσο, πού ἔτρεξε, χωρὶς καθόλου νὰ σταθῆ, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν καημένο τὸν Πηδηχτούλη. Ἐτρεχε ὁ Ἄσπρούλης, ἔτρεχε κι ὅταν πιά κουράστηκε, σταμάτησε.

— Ἄν ὁ κόσμος εἶναι γεμάτος ἀπὸ τόσα κακά, εἶπε, καλύτερα εἶναι νὰ ζῆ κανεὶς ἤσυχα

στη φωλιά του. Και τί καλό μπορεί νάχη κανένας, όταν γυρίζει μέσα στά δάση, άφου κάθε στιγμή κινδυνεύει νά πεθάνη;

Έκείνη τή στιγμή θυμήθηκε μέ άγάπη τή μανούλα του και τ' άδερφάκια του. "Αχ, πόσο ήθελε νά εΐναι κοντά τους, εκεί μέσα στη φωλίτσα τους!

Νυφίτσες, άλεπουδες και άλλα κακά ζώα τριγύριζαν εκεί και κουνούσαν τά χορτάρια. "Έτρεμε ό 'Ασπρούλης άπό τόν φόβο του και ή καρδούλα του χτυπούσε. Ξαφνικά του φάνηκε, πώς τόν κυνηγοΰσαν κι άρχισε πάλι νά τρέχη. "Έτρεχε τώρα μέσα στό λιβάδι, πού τόν φώτιζε τόν φεγγαράκι και εΐχε τεντωμένα τ' αυτιά του. Νόμιζε, πώς άκουε πίσω του νά τρέχουν ζώα, πού τόν κυνηγοΰσαν, για νά τόν καταξοσχίσουν. Πηδοΰσε φράχτες, αυλάκια και χωνόταν μέσα στους θάμνους. Οΰτε κι αυτός ήξερε πού βρισκόταν. Και τόν χειρότερο, πού τόν τρομάζε, ήταν δυό σκιές, πού έβλεπε μπροστά του νά τρέχουν και νά μη σταματοΰν οΰτε στιγμή. Κάποτε μάλιστα έμάκραιναν τόσο πολύ, πού γίνονταν πελώριες. Τόν φεγγάρι ήταν άπό πίσω του. Μά ό 'Ασπρούλης τόσο φοβόταν, πού καθόλου δέ γύριζε νά κοιτάξη.

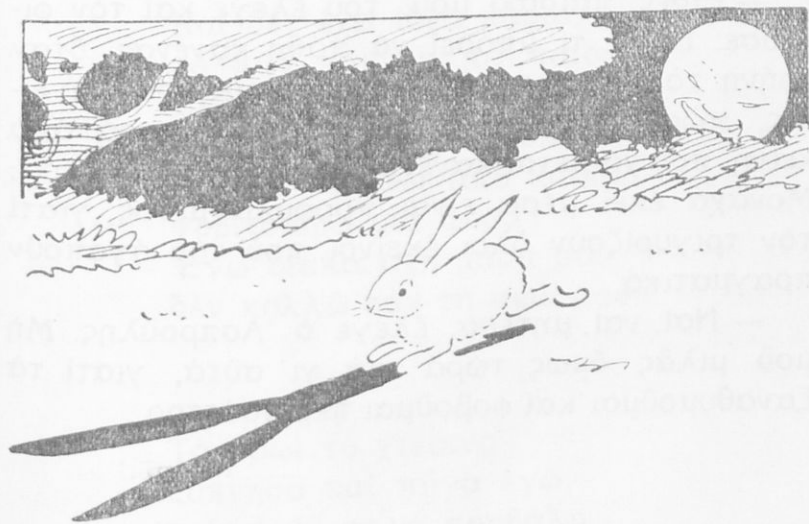
— "Α, χωρίς άλλο, έλεγε μέ τόν νοΰ του, μέ κυνηγάει όλόκληρος στρατός.

Μά πόσο νά τρέξη πιά ό κακομοΐρης ό 'Ασπρούλης;

Κατακουράστηκε! Δέν είχε πιά δύναμη και σταμάτησε.

— Θα πεθάνω, συλλογιζόταν. Μά δέ μπορῶ πιά ἄλλο νά τρέξω.

Καί περίμενε ὁ Ἀσπρούλης νά πεθάνη. Ἐπειδὴ ὅμως ἀκόμα δέν πέθαινε, πῆρε σιγὰ σιγὰ θάρρος καί γύρισε πίσω του. Κανείς δέ φαινόταν σ' ἐκείνη τῆ μοναξιά. Μονάχα τὸ φεγγάρι ἦταν

ψηλά στὸν οὐρανὸ καί ὁ Ἀσπρούλης, τώρα ποῦ τὸ κοίταζε καλά, νόμιζε, πὼς τοῦ γελοῦσε.

Τότε κατάλαβε, πὼς ἐκείνες οἱ δυὸ σκιές, ποῦ ἔβλεπε πρὶν καί τόσο τὸν τρόμαζαν, ἦταν οἱ σκιές, ποῦ ἔριχναν τ' αὐτιά του.

— Τί φοβιτσιάρης ποῦ εἶμαι! Εἶπε. Ἄν ἦταν κανένας καί μ' ἔβλεπε, θάλεγε, πὼς ἄλλο πιὸ δειλὸ ζῶο ἀπὸ τὸ κουνέλι δέν ὑπάρχει!

Σιγὰ σιγὰ ἄρχισε νὰ ξημερώνη. Τότε εἶδε ὁ Ἄσπρούλης, πῶς ἦταν κοντὰ στὴ φωλιά του.

— Καλέ, νὰ τὸ αὐλάκι, εἶπε. Νὰ κι ὁ στάβλος, νὰ κι οἱ χῆνες!

Κι ἔτρεξε γεμάτος χαρὰ μέσα στὴ φωλιά του. Ἐκεῖ ἦταν τὰ τρία τ' ἀδερφάκια του κι ἡ μητέρα του, ἡ κυρα-Κουνέλαινα. Μὲ τί χαρὰ ξαναεἶδε ἡ μητέρα τὸν Ἄσπρούλη της!

— Εἶδες, παιδάκι μου, τοῦ ἔλεγε καὶ τὸν φιλοῦσε. Εἶδες τί μπορεῖ νὰ πάθη κανένας, ὅταν ἀφήνῃ τὸ σπίτι του καὶ τοὺς δικούς του; Τὸ εἶδες, πῶς δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη χαρὰ ἀπὸ κείνη, ποὺ χαίρεται κανένας μέσα στὸ σπίτι του; Μονάχα ἐκεῖ μέσα εἶναι προφυλαγμένος, γιατί τὸν τριγυρίζουν ὅλοι ἐκείνοι, ποὺ τὸν ἀγαποῦν πραγματικά.

— Naί, ναί, μητέρα, ἔλεγε ὁ Ἄσπρούλης. Μὴ μοῦ μιλᾷς ὅμως τώρα πιά γι' αὐτά, γιατί τὰ ξαναθυμοῦμαι καὶ φοβοῦμαι περισσότερο.

34. Η ΣΚΙΑ ΜΟΥ

Ἔχω μιὰ μικρὴ σκιά,
 ποὺ παντοῦ μ' ἀκολουθᾷ.
 Κοίτα την, πῶς μὲ κοιτάζει,
 πῶς τῆς μοιάζω καὶ μοῦ μοιάζει!
 Ἄπ' τὰ νύχια ὡς τὴν κορφή
 εἶμαστ' ἓνα ἐγὼ κι αὐτή.

Σάν πηδάω στὸ κρεβάτι,
μ' ἀκλουθάει κι αὐτὴ τρεχάτη.

Δὲν ψηλώνει φυσικά,
καθὼς ὅλα τὰ παιδιὰ.
Πότε μονομιᾶς μακραίνει,
πότε πάλι εὐθύς κονταίνει.
Καὶ δὲν ἔχει ιδέα καμιά,
τὸ πῶς παίζουν τὰ παιδιὰ.
Ξέρει μόνο καὶ γυρεύει
πάντα νὰ μὲ κοροϊδεύη.
Πῶς μὲ παίρνει ἀπὸ κοντά!
Φοβιτσιάρα μιὰ φορά!
Ἐγὼ δίπλα στὴ μαμά μου
δὲν κολλῶ σάν τὴ σκιά μου.

Τὸ πρωὶ τὸ χτεσινὸ
ξύπνησα καὶ πῆγα ἐγώ,
πρὶν ὁ ἥλιος νὰ προβάλη,
στὸ περβόλι ἀγάλι ἀγάλι
κι εἶδα στ' ἄνθια τὰ κλειστά
κόμπους κόμπους τὴ δροσιά.
Ἡ τεμπέλικη σκιά μου
δὲ βρισκότανε σιμά μου.
Εἶχε μείνει ἡ ὕπναροῦ
μὲς στὰ βάθη τοῦ σπιτιοῦ.

35. ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Είναι ή τελευταία Κυριακή τῆς Ἀποκριᾶς κι ή κάμαρα τῶν παιδιῶν βρίσκεται σ' ἀναστάτωση. Στά κρεβάτια, στό τραπέζι, στίς καρέκλες, παντοῦ είναι σκορπισμένες ἕνα σωρὸ φορεσιές χρωματιστές, τούλια, κορδέλες, κουδούνια, ψεύτικα λουλούδια. Τά παιδιά ἐτοιμάζονται νά ντυθοῦν μασκαράδες. Θάρθουν καί τά ξαδέρφια τους καί μερικοί φίλοι τους μασκαρεμένοι. Θά πᾶνε ὅλοι μαζί στό ἐπάνω πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ τους.

Ἔχουν ἐκεῖ ἀποκριάτικη παιδική διασκέδαση κι ἔχουν προσκαλέσει τά παιδιά. Θά χορέψουν, θά διασκεδάσουν, θά φᾶνε γλυκά. Θά δοθῆ μάλιστα καί βραβεῖο σ' ἐκείνον πού θά φορῆ τὸ καλύτερο ἀποκριάτικο κοστούμι.

Γι' αὐτὸ κάθε παιδί θέλει νάναι ντυμένο ὠραιότερα ἀπὸ ὅλα τ' ἄλλα καί τίποτε δὲν τοὺς φαίνεται ἄρκετὰ ὁμορφὴ ἢ ἀστεῖο. Ἀτελείωτες συζητήσεις γίνονται.

— Ἐγὼ θά εἶμαι ὁ πιερότος, λέει ὁ Δημητράκης.

— Ὅχι, δὲ θά σοῦ πηγαῖνη, καημένε. Ἄσε νά τὰ φορέσω

ἐγώ. Ἐσὺ νὰ γίνης διαβολάκι, γιατί εἶσαι ψηλός. Αὐτὴ τὴ φορεσιὰ πρέπει νὰ βάλης!

Ὁ Περικλῆς ἄρχισε νὰ ντύνεται ἀπὸ τὸ φόβο μὴ τοῦ πάρη τὸ κοστούμι κανέννας ἄλλος.

Θὰ γίνῃ ὁ παπουτσωμένος γάτος. Ἡ μικρούλα ἢ Ἑλλη εἶναι ἕτοιμη ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Τὴν ἔντυσαν χωριατοπούλα καὶ τώρα παιδεύεται, γιὰ νὰ ντύσῃ κι αὐτὴ χωριατόπαιδο τὴν κούκλα τῆς καὶ νὰ τὴν πάρη μαζί τῆς.

Τὸ κουδούνι χτυπᾷ!

Ἀκούονται φωνές καὶ γέλια. Ἡ πόρτα τῆς κάμαράς τους ἀνοίγει καὶ μπαίνουν μέσα ἕνα σωρὸ μασκαράδες.

Καὶ ποιὸν νὰ πρωτοκαμαρώσῃ κανεῖς;

Ἐπικεφαλῆς εἶναι ὁ Λεάνδρος, ἕνας περίφημος φουστανελάς. Τὰ παιδιὰ σωπαίνουν καὶ τὸν κοιτάζουν. Τοῦ πάει τόσο ὁμορφα αὐτὴ ἢ φορεσιὰ! Ὅλοι τὸν καμαρώνουν.

Ἡ φουστανελά του εἶναι μακριά, σὰν ἐκεῖνες τοῦ παλιοῦ καιροῦ. Φορεῖ βυσσινιά φέρμελη χρυσοκέντητη καὶ τὸ κόκκινο φεσάκι του, πού τὸ φορεῖ στραβά, ἔχει μιὰ μαύρη μακριὰ φούντα.

— Ποῦ τὴ βρῆκες αὐτὴ τὴ φορεσιὰ, Λεάνδρε; τὸν ρωτοῦν τὰ παιδιὰ.

— Εἶναι πολὺ παλιά, τοὺς

ἀπαντᾶ ἐκεῖνος μὲ καμάρι. Τὴ φοροῦσε ὁ παππούς τοῦ πατέρα μου, ὅταν ἦταν μικρός. Ἐκείνω τὸν καιρὸ αὐτὴ ἦταν ἡ καλὴ τους φορεσιά.

— Τί ἔξοχη πού εἶναι ! Εἶπαν ὅλα μαζί τὰ παιδιά. Ἐσὺ θὰ πηγαινῆς μπροστά. Θάσαι ὁ βασιλιάς κι ὁ στρατηγὸς θὰ σ' ἀκολουθῆ ἀπὸ πίσω.

Στρατηγὸς ἦταν ὁ Νίκος. Περπατεῖ μὲ βῆμα στρατιωτικὸ κι ὅλο χτυπᾶ τὸ σπαθί του, γιὰ ν' ἀκούεται.

Ὁ Τάκης ἔχει γίνει ἀρκουδάκι, μὰ τόσο ἐπιτυχημένο καὶ γρυλιζεῖ τόσο φυσικά, πού ἡ Ἑλλη γιὰ μιὰ στιγμή τρόμαξε στ' ἀλήθεια, ὅταν τὸν εἶδε.

Ἡ Οὐρανίτσα εἶναι ντυμένη σὰν τὴ βασιλοπούλα τοῦ παραμυθιοῦ. Φορεῖ ἓνα τούλινο πράσινο φορεματάκι καὶ στὰ ξανθὰ της τὰ μαλλάκια ἔχει ἓνα στεφανάκι ἀπὸ διάφορα λουλούδια ἀληθινά. Καὶ τὸ πιὸ μικρὸ ἀπ' ὅλα τὰ παιδιά, ἡ Σοφούλα, μόλις πέντε χρονῶ, εἶναι μιὰ ὠραία χορεύτρια, τσοηδά ! Ἡ γιαγιά της ἔκοψε τοὺς φραμπαλάδες ἀπὸ ἓνα μεσοφόρι τῆς παλιᾶς ἐποχῆς καὶ τῆς ἔφτιαξε μιὰ χαριτωμένη φουσιτίτσα. Ἀπὸ τὴ

στιγμή πού τήν έντυσαν, στριφογυρίζει σάν κουρντισμένο παιχνιδάκι. Δέν μπορεί νά σταθῆ ἡσυχῆ οὔτε λεπτό.

— Ἐμπρός, παιδιά, ἔτοιμασῆτε, εἶπε ὁ Λέανδρος. Ἐπάνω ἄναψε ἡ διασκέδαση.

Ἐτοιμος ὁ παπουτσωμένος γάτος μέ τίς πελώριες μπότες του, ἔτοιμος ὁ πιερότος καί τὸ διαβολάκι, ἔτοιμη καί ἡ κουκλίτσα, τὸ παιδάκι τῆς Ἑλλῆς. Ἡ μαμά τους τὰ κοιτάζει ἀπὸ δῶ, τὰ σιάζει ἀπὸ κεῖ καί δέ χορταίνει νά τὰ βλέπη.

— Ἐμπρός! Πάρε, στρατηγέ, τὴ σάλπιγγα, νά σημάνης τὴν ἀναχώρηση, λέει ὁ Δημητράκης στὸ Νίκο.

— Τί λές, καλέ! Εἶπε κείνος, πού εἶχε κιόλας ξιπαστῆ μέ τὴ στολή του. Καί πού ἀκούστηκε στρατηγὸς νά σημαίνει τὴ σάλπιγγα;

— Ἐγὼ θὰ τὴ σημαίνω λοιπὸν κι ἄς εἶμαι καί γάτος, εἶπε ὁ Περικλῆς.

Σήμανε τρεῖς φορές καί ξεκίνησαν.

Μπρὸς ὁ βασιλιάς, πίσω ὁ στρατηγὸς κι ἡ βασιλοπούλα κι ἔπειτα ὅλοι οἱ ἄλλοι. Τελευταῖο πήγαινε τὸ διαβολάκι πηδώντας πότε στὸν ἕνα κοντά, πότε στὸν ἄλλο.

Σὲ λίγο ἀκούστηκαν ἀπὸ πάνω φωνές, γέλια, ζητωκραυγές.

— Ὁ βασιλιάς ὁ Ὅθωνας ἔρχεται! Φώναξε κάποιος. Ὁ βασιλιάς!

Κι ἄρχισε νὰ παίζη μουσική. Χορός, πηδήματα, τραγούδια, χαλασμός κόσμου γινόταν. Ἡ διασκέδαση κράτησε ὥρες πολλές, χωρὶς νὰ κουραστοῦν τὰ παιδιὰ.

Πρώτη γύρισε ἡ μικρὴ χορεύτρια, ἀποκοιμισμένη στὰ χέρια τῆς νταντᾶς της. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔμειναν ἀκόμα γιὰ πολὺ. Δὲν τοὺς ἔκανε καρδιὰ νὰ φύγουν.

Κι ὅσο γιὰ τὸ βασιλιά τους, τὸ φουστανελά, αὐτὸς κράτησε ὡς τὸ τέλος τῆ βασιλική του μεγαλοπρέπεια. Οὔτε παραχόρευε, οὔτε ριχνόταν στὰ γλυκά. Τοῦ ἔδωσαν καὶ τὸ βραβεῖο, γιατί ὅλοι εἶπαν, πὼς αὐτὸς ἀξίζει νὰ τὸ πάρη. Καὶ τί βραβεῖο! Ἐνα θαυμάσιο καράβι πολεμικό, γιὰ νὰ πλουτίσῃ τὸ στόλο του.

36. Η ΜΑΣΚΑΡΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

Στάσου, μὴ μ' ἀφήνης,
κούκλα μου χρυσή.
Ἐλα δὲ νὰ γίνης
μασκαράς κι ἐσύ.

Τί μεγάλη σκόλη!
Ἄκου τραγουδοῦν!
Μασκαρεύοντ' ὅλοι
καὶ χοροπηδοῦν.

Θέλεις νὰ σοῦ βάλω
ντόμινο μακρύ ;
γιὰ σπαθὶ μεγάλο,
κούκλα μου μικρή ;

Καὶ δὲ θάναι τάχα,
φῶς μου, πιὸ καλὰ
νὰ σὲ κάνω βλάχα
μὲ φλουριὰ πολλὰ ;

"Ὁχι, δὲ θ' ἀρέσης !
Δὲς τί σοῦ κεντῶ.
Ζώνη θὰ φορέσης
κι ἕνα τρικαντό.

Θὰ σ' εὐχαριστήσω !
Μὰ τί συλλογᾶσαι ;
ὅπως κι ἂν σὲ ντύσω
μασκαρὰς θὲ νάσαι.

37. ΤΑ ΚΛΩΣΟΠΟΥΛΙΑ

Ἡ κυρα-Μαριγὼ βγῆκε πρωὶ πρωὶ ἀπὸ τὸ σπίτι. Πίσω της ἀκολουθοῦσαν τὰ δυό της ἀγοράκια. Πέρασε τὴν αὐλὴ καὶ πῆγε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὴ φωλιά τῆς κλώσας. Τὴν ἀνασῆκωσε μὲ τὰ χέρια της λιγάκι καὶ κοίταξε μὴν εἶχε βγεῖ κανένα πουλί. Μὰ δὲν εἶδε τίποτε. Ἡ κλώσα ἀνησύχησε κι ἄρχισε νὰ φωνάζη ἄγρια. Τὴν ἄφησε λοιπὸν ἡ κυρα-Μαριγὼ καὶ τράβηξε κατὰ τὸ χωράφι ν' ἀρμέξῃ τὶς κασιέκες της. Τὰ παιδιὰ ὅμως δὲν πῆγαν μαζί της αὐτὴ τὴ φορά. Στάθηκαν ἐκεῖ καὶ κοίταζαν μὲ περιέργεια τὴν κλώσα.

— Εἶδες ποτέ σου, Γιάννο, πῶς βγαίνουν τὰ πουλιὰ ἀπ' τ' αὐγά; ρώτησε ὁ Μανολιός.

— "Ὅχι, δὲν εἶδα! Πᾶμε κοντά της νὰ περιμένωμε. Μὰ νὰ μὴ τὴν πειράξῃς καθόλου! "Ακουσες πῶς ἔκανε, ὅταν πῆγε κοντά της ἡ μάνα;

— Καλὰ, δὲν τὴν πειράζω. Πῶς θὰ ἰδοῦμε ὅμως; Τ' αὐγά τάχει κρυμμένα ἀποκάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες της.

Τὰ παιδιὰ πῆγαν καὶ κάθισαν κοντά στὴ φωλιά, ἔτσι ὅμως, ποὺ νὰ μὴν τὰ βλέπη ἡ κλώσα καὶ τρομάζει. Σὲ λίγο ὁ Γιάννος λέει τοῦ Μανολιοῦ:

— Ἡ κλώσα ἔσκυψε τὸ κεφάλι ἐπάνω ἀπὸ τ' αὐγά της.

- Μπά! Σάν τί νά κοιτάζη;
- Δέν κοιτάζει, καλέ. Άκούει.
- Τί άκούει; Έγώ δέν άκούω τίποτε. Έσύ;
- Ούτε κι έγώ. Μά σώπα τώρα. Θά τήν τρομάξης μέ τή φωνή σου.

Ξαφνικά ή κλώσα χτύπησε μέ τή μύτη της

ένα από τ' αυγά. Το τσόφλι έσπασε κι από μέσα βγήκε ένα κλωσοπούλι.

— Γιάννο, Γιάννο, σκύψε νά ιδής! Βγήκε ένα πουλάκι. Πώς τρέμει τὸ κακόμοιρο!

— Κοίτα πώς τρικλίζει!

— Δέν έχει φτερά, καλέ!

— Μόνο χνούδι έχει επάνω του κι είναι σά

βρεγμένο. "Ακου! Φωνάζει κιόλας. Τσίου, τσίου!

— Τί μικρούλα μυτίτσα!

— Κοίτα πῶς τὸ σπρώχνει ἀποκάτω της ἢ κλώσα. Φοβᾶται φαίνεται μὴν τῆς τὸ πάρωμε.

— "Όχι, θέλει νὰ τὸ ζεστάνη.

— Γιατί δὲ σπάει καὶ τ' ἄλλα τ' αὐγά;

— Ποιός ξέρει, δὲ θάναι ἢ ὥρα τους ἀκόμη.

— Πᾶμε νὰ τὸ ποῦμε στὴ μητέρα.

"Ετρεξαν κατὰ τὸ χωράφι. Ἡ μητέρα τους καταχάρηκε γιὰ τὸ νέο, ποῦ τῆς ἔφεραν.

"Αρμεγε ἀκόμη τὶς κασίκες καὶ τὰ παιδιά χασομέρησαν ἐκεῖ κοντὰ της. "Υστερ' ἀπὸ κάμποση ὥρα γύρισαν ὅλοι μαζὶ κοντὰ στὴν κλώσα. Δώδεκα κλωσοπούλια βρῖσκονταν κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της.

Τὰ παιδιά ξεφώνιζαν τώρα ἀπὸ τὴ χαρὰ τους.

— Γιατί, μητέρα, παίρνει καὶ πετᾶ μὲ τὴ μύτη της τὰ τσόφλια;

— Τὰ πετᾶ, γιὰ νὰ καθάριση τὴ φωλιά της καὶ νὰ κάνη τόπο στὰ μικρά.

— "Ιδια εἶν' ὅλα.

— Τὸ ἴδιο φωνάζουν.

— Καὶ τὸ ἴδιο κρυώνουν, τοὺς εἶπε ἡ μητέρα τους.

Τὰ κλωσοπούλια κάνουν μιὰ νὰ βγάλουν τὸ κεφάλι, μὰ ἀμέσως ξανατρυπώνουν.

— Μὴν ψοφήσουν μητέρα;

"Εκείνη γέλασε κι ἔσκυψε νὰ χαϊδέψη τὴν

κλώσα, που φούσκωνε τὰ φτερά της και τ' ἄπλωνε ὅσο μπορούσε περισσότερο.

Ἔπειτα ἡ μητέρα γύρισε και εἶπε τοῦ Μανολιοῦ, που φοβόταν μὴν φοφήσουν τὰ πουλάκια :

— Κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ ζεστὸ σκέπασμα τῆς μητέρας τους, παιδί μου, δὲν ἔχουν τέτοιο φόβο.

38. ΤΟ ΑΥΓΟ

Εἶμ' ἓνα μικρὸ παλάτι
 δίχως στέγη και ταράτσα.
 Μῆτε γύρω παραθύρια,
 μῆτε πόρτα, μῆτε φάτσα.

Ἐπὸ μέσα ὄλο ἀσήμι
 και χρυσάφι εἶμαι γεμάτο
 κι ἓναν ξένο μαζί ἔχω,
 που ὄλο τρέχει ἐπάνω κάτω.

Ἐβαρέθηκεν ὁ δόλιος
καὶ γυρεύει νὰ τὸ στρίψη,
τίκι, τίκι μὲ τὴ μύτη
κι ὄλο πολεμᾶ ν' ἀνοίξη.

Νά, ὁ τοῖχος θὲ νὰ πέση
κι ἀπ' τὴν τρύπα θὰ προβάλη
τσίου, τσίου ἕνα πουλάκι,
μὲ ξεφτέρωτο κεφάλι.

39. Ο ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Εἶμ' ἕνα πετεινάρι πεταχτὸ
μ' ἕνα ψηλὸ λειρὶ νταντελωτὸ
καὶ κόκκινο πολὺ σὰν τὴ φωτιά.
Τὴ μάχομαι γερὰ τὴν τεμπελιά
καὶ μόλις ξημερώση, τραγουδῶ:
— Ὅρθοί, κικιρικί! κικιρικό!

Ἡ φουντωμένη λαμπερή μου οὐρά
 εἶν' ἀπὸ χρυσοπράσινα φτερά.
 Ἄλιμονό του σ' ὅποιον μὲ πειράξη !
 Τὸ τοίμπημά μου ἀμέσως θὰ τὸν κάψη.
 Ἐχω καὶ κάτι νύχια ἀγκαθωτὰ
 κι ἔχω καὶ χρυσοπράσινην οὐρά !

Πῶς τὴν ἀναστατώνω τὴν αὐλὴ
 μὲ τὶς φωνές μου πάντα κάθε αὐγὴ !
 Προτοῦ χαράξη, τὸν ἐργάτη κράζω
 καὶ τὴ δουλειὰ ν' ἀρχίση τὸν προστάζω.
 Σ' ὅλους φωνάζω : — Σηκωθῆτε ὀρθοί !
 Ἐφεξ' ἡ μέρα, ἐμπρός, κικιρικί !

40. ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ ΓΥΡΙΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Ἡ Ἐλενίτσα ἔπαιζε στὸ περιβόλι. Ἡ μαρτιάτικη βροχὴ τὸ εἶχε πλύνει τὸ βράδυ καὶ τὰ δέντρα ἦταν τώρα μιὰ χαρὰ νὰ τὰ βλέπης. Μικρὰ φυλλαράκια ἀρχίζαν κιόλας νὰ σκεπάζουν τὰ γυμνά τους κλαδιά. Μιὰ μυγδαλιὰ γεμάτη ἄσπρα λουλουδάκια καμάρωνε στολισμένη σὰ νυφούλα κι ἡ Ἐλενίτσα δὲ χόρταινε νὰ τὴν κοιτάζῃ.

Ἐξαφνα εἶδε νὰ περνᾶ ἐπάνω ἀπὸ τὸ περιβόλι ἓνα ὀλόκληρο κοπάδι ἀπὸ πουλιά.

— Τὰ χελιδόνια ! Ἐρχονται τὰ χελιδόνια ! Φώναξε καὶ χτυποῦσε τὰ χέρια της μὲ χαρὰ.

“Ένα άπ’ αὐτὰ σταμάτησε τὸ δρόμο του κι ἄρχισε νὰ φτερουγίζη ἐκεῖ κοντὰ της.

— Χελιδόνι, χελιδονάκι, καλῶς μᾶς ἤρθες, τοῦ εἶπε ἡ Ἐλενίτσα. Κόπιασε, ἀγαπητέ μου ξενιτεμένε. Ἐλα νὰ μοῦ πῆς πῶς τὰ πέρασες στὸ ταξίδι σου.

— Καλῶς σὲ βρῆκα, παιδάκι μου ἀγαπητό, πού τόσο ἔννοια ἔχεις γιὰ μένα, τῆς ἀπαντᾷ τὸ χελιδόνι.

Κι ἔφερε δυὸ γύρους πετώντας ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφαλάκι της χαρούμενο.

— Ἐλα νὰ μοῦ πῆς, χελιδονάκι, γιὰ ἐκεῖνα τὰ μέρη, πού ἔχεις ἰδεῖ. Γιὰ ἐκεῖνα τὰ μακρινὰ κι ὠραῖα μέρη!

— Ἐρχομαι μαζί μὲ τ’ ἄλλα χελιδόνια ἀπὸ μιὰ χώρα, ἀλήθεια, πολὺ ὠραία. Ἀπὸ τὴ χώρα τῆς αἰώνιας ζέστης. Μῆτε βρέχει ἐκεῖ, μῆτε χιονίζει.

— Ἀχ! τί εὐτυχισμένα πού θάσαστε ἐκεῖ πέρα!

— Ὅχι, παιδάκι μου, δὲν εἶμαστε εὐτυχισμένα. Ἀναγκαστήκαμε νὰ πᾶμε, γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε. Μὰ τίποτ’ ἄλλο δὲ μᾶς τραβᾷ κατὰ κεῖ.

— Τίποτε; Μὰ ἀφοῦ δὲ χειμωνιάζει σ’ ἐκείνη τὴ χώρα, ὁ οὐρανὸς θάναι φωτεινὸς κι ὁ κάμπος πάντα πράσινος.

— Ναί, εἶν’ ὁμορφα, μὰ γιὰ ἐκείνους, πού ἔχουν γεννηθῆ ἐκεῖ. Ἐμεῖς γεννηθήκαμε ἐδῶ πέρα. Ἐδῶ εἶναι ἡ δικιά μας πατρίδα.

— Κι ἐγὼ γεννήθηκα ἐδῶ, χελιδονάκι μου, μὰ θάθελα πολὺ νὰ φύγω καὶ νὰ πάω στὶς μεγά-

λες πολιτείες, πού έχουν παλάτια και μαγευτικά περιβόλια, πού έχουν ποτάμια και λίμνες κι όλα του κόσμου τ' αγαθά.

— Όταν μεγαλώσης, θά πᾶς. Θά ιδῆς τὰ παλάτια τους καί τὰ ποτάμια κι ὅλα τ' αγαθά τους, μὰ ἀφοῦ τὰ ιδῆς, θά ἐπιθυμήσης νά γυρίσης πάλι ἐδῶ, στό μικρό σου τὸ χωριό.

Ἡ Ἐλενίτσα ἔμεινε λίγο σκεπτική, σὰ νὰ μὴν καταλάβαινε καλὰ αὐτὰ πού τῆς ἔλεγε τὸ μικρὸ χελιδονάκι καὶ ξαναρώτησε :

— Γιατί θὰ τὸ ἐπιθυμήσω, ἀφοῦ ἐκεῖ θάναι τόσο πιὸ ὠραῖα ;

— Γιατί τότε μόνο θὰ καταλάβης πόσο τ' ἀγαπᾷς τὸ χωριό σου. Πές μου, εἶναι τίποτε καλύτερο στὸν κόσμο ἀπὸ τὴ μάνα ;

— "Ὅχι, τίποτε δὲν εἶναι σὰν αὐτή ! Πόσο τὴν ἀγαπῶ τὴ μανούλα μου !

— Λοιπὸν, ὅταν βρεθῆς μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπο σου, θὰ νιώσης ἐκεῖνο, πού νιώθει κανεῖς, ὅταν φεύγῃ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του.

— Μὰ εἶναι λοιπὸν τόσο γλυκιὰ ἡ πατρίδα ; εἶπε τὸ κοριτσάκι.

— Ἐδῶ γεννήθηκαν οἱ παπποῦδες σου, ἐδῶ οἱ γονεῖς σου, ἐδῶ κι ἐσύ. Μὰ εἶσαι πολὺ μικρὴ ἀκόμη, γιὰ νὰ καταλάβης τί ἀξίζει αὐτὴ ἡ μεγάλη μας Μάνα. Κοίταξε ὅμως ἐμένα ! Εἶμαι τρελὸ ἀπὸ τὴ χαρὰ μου, πού ξαναγύρισα στὸν κόρφο τῆς. Θὰ πάω νὰ κουβεντιάσω μὲ τὸ φίλο μου τὸ γέρο πλάτανο. Θὰ ξαναπιῶ δροσερὸ νεράκι ἀπ' τὴν πηγὴ. Θὰ πετάξω ψηλά, στὸ παλιὸ καμπαναριό, γιὰ ν' ἀγναντέψω ἀπὸ μακριὰ τὸ λιμανάκι μας μὲ τὶς βαρκοῦλες. Κι ὕστερα θὰ ψάξω νὰ βρῶ τὴν περσινὴ μου τὴ φωλιά. Θάναι χαλασμένη ἀπὸ τὸν ἄνεμο καὶ τὶς βροχές, μὰ μὲ πόση χαρὰ θὰ τὴν ξαναχτίσω ! Χαῖρε γιὰ τὴν ὥρα, καλὸ μου κοριτσάκι. "Ἐχω τόσα νὰ ἰδῶ καὶ νὰ κάνω !

Αὐτὰ εἶπε τὸ χελιδόνι καὶ πέταξε μακριά.
Ἡ Ἐλενίτσα τὸ παρακολουθοῦσε μὲ τὰ μάτια
της, ὥσπου χάθηκε.

— "Ἄχ! φώναξε τότε. Γιατί νὰ μὴν τοῦ πῶ
νάρθη νὰ χτίση τὴ φωλιά του ἔξω ἀπὸ τὸ
παράθυρό μου; Ἔτσι θὰ τόβλεπα καὶ θὰ τά-
κουγα κάθε μέρα, ὅσο θὰ βρίσκεται στὴ γλυ-
κιά μας τὴν πατρίδα!

41. Η ΛΑΜΠΡΗ

Ὁ Μανολάκης καὶ ἡ Πόπη ὅλη τὴ Μεγάλη
Ἑβδομάδα περίμεναν ἀνυπόμονα πότε νὰ φτάση
τὸ Μεγάλο Σάββατο. Τοὺς εἶχε τάξει ἡ μητέρα
τους νὰ τοὺς πάρη ἐφέτος στὴν Ἀνάσταση. Ἦταν
πιὰ ἀρκετὰ μεγάλα παιδιὰ καὶ μπορούσαν ν'
ἀγρυπνήσουν ὡς τὰ μεσάνυχτα.

“Όλη εκείνη την εβδομάδα λοιπόν ήταν φρόνιμα· τή βοήθησαν μάλιστα μαζί με την ύπηρετρια στο συγύρισμα του σπιτιού, όσο μπορούσαν. Έπρεπε όλο τὸ σπίτι νὰ καθαριστῆ, νὰ λάμπη γιὰ τὸ Πάσχα. Βοήθησαν καὶ στὸ βάψιμο τῶν αὐγῶν. Ἡ μαμά τους τὰ ἔβαφε κι αὐτὰ ἔπειτα τὰ σκούπιζαν μ’ ἓνα πανάκι λαδωμένο. Αὐτὸ τὰ διασκέδαζε πολὺ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κόκκινα, ἡ μητέρα τους τοὺς ἔβαψε κι ἄλλα αὐγὰ με διάφορα χρώματα καὶ τὰ παιδιὰ δὲν μπορούσαν νὰ καταλάβουν πῶς τὸ κατάφερνε αὐτό. Νόμιζες, πῶς ἦταν ζωγραφισμένα. Εἶχαν ἐπάνω κάτι σὰ δέντρα, λουλούδια καὶ πουλιά. Χαιρόταν κανεὶς νὰ τὰ βλέπη!

Ἐπειτα παραστάθηκαν στὸ ζύμωμα τῶν κουλουριῶν. Ἡ μητέρα ἔδωσε καὶ σ’ αὐτὰ ἀπὸ ἓνα κομμάτι ζύμη νὰ τὴν πλάσουν. Τὴ δούλεψαν πολὺ, μ’ ὅλη τους τὴ δύναμη. Ὁ Μανολάκης ἔφτιασε μὲ τὸ ζυμάρι του ἓναν ἀετό. Γιὰ μάτια τοῦ ἔβαλε δυὸ γαρούφαλα κι ἦταν πολὺ ὠραίος.

Ἡ Πόπη πάλι ἔφτιαξε μὲ τὸ δικό της ζυμάρι μιὰ κουκλίτσα, πὺ κρατοῦσε στὸ χέρι ἓνα καλαθάκι καμωμένο ἀπ’ τὸ ἴδιο ζυμάρι, μ’ ἓνα αὐγὸ πολύχρωμο μέσα.

— Δὲ θὰ τὴ φάω τὴν κουκλίτσα μου, μαμά. Θὰ τὴ φυλάξω νὰ παίζω μαζί της, εἶπε ἡ Πόπη.

— Κι ἐγὼ δὲ θὰ τὸν φάω τὸν ἀετό μου, λέει ὁ Μανολάκης.

— Νὰ ἰδοῦμε πόσο θὰ βαστάξετε, εἶπε ἡ μητέρα τους γελώντας.

Τὸ Μεγάλο Σάββατο ἔφτασε. Ὅλα εἶναι ἔτοιμα. Τὸ μεσημέρι, ἀφοῦ ἔφαγαν, τὰ παιδιά ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν λίγο, γιὰ νὰ μὴ νυστάζουν τὸ βράδυ. Ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφερναν. Ὁ νοῦς τους ταξίδευε κατὰ τὴν ἐκκλησία.

Οἱ ἄσπρες λαμπάδες, ποὺ ἀγόρασε ὁ πατέρας τους, περίμεναν ἐπάνω στὸν κομὸ καὶ δίπλα ἓνα χαρτί μὲ βεγγαλικά. Ἔχουν μεγάλη ἐπιθυμία νὰ τ' ἀνοίξουν καὶ νὰ τὰ ἰδοῦν λιγάκι, μὰ ὁ πατέρας τοὺς τόχει ἀπαγορεύσει. Θὰ τὰ κάψουν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ὅταν θ' ἀναστηθῇ ὁ Χριστός.

Σὲ λίγο μιὰ εὐωδιὰ ξεχύθηκε σ' ὄλο τὸ σπίτι. Ἦρθαν τὰ κουλούρια ἀπὸ τὸ φούρνο. Ἀμέσως πετάχτηκαν νὰ πᾶνε νὰ τὰ ἰδοῦν. Στὴ μέση τοῦ ταψιοῦ ξεχώριζε τὸ κουκλάκι καὶ ὁ ἀετός. τὰ κουλουράκια ποὺ ἔκαμαν τὰ παιδιά.

— Καλὲ μαμά, κοίτα πῶς μεγάλωσαν! Καὶ τί ροδοψημένα ποὺ εἶναι! Φώναξαν τὰ παιδιά.

Τὰ πῆραν, τὰ μύριζαν, τὰ φιλοῦσαν. Ὁ Μανολάκης μάλιστα τὸν παραφιλοῦσε τὸν ἀετό του, τόσο ποὺ ἡ μαμά τοῦ εἶπε:

— Φοβοῦμαι, Μανολάκη, πῶς ὁ ἀετός σου θὰ κάμη φτερά. Δός μου τον νὰ σοῦ τὸν φυλάξω.

Τὸ βράδυ τὰ παιδιά πῆραν τὸ βιβλίο μὲ τὰ παραμῦθια καὶ διάβαζαν, γιὰ νὰ μὴ νυστάξουν, ὥσπου νὰ φτάσῃ ἡ ὥρα, γιὰ νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησία. Μὰ γρήγορα τὸ διάβασμα ἔφερε τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Σὲ λίγο εἶχαν ἀποκοιμηθῆ

καὶ τὰ δυό. Μὰ νὰ πού ἄρχισαν νὰ χτυποῦν οἱ καμπάνες.

— Παιδιά, παιδιά, σηκωθῆτε, ἂν θέλετε ναρθῆτε στὴν ἐκκλησία! Φώναξε ἡ μητέρα τους.

Στὴ στιγμή πετάχτηκαν ἐπάνω. Φόρεσαν τὰ πανωφόρια τους, πῆρε καθένας τὴ λαμπάδα του καὶ ξεκίνησαν ὅλοι μαζί.

“Ὡσπου νὰ φτάσουν, ἡ ἐκκλησία εἶχε κιόλας σχεδὸν γεμίσει. Γυναῖκες, ἄντρες, νέοι, γέροι καὶ παιδιά ἔμπαιναν μ’ εὐλάβεια, ἔκαναν τὸ σταυρό τους καὶ στέκονταν σὲ μιὰ θέση. Ὁ παπὰς ἄρχισε νὰ ψάλλη. Ποτὲ ἡ φωνὴ του δὲν εἶχε φανῆ στὰ παιδιά τόσο ὠραία!

Ξαφνικὰ ἀκούστηκε τὸ «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν» καὶ ἡ ἐκκλησία ἔλαμψε μεμιᾶς. Ὅλοι ἄναψαν τὶς λαμπάδες τους κι ὅλοι ἔψαλλαν μαζί μὲ τὸν παπὰ καὶ τοὺς ψάλτες τὸ «Χριστὸς ἀνέστη!». Ἐψαλλαν καὶ τὰ παιδιά. Ὁ πατέρας κι ἡ μητέρα τους τὰ φίλησαν κι ἔπειτα τὰ πῆγαν ν’ ἀσπαστοῦν τὸ Χριστό.

Τὰ παιδιά τάβλεπαν ὅλα ἐκεῖ μέσα σὰ γιὰ πρώτη φορά. Τ’ ἀγγελάκια ἀπὸ τὰ εἰκονίσματα τοὺς φαίνονταν, πῶς τοὺς χαμογελοῦσαν καὶ τοὺς ἔγνεφαν μυστικὰ μὲ ἀγάπη. Ὁλος ὁ κόσμος τοὺς φαινόταν ἀλλιώτικος. Φιλιοῦνται ὅλοι καὶ δίνει ὁ ἕνας στὸν ἄλλον τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης κι ὅλοι γελοῦν καὶ χαίρονται καὶ δίνουν εὐχές.

— Τί ὠραία πού εἶναι, μαμά, τί ὠραία! Φώναζαν τὰ παιδιά.

”Επειτα βγήκαν έξω. Ο πατέρας άναψε βεγγαλικά και τούς τὰ έδωσε νὰ τὰ κρατοῦν. Πετιόνταν από μέσα χρωματιστές σπίθες, γαλάζιες, κόκκινες, κίτρινες, πράσινες, χρυσές. Τὰ μάτια

τους θαμπώνουν, καθώς τὰ κοιτάζουν. Άνάβουν κι άλλα κι άλλα. Κι όλοι γύρω τους ανάβουν βεγγαλικά πολλά. Πετοῦν και τράκες, πού κάνουν δυνατούς κρότους. Ο πατέρας όμως αυτά τὰ θεωρεί επικίνδυνα και δέν τούς άγόρασε.

Με τις λαμπάδες ανάμμενες γύρισαν στο σπίτι. Ἀπὸ τὸ φῶς τους ἀναψαν τὸ καντήλι, πὺν κρεμόταν μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα κι ἔπειτα πῆγαν ὅλοι στὴν τραπεζαρία.

Τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο. Στὴ μέση ἔνα μεγάλο ἀνθοδοχεῖο μὲ πασχαλιές σκορποῦσε σ' ὅλη τὴν κάμαρα τὴ μοσκοβολιά του. Τὰ κόκκινα αὐγά στόλιζαν τὸ τραπέζι κι ἄχνιζε ἡ μαγειρίτσα μέσα στὰ πιάτα. Ἐφαγαν μὲ μεγάλη ὄρεξη καὶ εὐθυμία, τσοῦγκρισαν τ' αὐγά τους καὶ ὁ Μανολάκης ἔσπασε μὲ τὸ δικό του ὅλα τ' αὐγά τῶν ἄλλων.

Σὲ λίγο ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν στὰ καθαρὰ τους τὰ κρεβατάκια. Κοιμοῦνται ἡσυχα καὶ βαθιά, μ' ἕνα χαμόγελο στὰ χεῖλη.

Χωρὶς ἄλλο θὰ βλέπουν στ' ὄνειρό τους ἐκεῖνα τ' ἀγγελάκια, πὺν τοὺς ἔγνεφαν στὴν ἐκκλησία μὲ τόση ἀγάπη!

42. Ο ΠΑΠΑΓΑΛΟΣ

Χάρισαν τῆς Λέλας ἓνα μικρὸν καταπράσινο παπαγάλο. Τί χαρές, πού ἔκανε ἡ Λέλα!

Ἄμέσως ἡ Λέλα τὸν ἔβγαλε Κοκό. Τοῦ ἀγόρασε ἓνα χρυσὸ κλουβὶ καὶ τὸν ἔβαλε μέσα.

Ὅλη τὴν ἡμέρα δὲν κάνει τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ περιποιῆται τὸν παπαγάλο της.

Πότε τὸν ταΐζει, πότε τὸν ποτίζει, πότε τὸν χαϊδεύει, πότε παίξει μαζί του.

Μὰ καὶ τὴ νύχτα ἀκόμη ἡ Λέλα δὲν κοιμάται, ἂν δὲν πάρῃ τὸ κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλο κοντὰ στὸ κρεβάτι της. Γιατί μόλις ξυπνήσῃ τὸ πρωὶ καὶ πρὶν ἀκόμη ντυθῆ, ἐννοεῖ νὰ παίξῃ πρῶτα μὲ τὸν Κοκό της.

Μ' αὐτὸν ὅμως τὸν κύριο ἡ Λέλα παραμέλησε τὰ μαθήματά της καὶ ὄλα. Ἡ δασκάλα, πού πηγαίνει σπίτι καὶ τῆς κάνει μάθημα, ἔχει μεγάλα παράπονα. Ποτὲ ἡ Λέλα δὲν καταλαβαίνει τὴν ἀριθμητικὴ καὶ ποτὲ δὲν προσέχει, ὅταν ἡ δασκάλα τῆς ἐξηγῆ τὴ γραμματικὴ.

— Μὰ ποῦ ἔχεις λοιπὸν τὸ νοῦ σου; τὴ ρωτᾷ ἡ δασκάλα τῆς.

— Ποῦ ἄλλοῦ παρὰ στὸν Κοκό τῆς! Ἐποκρίνεται ἡ μαμά.

Τὴ μαλώνουν, τῆς βάζουν τιμωρίες, μὰ γι' αὐτὸ δὲν πολυσκοτίζεται ἡ Λέλα. Ἐνα μόνον πράμα συλλογίζεται τώρα τὸ μικρὸ τῆς μυαλό: Θὰ μιλήσῃ ὁ παπαγάλος τῆς ἢ δὲ θὰ μιλήσῃ;

Ἄλλοι τῆς λένε ναι, ἄλλοι ὄχι. Καὶ ἡ Λέλα πότε ἐλπίζει καὶ πότε ἀπελπίζεται.

Ὅστος ὁ Κοκὸς μένει βουβός. Ξεφωνίζει μόνον καὶ κάπου κάπου σφυρίζει. Καμιὰ ὅμως λέξη δὲν πρόφερε ἀκόμη, ἂν καὶ ἡ Λέλα ὅλη μέρα τοῦ τρώει τ' αὐτιά, γιὰ νὰ τὸν μάθῃ νὰ λέῃ: «Καλημέρα, Λέλα!... Παπαγάλο, θέλεις καφέ;»

Μιὰ μέρα ἔτυχε νὰ πάῃ στὸ σπίτι τῆς ἕνας καθηγητῆς τῆς Ζωολογίας.

— Αὐτὸς θὰ ξέρῃ νὰ σοῦ πῆ, ἂν θὰ μιλήσῃ ὁ Κοκός, τῆς ψιθυρίζει ἡ μητέρα τῆς.

Ἄμεσως ἡ Λέλα τοῦ φέρνει τὸν παπαγάλο, γιὰ νὰ τὸν ἰδῇ.

— Τί λέτε, κύριε, θὰ μιλήσῃ;

— Ναι, ναι, ἀπαντᾷ ὁ καθηγητῆς: αὐτῆς τῆς ράτσας οἱ παπαγάλοι μιλοῦν. Μὰ ὁ δικός σας εἶναι μικρὸς ἀκόμη. Δὲν πιστεύω νὰ εἶναι παρὰ πάνω ἀπὸ δυὸ χρονῶ. Ἄμα πάῃ ἑπτὰ, τότε θὰ μιλήσῃ.

— Μπᾶ! φώναξε καταλυπημένη ἡ Λέλα. Πρέ-

πει νὰ γίνῃ ἑπτὰ χρονῶ, γιὰ νὰ μιλήσῃ; τὰ παιδάκια ἀπὸ ἑνὸς χρόνου μιλοῦν.

— Μὰ ὁ παπαγάλος σας δὲν εἶναι παιδάκι.

Ἡ Λέλα νομίζει, πὼς πρέπει νὰ περάσουν ὀκτῶ χρόνια ἀκόμα, γιὰ ν' ἀκούσῃ μιὰ λέξη ἀπὸ τὸν Κοκό της· γιατί δὲν ξέρεי νὰ κάμῃ τὸ λογαριασμό, ν' ἀφαιρέσῃ δηλαδή ἀπὸ τὰ ἑπτὰ, ποὺ χρειάζονται, τὰ δυὸ ποὺ ἔχει ζήσει ὁ παπαγάλος. Τὸ διάστημα τῆς φαίνεται πολὺ μεγάλο. Ἐλπίζει ὅμως, πὼς καὶ ὁ σοφὸς καθηγητῆς μπορεῖ νὰ κάνῃ λάθος.

— Δὲ βαριέσαι! Λέει. Μπορεῖ καὶ τώρα νὰ μιλήσῃ. Ἐπειτα, ποιὸς ξέρεи πόσο χρονῶ εἶναι; Μήπως τὸν εἶδαμε, ποὺ γεννήθηκε;

Ἔτσι τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας στὸ σπίτι τῆς Λέλας ἦταν, ἂν θὰ μιλήσῃ ὁ παπαγάλος ἢ ὄχι.

Ἐξαφνα μιὰ μέρα ἀκούστηκε νὰ μιλή... ποιὸς; ὁ Κοκός;... Ὁχι, ἓνας ἄλλος παπαγάλος.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Λέλα ἔκανε μάθημα μὲ τὴν δασκάλα της. Ἐτυχε νὰ εἶναι μπροστὰ καὶ ἡ μαμὰ κι ἔξω στὸ διάδρομο τὸ χρυσὸ κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλο.

— Ἐλα, πὲς τὴν ἀριθμητικὴ σου, εἶπε ἡ δασκάλα.

Κι ἡ Λέλα ἄρχισε σὰν παπαγάλος:

— Δύο οἱ δύο τέσσερεις, δύο οἱ τρεῖς ἕξι, δύο οἱ τέσσερεις ὀκτώ.

— Στάσου! Τὴ σταμάτησε ἡ δασκάλα της. Σιγὰ σιγὰ. Γιὰ πὲς μου: Ἄν πάρῃς δυὸ αὐγά,

από δυο δραχμές τὸ ἓνα, πόσο θὰ πληρώσης;

Ἡ Λέλα μιλιᾷ!

— Μὰ τώρα δὲν τὸ εἶπες, παιδί μου; Δύο οἱ δύο τέσσερεις;

Ἡ Λέλα ἐξακολουθεῖ νὰ σωπαίνει.

— Ὅριστε λοιπὸν ποὺ μίλησε ὁ παπαγάλος, λέει ἡ μητέρα περιπαιχτικά.

Ἡ Λέλα πετάχτηκε:

— Μίλησε; πότε; ἐγὼ δὲν τὸν ἄκουσα.

— "Α, Λέλα μου, εἶπε ἡ μητέρα. Ὁ καλύτερος παπαγάλος εἶσαι σύ! "Αμα μαθαίνης ἔτσι παπαγαλίστικα τὴν ἀριθμητικὴ σου, τί θέλομε νὰ μιλήσῃ ὁ Κοκός; "Ἐτσι κι αὐτὸς θὰ λήη λόγια, χωρὶς νὰ τὰ καταλαβαίνει. Τὰ λές ἐσύ, δὲν πειράζει. Γειά σου, Λέλα μου, παπαγαλάκι μου.

Ἡ Λέλα ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ κι ὁ Κοκός ἀπὸ τὸ κλουβὶ του ἔβγαλε μιὰ στριγγιὰ φωνή, σὰ νὰ τὴν περίπαιζε.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Λέλα προσέχει περισσότερο στὴ δασκάλα τῆς καὶ δὲ λέει τὸ μάθημά τῆς παπαγαλίστικα.

43. Ο ΠΑΠΑΓΑΛΟΣ

Σάν έμαθε τή λέξη «καλησπέρα»,
 ό παπαγάλος είπε ξαφνικά :
 — Είμαι σοφός, γνωρίζω έλληνικά,
 τί κάθομαι δώ πέρα !

Τὴν πράσινη ζακέτα τοῦ φορεῖ
καὶ στὸ συνέδριο τῶν πουλιῶν πηγαίνει
γιὰ νὰ τοὺς πῆ μιὰ γνώμη φωτισμένη.
Παίρνει μιὰ στάση λίγο σοβαρή,
ξεροβήχει, κοιτάζει λίγο πέρα
καὶ τοὺς λέει: «Καλησπέρα!»

Ὁ λόγος τοῦ θαυμάστηκε πολὺ.
Τί διαβασμένος, λένε, παπαγάλος!
Θάναι σοφὸς αὐτὸς πολὺ μεγάλος,
ἀφοῦ μπορεῖ κι ἀνθρώπινα μιλεῖ!
— Κύρ παπαγάλε, θάχουμε τὴν τύχη,
ν' ἀκούσωμε τί λὲς καὶ παραπέρα;

— Ὁ παπαγάλος βήχει, ξεροβήχει,
μὰ τί νὰ πῆ; ξανάπε: «Καλησπέρα!»

44. Η ΚΑΤΙΝΟΥΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Ἡ Κατινούλα ἦταν ἓνα μικρὸ κοριτσάκι
στὴν ἡλικία σας. Ἦταν κι ἐκείνη ὀχτῶ χρό-
νῶ κι εἶχε πολλὰ προτερήματα. Ἦταν καλὴ
μαθήτρια καὶ ἐπιμελής. Ἄκουε πάντα τοὺς με-
γαλυτέρους της καὶ ποτὲ δὲν ἔλεγε ψέματα.
Εἶχε ὅμως κι ἓνα φοβερὸ ἐλάττωμα. Ἀγαποῦσε
πολὺ τὰ λουλούδια.

Καὶ θὰ πῆτε: Ἐλάττωμα εἶναι ν' ἀγαπᾶ
κάνεις τὰ λουλούδια;

Καὶ βέβαια εἶναι ἐλάττωμα, γιὰ ὅποιον
ἀγαπᾶει τὰ λουλούδια σὰν τὴν Κατινούλα.

Ἡ Κατινούλα ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια καὶ τὰ ἔκοβε. Βέβαια θὰ πῆτε μὲ τὸ νοῦ σας, πῶς ἔκοβε τὰ λουλούδια, γιὰ νὰ τὰ βάλῃ στὰ ἀνθοδοχεῖα καὶ νὰ στολίσῃ τὸ σπίτι. Γιὰ νὰ

μπορῆ ἔτσι νὰ χαίρεται ἀπὸ κοντὰ τὰ ὄμορφα χρώματά τους καὶ τῆ γλυκιὰ μυρωδιά τους. Ἐ λοιπόν, ἡ Κατινούλα ἔκοβε τὰ λουλούδια, μόνο γιὰ νὰ τὰ κόβῃ καὶ γιὰ κανέναν ἄλλο

σκοπό. Κι ἐδῶ ἴσα ἴσα εἶναι τὸ ἐλάττωμά της.

Γέμιζε τὰ χέρια της, τὴν ποδιά της, τὸ καλαθάκι της κι ὕστερα τὰ σκόρπιζε κάτω, καὶ μὲ χορούς, μὲ πηδήματα, μὲ γέλια καὶ χάρεις τὰ τσαλαπατοῦσε καὶ τάκανε λιῶμα.

Μιὰ μέρα, ἀφοῦ ἔκαμε τὸν περίπατό της στὸν κάμπο καὶ στὰ χωράφια, ἀφοῦ ἔκοψε καὶ θέρισε ἄφθονα λουλούδια, κουράστηκε καὶ κάθισε κάτω ἀπὸ ἓνα μεγάλο πεῦκο. Ἦταν τόσο κουρασμένη, ὥστε πρὶν περάσουν δυὸ λεπτά τῆς ὥρας, τὴν πῆρε ὁ ὕπνος...

Ἄμα ἔκλεισε τὰ μάτια της, τῆς φάνηκε πὼς βρέθηκε μέσα σ' ἓναν ὠραῖο κῆπο μεγάλο καὶ ἀπέραντο. Ἐκεῖ ἦταν φυτρωμένα χίλιες χιλιάδες λουλούδια. Ὅλα ἦταν τόσο ὠραῖα καὶ δροσερά, πού ἡ Κατινούλα δὲν κρατήθηκε. Ἐτρεξε κι ἔκοψε ἓνα κι ὕστερα ἄλλο κι ἄλλο κι ἄλλο... Γέμισε τὴν ἀγκαλιά της κι ἔσκυψε νὰ κόψη μιὰ μεγάλη μαργαρίτα. Ξαφνικὰ ἀκουσε μιὰ φωνή. Τρόμαξε καὶ στάθηκε νὰ κοιτάξῃ δεξιά, ἀριστερά, τριγύρω, γιατί ἡ φωνὴ ἐκείνη ἔμοιαζε μὲ ἀνθρώπινη.

Μὰ δὲν εἶδε κανένα. Πρόσεξε καλύτερα καὶ τότε κατάλαβε, πὼς ἡ φωνή, πού τῆς μιλοῦσε, ἔβγαινε μὲς ἀπὸ τὸ λουλούδι, πού ἐκείνη τῆ στιγμή ἦταν ἔτοιμη νὰ κόψη.

Κι ἡ φωνὴ ἔλεγε:

— Στάσου, κακὸ κορίτσι! Ἄφησέ με νὰ ζήσω λιγάκι ἀκόμη. Ἄρκετὰ ἀδερφάκια μου ἔχεις

κόψει κι έχεις καταστρέψει ώς τώρα! "Αν τὰ ἔβαζες τουλάχιστο μέσα στο νερό, θὰ μπορούσαν καὶ δυὸ καὶ τρεῖς μέρες ἀκόμα νὰ μοσκοβολοῦν, νὰ μένουν δροσερὰ κι ὅσοι τὰ βλέπουν νὰ τὰ καμαρώνουν. Ἐσὺ ὅμως, ἀσυλλόγιστο κορίτσι, μᾶς κόβεις καὶ μᾶς καταστρέφεις ἀμέσως. Γιὰ ποῖο λόγο έχεις τόση κακία μὲ μᾶς; ἡμεῖς ποτὲ δὲ σὲ βλάψαμε. Συλλογίσου λιγάκι! Θὰ σοῦ ἄρεσε ἐσένα νὰ σὲ πετάξουν καταγῆς καὶ νὰ σὲ τσαλαπατήσουν, ὅπως μᾶς τσαλαπατᾶς ἡμᾶς; "Οχι βέβαια! Γιατί λοιπὸν σὲ μᾶς τὰ κακόμοιρα κάνεις ὅ,τι δὲ θέλεις οἱ ἄλλοι νὰ κάμουν σὲ σένα;... Κι ἡμεῖς ψυχὴ ἔχομε καὶ πονοῦμε!

Τὴ στιγμή ἐκείνη ἡ Κατινούλα ἀνοίξε τὰ μάτια. "Ὅλα εἶχαν χαθῆ ἀπὸ μπροστά της. Εἶδε, πὼς βρισκόταν καθισμένη, ὅπως πρὶν, κάτω ἀπὸ τὸ μεγάλο πεῦκο καὶ πὼς κείτονταν χᾶμω, ἀνακατωμένα μὲ τὸ χῶμα καὶ τὰ χαλίκια, τὰ ἄνθη ὄλου τοῦ ἀγροῦ, πού εἶχε κόψει πρωτύτερα. Οἱ παπαροῦνες, οἱ μαργαρίτες, οἱ ἀγριοβιολέτες, πεταμένες ὅλες καὶ μαδημένες. Αὐτὴ τις εἶχε μαδήσει καὶ τσαλαπατήσει.

— "Ἄχ! τὰ κακόμοιρα τὰ λουλουδάκια! Εἶπε, καθὼς μάζευε μὲ ἀγάπη τὰ λίγα, πού εἶχαν ἀπομείνει στὸ καλάθκι της. Τί κακὴ πού ἦμουν μαζί σας! Ἀπὸ τώρα ὅμως σᾶς ὑπόσχομαι πὼς θὰ διορθωθῶ.

Κι ἀληθινά. Ἡ Κατινούλα ἀπὸ τότε κρᾶ-

τησε τὴν ὑπόσχεσή της. Ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια κι ὅταν τῆς ἄρεσε νὰ κόψη κανένα, τὸ ἔκοβε μὲ προσοχὴ καὶ τὸ κρατοῦσε μὲ ἀγάπη. Κι ὅταν ἔφτανε στὸ σπίτι της, ἔτρεχε γρήγορα νὰ βάλῃ τὰ λουλούδια μέσα στὰ ἀνθοδοχεῖα. Τὰ λόγια τῆς μαργαρίτας, πού εἶδε στὸ ὄνειρό της, ποτὲ δὲν τὰ λησμόνησε. Σκεπτόταν τότε πόσο θὰ ὑπέφερε αὐτὴ, ἂν κανένα κακὸ παιδί τὴν ἔριχνε κάτω καὶ τὴν πατοῦσε, ὅπως αὐτὴ ἄλλοτε ἔκανε στὰ κακόμοιρα τὰ λουλουδάκια!

45. Ο ΜΑΗΣ

Μᾶς ἦρθ' ὁ Μάης μὲ δροσιες,
 μᾶς ἦρθε μὲ λουλούδια,
 μὲ κρίνα, μὲ τριαντάφυλλα,
 μὲ πρόσχαρα τραγούδια.

Τὸ Μάη ἄς τὸν γιορτάσωμε,
 παιδάκι' ἀγαπημένα.
 Ἐμπρός! στεφάνια ἄς πλέξωμε
 μὲ ἄνθη μυρωμένα.

Χειμῶνα δὲ φοβόμαστε,
 μηδὲ βοριά καὶ χιόνια.
 καλῶστα πάλι τὰ πουλιά,
 καλῶς τὰ χελιδόνια.

46. Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΗ

Μέσα σὲ μιὰν αὐλὴ παίζουν τρία παιδιά.
 Ἡ μητέρα τους, φτωχὴ γυναικούλα, τὰ κοιτά-
 ζει καὶ στενάζει κάθε τόσο. Πῶς θὰ τὰ μεγα-
 λώση τὰ τρία τ' ἀγόρια της: Ὁ ἄντρας της
 ἔχει πεθάνει καὶ πρέπει νὰ παλέψη μονάχη της.
 Μὰ καὶ τί δουλειὲς μπορεῖ νὰ βρῆ στὸ χω-
 ριό; Κάνει θελήματα, ξενοπλένει, σκοτώνεται,
 μὰ δὲν τὰ βγάζει πέρα. Εἶναι παιδιά καὶ θέ-
 λουν νὰ φᾶνε. Νὰ κιόλας ὁ μεγάλος, ὁ Γιαν-
 νάκης, πού τῆς φωνάζει:

— Μάνα, πεινοῦμε, δῶσε μας ψωμάκι.

Ἐκείνη σηκώνεται καὶ πάει καὶ φέρνει ὅσο
 ψωμί ἀπόμεινε ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Τὸ κόβει στὰ
 τρία καὶ τοὺς τὸ δίνει.

— Πᾶμε στὸ γεφυράκι νὰ παίξωμε! λέει ὁ
 Μῆτσος, πού ἦταν ὁ μικρότερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς.

— Πάμε. λένε τ' άλλα δυό.

— Σάν ἔφτασαν στοῦ γεφυράκι. κάθισαν λίγο, γιά νά φάνε τὸ ψωμί τους. Ἐπὸ κάτω ἔτρεχε ἓνα μικρὸ ποταμάκι. Δυὸ τρία παπιά βγήκανε ἀπὸ τὸ νερό κι ἔψαχναν ἐδῶ κι ἐκεῖ, γιά νά βροῦν λίγη τροφή, κανένα σκουληκάκι ἢ τίποτ' ἄλλο.

Ὁ Γιαννάκης ἔκοψε λίγο ἀπ' τὸ ψωμί του καὶ τοὺς τὸ ἔδωσε ψίχουλο ψίχουλο. Ἐκεῖνα τόφαγαν μονομιᾶς κι ὕστερα ζυγώνοντας περισσότερο τὸν κοίταζαν στὰ μάτια λαίμαργα καὶ περίμεναν. Ἐκεῖνος κατάλαβε, πὼς πεινούσαν πολὺ καὶ τοὺς ἔδωσε ἀκόμη κάμποσο.

Ἔ. Γιαννάκη, τί κάνεις, πάει τὸ ψωμί σου, τοῦ φώναξε σὲ λίγο ὁ Πάνος. Δὲν πεινάς ἐσύ;

— Πεινώ, μὰ κι αὐτὰ πεινοῦν. Δῶστε τους καὶ σεῖς λιγάκι.

— Ἐγὼ τόφαγα κιόλας, εἶπε ὁ Πάνος, καταβροχθίζοντας καὶ τὸ τελευταῖο κομμάτι του.

Ὁ Μῆτσος ἄρχισε κι αὐτὸς νὰ τὸ τρώη γρήγορα γρήγορα σὰ νὰ φοβόταν μὴ τοῦ τὸ πάρουν.

Ὁ Γιαννάκης ὅμως ἕνα ἔτρωγε καὶ δυὸ ἔριχνε στὰ πουλιά. Σὲ λίγο δὲν τοῦ ἔμεινε πιά τίποτε.

— Πᾶμε, παιδιά, στὸ σπίτι, τοὺς εἶπε. Θὰ μᾶς περιμένῃ ἡ μητέρα.

— Καὶ τί θὰ φᾶς τώρα; τοῦ λέει σὲ λίγο ὁ Πάνος.

— Ἄλλο ψωμάκι δὲν ἔχει ἡ μητέρα, τοῦ λέει κι ὁ Μῆτσος.

— Ἄ! δὲ βαριέσαι! Τί θὰ πάθω κι ἂν μείνω νηστικός ἕνα βράδυ!

Φαινόταν τόσο εὐχαριστημένος!

Τ' ἀδέρφια του, σὰν ντροπιασμένα δὲν τοῦ εἶπαν τίποτ' ἄλλο. Βουβάθηκαν.

Ὡσπου νὰ πᾶνε στὸ σπίτι, ἦρθε τὸ βράδυ καὶ τὰ παιδιά, σὰν ἔφτασαν ἐκεῖ, ἔπесαν νὰ κοιμηθοῦν.

Ὁ Γιαννάκης κοιμήθηκε νηστικός. Μὰ τί μ' αὐτό; Ἐκαμε εὐτυχισμένα τὰ πουλιά μὲ τὸ ψωμάκι του.

Κι εἶναι τόσο ὠραῖο νὰ δίνης στοὺς ἄλλους, ἐκεῖνο ποὺ σοῦ λείπει ἐσένα!

47. Η ΒΡΟΧΟΥΛΑ

Όλη ή γή είναι διψασμένη
 και μιὰ στάλα καρτερεί.
 Μ' άπ' τά νέφη κατεβαίνει.
 νά, ή βροχούλα δροσερή.

Πάλι άφρίζει τó ρυάκι
 και στις καλαμιές θροεϊ.
 Μυρωμένο λουλουδάκι,
 πιέ, νά πάρης νέα ζωή.

Σά θά πάψη πιά ή ψιχάλα
 κι ήλιος θά ξαναφανή,
 στά κλαδάκια κάθε στάλα
 διαμαντάκι θά γενή.

48. ΤΙ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ Η ΕΛΙΑ

Τὸν Κώστα τὸν ἔστειλε ἡ μητέρα του μιὰ μέρα σὲ θέλημα, ἔξω ἀπ' τὸ χωριό. Ἔπρεπε νὰ φτάσῃ γρήγορα καὶ περπατοῦσε βιαστικά. Ἦταν ὁμως καλοκαίρι κι ἀπομεσήμερο. Τὸ παιδί ζεστάθηκε, κουράστηκε κι εἶπε νὰ σταματήσει λίγο. Κοίταξε τριγύρω μὴν ἰδῆ κανένα δέντρο σκιερό, γιὰ νὰ ξεποστάσῃ ἀπὸ κάτω. Μὰ ὡς ἐκεῖ πού ἔφτανε ἡ ματιά του, δὲν ἔβλεπε τίποτ' ἄλλο παρὰ ἐλιές. Πῆγε λοιπὸν καὶ ξαπλώθηκε κάτω σὲ μιὰ ἀπ' αὐτές.

— Ἄχ! εἶπε μὲ στενοχώρια. Θὰ μὲ ψῆσῃ ὁ ἥλιος. Δὲν κάνει ἴσκιο ἡ ἐλιά.

Τὴν κοίταζε καὶ γρίνιαζε.

— Κοίτα ζάρες πούχει! Κοίτα ρόζους! Κοίτα κουφάλα!

Σὲ λίγο ὁ Κώστας ἔνιωσε τὰ βλέφαρά του νὰ κλείνουν βαριά ἀπὸ τὸν ὕπνο. Τότε τοῦ Κώστα τοῦ φάνηκε, πῶς ἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ λέη:

— Εἶμαι πολὺ γριά!

— Ποίος μιλεῖ; ρώτησε τρομαγμένο τὸ παιδί.

— Ἐγώ, ἡ ἐλιά! Λυποῦμαι πού δὲν μπορῶ νὰ σὲ δροσίσω μὲ τὴ σκιά μου! Μὰ ἂν θέλῃς, θὰ σοῦ κουβεντιάσω λιγάκι, γιὰ νὰ σὲ διασκεδάσω.

— Καὶ τί ξέρεις νὰ πῆς ἐσύ;

— Τὰ χρόνια μ' ἔμαθαν πολλὰ πράματα, παι-

δάκι μου. Είδα τόσους ανθρώπους νά γεννιῶνται. νά γερνοῦν καὶ νά πεθαίνουν! Γνώρισα τὸν παπποῦ τοῦ προσπάππου σου. Κι ἀκόμα ζῶ, καθῶς βλέπεις.

— Τί μικρὰ πού εἶναι τὰ φύλλα σου, ἐλιά! Κοντὰ στὸ ποταμάκι φυτρῶνουν πλατάνια. Κάθε

φύλλο τους κάνει γιὰ ἑκατὸ δικά σου. Καὶ τί ὠραῖο χρῶμα πού ἔχουν! Ἐσένα εἶναι σὰν ξεθωριασμένα.

— Δὲν εἶναι τὸ μέγεθος, μήτε τὸ χρῶμα. τὸ μεγαλύτερο καλὸ, εἶπε ἡ ἐλιά.

— Ἐχομε μεις κάτι πορτοκαλιές στὴν αὐλὴ μας! Τὴν ἀνοιξὴ βγάζουν ἄσπρα λουλουδά-

κια. Μυρίζουν τόσο δυνατά! Λες κι είναι όλη η γειτονιά ένα άπεραντο περιβόλι. Έσὺ δὲ μωσκοβολᾶς, ἐλιά.

— Δὲν εἶναι ἡ εὐωδιά τὸ μεγαλύτερο καλό. Ξαναεἶπε ἡ ἐλιά.

— Ἄμ ἡ ὀμορφιά τους; Τὰ πορτοκάλια μας λάμπουν σὰν τὸν ἥλιο!

— Μῆτε ἡ ὀμορφιά δὲν εἶναι τὸ μεγαλύτερο καλὸ γιὰ ἓνα δέντρο, τοῦ εἶπε πάλι ἡ ἐλιά.

— Δὲν εἶναι μόνο ὀμορφα τὰ πορτοκάλια! Φώναξε τὸ παιδί μὲ θυμό. Ἐχει ὁ καρπὸς σου τὴ γλύκα τους;

— Ὁ καρπὸς μου ὄχι, μὰ ἐκεῖνο ποὺ βγαίνει ἀπ' τὸν καρπὸ μου, ξαναεἶπε ἡσυχὰ ἐκείνη. Κάτω ἀπ' τὴ βαριά πέτρα τοῦ λιοτριβιοῦ ὅλος ὁ χυμὸς του στραγγίζει. Κι αὐτὸς ὁ χυμὸς εἶναι τὸ χρυσὸ τὸ λάδι. Ἐκατοντάδες χρόνια τρέφω τοὺς ἀνθρώπους μ' αὐτό. Κι ὅσο μὲ κόβουν καὶ μὲ μαδοῦν, τόσο περισσότερο καρπὸ βγάζω.

— Ἄ! ναί, τὸ λάδι! Εἶπε σὰν ντροπιασμένο τὸ παιδί. Ἡ μητέρα μου λέει, πὼς αὐτὸ εἶναι ὁ πλοῦτος τοῦ χωριοῦ μας.

— Ὁ ταπεινὸς μου καρπὸς εἶναι εὐλογημένος ἀπὸ τὸ Θεό. Ἐκεῖνος ἀνάβει τὰ λυχνάρια σας τὸ βράδυ καὶ παρηγορεῖ τοὺς στρατοκόπους τῆς νύχτας. Ἐκεῖνος σκορπίζει καὶ τὸ γλυκὸ φῶς, ποὺ τρεμοσβῆνει μέσα στὰ καντήλια τῆς ἐκκλησίας.

Αὐτὰ εἶπε σιγὰ σιγὰ ἡ γέρικη ἐλιά καὶ σώ-

πασε. Τὸ ἀεράκι, ποὺ φύσηξε ἀπαλά ἐκείνη τὴ στιγμή ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ μικρὰ φυλλαράκια τῆς ἐλιάς, τὰ ἔκαμε νὰ μουρμουρίσουν ἐλαφρά. Ὁ Κώστας, ποὺ ἔνιωσε τὴ δροσιὰ νὰ τοῦ χαϊδεύη τὸ ἰδρωμένο του μέτωπο, ἀνάσανε ἀπὸ εὐχαρίστηση καὶ ξύπνησε. Θυμήθηκε τ' ὄνειρό του καὶ κοίταξε μὲ σεβασμὸ τὴν ἐλιά, ποὺ εἶχε γνωρίσει τοὺς παπποῦδες του. Καὶ καθὼς σηκώθηκε ὁ Κώστας, γιὰ νὰ φύγη, ψιθύρισε:

— Ἔχεις δίκιο, ἐλιά. Τὸ βλέπω. Ἐσὺ εἶσαι ἡ ἀγαπημένη τοῦ Θεοῦ.

49. ΣΤΟΝ ΑΓΡΟ

Στὸν ἀγρό! Στὸν ἀγρό!
 Πάμε τώρα ἐμεῖς δυὸ δυό,
 χαρωπὰ καὶ τραγουδώντας
 καὶ δεξιὰ ζερβὰ πηδώντας.
 ὁ καθένας μ' ἓνα φτυάρι
 σὰν τὸ γέρο περβολάρη.

Κι ὅλα ἀντάμα τὰ παιδάκια
 θὰ φυτέψωμε δεντράκια,
 νὰ ψηλώσουν, νὰ φουντώσουν
 καὶ λουλούδια νὰ μᾶς δώσουν.
 Στὸν ἀγρό! Στὸν ἀγρό!
 Πᾶμε τώρα ἐμεῖς δυὸ δυὸ!

50. ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ

Ἦσυχο, ἀπαλό, ζεστὸ φυσᾶ τὸ ἀεράκι. Ἡ
 χλόη πρασινίζει. Τὰ ματάκια τῶν δέντρων ἀνοί-
 γουν καὶ προβάλλουν πράσινα φυλλαράκια.
 Ὑστερ' ἀπὸ τὶς ἀνεμῶνες ἀνθισαν οἱ μενεξέ-
 δεσ καὶ τὰ λευκὰ ζαμπάκια. Σὲ λίγο μὲ τὴ
 σειρά τους θ' ἀνοίξουν καὶ τ' ἄλλα λουλούδια.

— Λάλα, λάλα, λά, λαρά! Ἀκούεται ἡ
 φωνὴ ἑνὸς κότσυφα. Μάρτης ἦρθε καὶ χαρά!
 Προτοῦ νὰ ἔρθουν τὰ χελιδόνια, θάχω χτίσει
 τὴ φωλιά.

Κι ἀλήθεια, ἔχτισε τὴ φωλιά του μὲ τὴ γυ-
 ναίκα του κι αὐτὴ γέννησε πέντε αὐγά. Ἦταν
 ἄσπρα μὲ κοκκίδες πράσινες καὶ καστανές.
 Ἐπειτα ἡ μητέρα ἄρχισε νὰ κλωσᾶ κι ἐκεῖ
 κοντὰ ὁ κότσυφας καθισμένος κελαηδοῦσε, γιὰ
 νὰ τῆς κρατῆ συντροφιά.

— Λά, λαρά! Μάρτης εἶναι καὶ χαρά! ὦ,
 σὲ λίγο θάχωμε πουλάκια.

Καὶ δὲν ἄργησαν νὰ βγοῦν πέντε γυμνά

πουλάκια με μεγάλο κίτρινο ράμφος! Ἀμέσως ἄνοιξαν ἓνα μεγάλο στόμα καὶ φώναξαν:

— Πεινοῦμε! Πεινοῦμε!

Μητέρα τότε καὶ πατέρας δὲν ἔβρισκαν ἡσυχία. Πετοῦσαν κι ἔφερναν μύγες καὶ σκουλήκια κι ἔτρεφαν τὰ μικρούλια τους. Ὁ πατέρας τους μόνο τὴ νύχτα ἔβρισκε καιρὸ νὰ κελαηδῇ τὴ χαρὰ του, νὰ νανουρίζῃ τ' ἀγαπημένα του πουλάκια.

Ἐνα παιδί ἄκουσε τὸ κελάηδημα τοῦ κότσουφα κι ἔψαξε νὰ βρῆ τὴ φωλιά του. Ἄργησε νὰ τὴ βρῆ, ἀλλὰ τὴ βρῆκε. Ἀνέβηκε στὸ δέντρο κι ἄρπαξε τὰ τέσσερα κοτσουφάκια. Τὸ μεγαλύτερο κατόρθωσε νὰ ριχτῇ κάτω ἀπὸ τὴ φωλιά του καὶ νὰ κρυφτῇ στὰ χαμόκλαδα.

Ἦρθαν οἱ γονεῖς καὶ βρῆκαν τὴ φωλιά τους ἀδειανή. Φώναζαν κι ἔκλαιαν.

— Οὔτε ἓνα δὲ μᾶς ἔμεινε, εἶπε ἡ μητέρα.

— Ἐδῶ εἶμαι! Ἄκουσαν μιὰ φωνὴ καὶ εἶδαν κάτω νὰ βγαίνει ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα τὸ μεγαλύτερο τους παιδάκι.

Πῆγαν, τὸ πῆραν κι αὐτὸ τοὺς εἶπε:

— Ἐνας μεγάλος δράκοντας με μεγάλα μάτια, ποὺ πετούσανε φωτιές, ἄπλωσε τὸ μεγάλο του χέρι κι ἄρπαξε καὶ τὰ τέσσερα ἀδερφάκια μου μεμιᾶς. Ἐγὼ ἀπὸ τὸ φόβο μου ρίχτηκα κάτω κι ἔτσι σώθηκα.

— Δόξα νάχη ὁ Θεός, ποὺ μᾶς ἔμεινε ἔστω κι ἓνα! Εἶπε ἡ μητέρα.

Τὸ τραγούδι τοῦ πατέρα ἦταν πολὺ λυπητερό. Ὅποιος τὸ ἄκουγε καὶ γνώριζε γιατί θρηνοῦσε, δὲν μπορούσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα.

Τὸ παιδί, ὁ δράκος, ὅπως τὸ εἶπε τὸ μικρὸ κοτσουφάκι, ἔβαλε τὰ τέσσερα κοτσουφάκια στὸ κλουβί. Τοὺς ἔφερνε σκουλήκια, ἔκοβε μικρὰ κομματάκια ἀπὸ κρέας, τὰ περνοῦσε σ' ἓνα μύτερὸ καλαμάκι καὶ τὰδινε στὰ πουλάκια. Αὐτὰ στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελαν νὰ φᾶνε τίποτε. Καλύτερα νὰ πέθαιναν, παρὰ νὰ εἶναι σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ φυλακισμένα.

Τὸ μεγαλύτερο ὅμως ἀπὸ τὰ τέσσερα εἶπε :

— Πρέπει νὰ ζήσωμε. Ἄμα μεγαλώσουν τὰ φτερά μας, ποιὸς ξέρει τί γίνεται ;

— Καὶ τὰ κοτσουφόπουλα ἔτρωγαν καὶ μεγάλωναν.

Τί χαρὰ εἶχαν, ὅταν δοκίμασαν τὶς φτεροῦγες τους κι εἶδαν, πὼς μπορούσαν νὰ πετάξουν.

— Ἄχ! ν' ἄφηνε τὴν πορτούλα ἀνοιχτή, ἢ νὰ μᾶς ἀνοιγε κανένας ἄλλος! Ἔλεγαν.

Κι ὁ μεγαλύτερος ἀδερφὸς ἔλεγε :

— Πρῶτα νὰ πετάξω ἐγὼ καὶ πίσω μου ἐσεῖς.

Πρόσεξα τὸ δρόμο καὶ ξέρω μὲ κλειστὰ τὰ μάτια νὰ πετάξω ἴσια στὴ φωλιά μας.

— Ὁ καημένος ὁ πατέρας! Πρόσθεσε τὸ μικρότερο. Τὸ τραγούδι του μοιάζει μὲ κλάμα. Ἄλλὰ δὲν πιστεύω νὰ βγοῦμε. Τὸ κακόπαιδο ὄλο καὶ περισσότερο προσέχει νὰ μὴν ἀφήσῃ τὴν πόρτα ἀνοιχτή!

Καὶ ὅμως ὑπῆρχε κάποιος, πού τὰ λυπότανε τὰ τέσσερα ἀδερφάκια. Καταλάβαινε τὸν πόνο

τους καὶ τὸν πόνο τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας τους. Κι ἓνα πρωί, πού ἔλειπε ὁ ἄγριος δράκοντας, ἦρθε, ἄνοιξε τὴν πόρτα τῆς φυλακῆς

κι ἄφησε τοὺς μικροὺς φυλακισμένους ἐλεύθερους.

Ἦταν ἡ μικρούλα ἀδερφή τοῦ παιδιοῦ. Δὲν εἶχαν προσέξει, πὼς τὰ κοιτάζε θλιμμένη, οὔτε καταλάβαιναν, πὼς ἡ μικρούλα περίμενε νὰ μεγαλώσουν πρῶτα οἱ φτεροῦγες τους.

— Γρήγορα στὴ μανούλα σας! Εἶπε ἡ μικρούλα, καθὼς τοὺς ἀνοιξε τὸ κλουβί.

Κι ἐκεῖνα κελᾶηδισαν χαρούμενα σὰ νὰ τῆς ἔλεγαν:

— Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δώση ὅλα τὰ καλά!

Πέταξαν καὶ σὲ λίγο ἦταν στὴ φωλίτσα τους. Τί ἔγινε τότε, τὸ καταλαβαίνετε.

Ὁ πατέρας κότσυφας τῆ νύχτα τοῦ Μάη ξανάλεγε χαρούμενος ὅ,τι εἶπαν τὰ πουλάκια:

— Ὁ Θεός, μικρούλα, νὰ σοῦ δώση ὅλα τὰ καλά!

51. ΧΕΛΙΔΟΝΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΚΙ!

— Τί νὰ θέλῃς, χελιδόνι,
κι ὅλο ἔρχεσαι καὶ πᾶς;
Πότε στέκεσαι, προσμένεις,
πότε πάλι εὐθὺς πετᾶς.

Μιὰν ἀδύνατη φωνίτσα,
χελιδόνι μου, ἀγρικῶ,
Μήπως φτάνει ἀπ' τὴ φωλιά σου;
Μήπως σ' εὔρηκε κακό;

— Μόλις βγήκαν ἀπ' τ' αὐγά τους
τὰ μικρά μου τὰ πουλιά
καὶ προσμένουν τὸ μπαμπά τους,
νὰ τοὺς φέρη σπορικά.

Καὶ τ' ὀλόγλυκο τραγούδι,
ποὺ ὀλοένα θ' ἀγρικᾶς,
θὰ σοῦ λήη γιὰ τὴν ἀγάπη
καὶ τὸν πόθο τῆς δουλειᾶς!

52. ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΥΔΙΑ

Ὁ Πετράκης ἐπαιζε μοναχός του στὴν ἀκρογιαλιά. Εἶχε τὸ κουβαδάκι του καὶ τὸ φτυαράκι του κι ἔχτιζε ἕναν πύργο ἀπὸ ἄμμο. Καὶ τί ὁμορφος ποὺ ἦταν ὁ πύργος του! Ὁ ἥλιος δὲν ἔκαιγε καθόλου καὶ τὸ δροσερὸ ἀεράκι ἐπαιζε μὲ τὰ ξανθὰ μαλλάκια τοῦ Πετράκη.

Τὰ κυματάκια, καθὼς ἔφταναν στὴν ἀπαλὴ ἀμμουδιά, μουρμούριζαν ἕνα σιγανὸ φλὺ φλὺ καὶ χάνονταν. Ὁ Πετράκης ἦταν εὐχαριστημένος. Μάζευε ἄμμο μὲ τὸ φτυαράκι του, γέμιζε τὸ κουβαδάκι, τόφερνε γεμάτο λίγο παραπάνω καὶ τὸ ἀδειάζε. Ἄν τὸν ρωτοῦσε κανεὶς γιὰτί ἦταν χαρούμενος, δὲ θάξερε κι αὐτὸς τί νὰ πῇ.

Λίγο πιὸ πέρα, ἐπάνω σ' ἕνα βραχάκι, καθόταν ἡ θείτσα τοῦ Πετράκη καὶ κεντοῦσε. Κάποτε, ποὺ γύρισε ἡ θείτσα νὰ ἰδῇ τί κάνει ὁ Πετράκης, τὸν ρώτησε:

— Τί κάνεις αὐτοῦ, Πετράκη;

Ὁ Πετράκης, πού ἐκείνη τῆ στιγμή ἦταν σκυμμένος, σηκώθηκε σοβαρὸς καὶ κοίταξε τὴ θείτσα. Ὑστερα στήριξε τὸ φτυάρι καὶ σταύρωσε τὰ παχουλά του χεράκια ἐπάνω στὸ χέρι τοῦ φτυαριοῦ. Ἔτσι εἶδε νὰ κάνη ὁ περιβολάρης στὸν κῆπο τους, ἅμα ἤθελε νὰ ξεκουραστῆ.

— Ἐχω πάρα πολλὴ δουλειά, ἀποκρίθηκε στὴ

θείτσα του ὁ Πετράκης. Χτίζω ἓνα κάστρο.

Ἡ θείτσα χαμογέλασε καὶ ξανάπιασε τὸ ἐργόχειρό της. Ὁ Πετράκης ἔσκυψε κι αὐτὸς καὶ ξανάρχισε τὴ δουλειά του.

Σὲ λίγο ἓνας μεγάλος σκύλος ἔτρεχε κι ἔπαιζε ἐπάνω στὴν ἄμμουδιά. Καθὼς ἔτρεχε, πήδησε ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἄμμουδένιο κάστρο τοῦ Πετράκη καὶ τὸ γκρέμισε.

Ὁ Πετράκης ἦταν λίγο παραπέρα σκυμμένος, γιὰ νὰ γεμίση τὸ κουβαδάκι του μὲ ἄμμο. Ξαφνικὰ γύρισε καὶ εἶδε, πὼς ὁ σκύλος τοῦ χάλασε τὸ κάστρο του κι ἔβαλε τὰ κλάματα.

Ἔτρεξε τότε κοντὰ ὁ κύριος τοῦ σκύλου καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἡσυχάση τὸν Πετράκη. Κοίταξε νὰ τὸν φιλιώση μὲ τὸ σκύλο του, μὰ ὁ Πετράκης δὲν ἄκουε τίποτα. Ἦταν θυμωμένος.

— Δὲ σὰς θέλω! Φύγετε! Δὲν παίζω μαζί σας! Φώναξε στὸν σκύλο καὶ στὸν κύριό του.

Θύμωσε ὁ Πετράκης κι ἔχασε τὴ χαρὰ του. Ἄφησε ἀτελείωτο τὸ κάστρο του καὶ πῆγε καὶ κάθισε κοντὰ στὴ θείτσα του. Ἡ θείτσα τότε, γιὰ νὰ τὸν παρηγορήση, ἔβγαλε ἓνα κουλούρι ἀπὸ τὴν τσάντα της καὶ τοῦ τόδωσε.

Ὁ Πετράκης, καθὼς ἔτρωγε τώρα τὸ γλυκὸ κουλουράκι του, ξέχασε τὸ κάστρο του. Μάλιστα ξέχασε νὰ μαζέψη καὶ τὰ ἐργαλεία του. Ὅταν τελείωσε τὸ κουλουράκι του, ἦταν πάλι χαρούμενος καὶ μιλοῦσε μὲ τὴ θείτσα του. Τὴ ρωτοῦσε γιὰ τὸν Κοντορεβιθούλη καὶ γύρευε νὰ μάθῃ πόσο μεγάλος θὰ ἦταν τώρα, ἂν παντρεύτηκε κι ἂν ἔκαμε παιδάκια.

Ἔτσι, καθὼς μιλοῦσε ὁ Πετράκης γιὰ τὸν Κοντορεβιθούλη, πέρασε ἀρκετὴ ὥρα. Στὸ μεταξὺ ἡ θάλασσα φούσκωσε, τὰ κυματάκια ἔγιναν μεγάλα κύματα κι ἀνέβαιναν παραμέσα στὴν ἄμμουδιά. Τὸ πρόσεξε αὐτὸ ὁ Πετράκης καὶ θυμῆθηκε τὰ ἐργαλεία του. Μὰ ἦταν ἀργά.

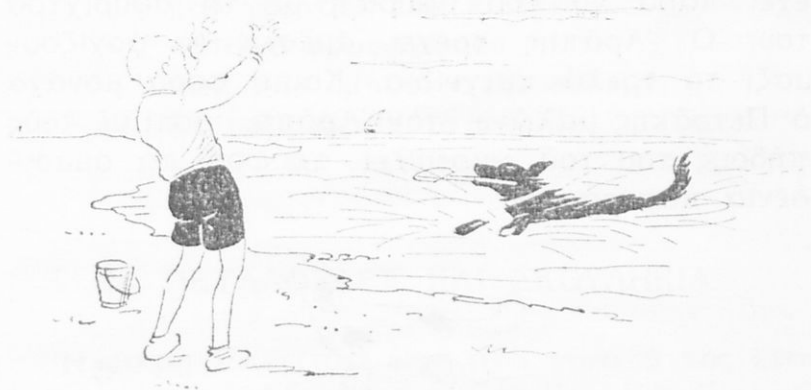
Τὸ φτυαράκι του κολυμποῦσε τώρα μέσα στὴ θάλασσα.

— Τὸ φτυάρι μου! Θέλω τὸ φτυάρι μου! Ξεφώνιζε μὲ κλάματα ὁ Πετράκης.

Τ' ἄκουσε αὐτὸ ὁ κύριος, πού εἶχε τὸ σκύλο καὶ φώναξε:

— Ἰσα, Ἀράπη! Πιάσ' το Ἀράπη καὶ φέρ' το!

Ὁ Ἀράπης—ἔτσι ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ σκύ-

λου—δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ τοῦ τὸ ποῦν δυὸ φορές. Ἐδωσε μιὰ βουτιά στὸ νερό, ἄρπαξε τὸ φτυαράκι μὲ τὸ στόμα του καὶ τὸ ἔβγαλε ἔξω. Μ' ἓνα νόημα, πού τοῦ ἔκαμε τότε ὁ κύριός του, τὸ ἄφησε ἐμπρὸς στὰ πόδια τοῦ Πετράκη.

Ὁ Πετράκης, γεμάτος χαρὰ τώρα, ἀγκάλιασε τὸ βρεγμένο Ἀράπη ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Τί καλὸς σκύλος πού εἶσαι! Πόσο σ' ἀγα-

πῶ! Σ' εὐχαριστῶ. πού μούφερες τὸ φτυάρι μου.

Ὁ Ἀράπης ἔβγαλε τὴ γλωσσάρα του κι ἔγλιψε τὸν Πετράκη στ' αὐτί. Μὰ αὐτὸ γαργάλισε τόσο πολὺ τὸν Πετράκη, πού δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια.

Ὁ Πετράκης κι ὁ Ἀράπης ἔγιναν φίλοι. Ἀπὸ τότε ὁ Πετράκης δὲν παίζει μοναχὸς τὸν στήν ἀμμουδιά. Ἐχει σύντροφο τὸν Ἀράπη. Δὲν ἔχει παρὰ νὰ τοῦ σφυρίξῃ μὲ τὴ σφυρίχτρα του. Ὁ Ἀράπης τρέχει ἀμέσως κι ἀρχίζουν μαζί τὰ τρελὰ παιγνίδια. Καμιὰ φορὰ μονάχα ὁ Πετράκης μαλώνει τὸν Ἀράπη, γιατί μὲ τοὺς πήδους του τοῦ γκρεμίζει πρόωρα τὰ ἀμμουδένια κάστρα του.

53. ΤΟ ΣΚΥΛΙ

Κάθε νύχτα στὴν αὐλὴ
γάβου, γάβου τὸ σκυλί.
δόστου καὶ γαβγίζει.
Τοῦ σπιτιοῦ ἐδῶ αὐτὸς
εἶναι φύλακας πιστὸς
ποιὸς δὲν τὸν γνωρίζει;

Ἀψηλά τ' ἀφεντικά
 κοιμηθήκανε γλυκά,
 πέρασε ἡ ὥρα.
 Τὸ γνωρίζει τὸ σκυλι
 καὶ φωνάζει ἀπ' τὴν αὐλή
 γάβου, γάβου τώρα.

Γιὰ νὰ ξέρουν οἱ κακοί,
 πὺ γυρνοῦν ἐδῶ κι ἐκεῖ
 κάτι νὰ σουφρώσουν,
 πὺς σὰν ἔμπουν στὴν αὐλή,
 θὰ τοὺς πιάση τὸ σκυλι
 καὶ δὲ θὰ γλιτώσουν.

54. ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΥΛΗΚΙΑ

Ἡ μικρὴ Ἐλενίτσα εἶχε στὰ γόνατά της ἕνα βιβλίο καὶ συλλογιζόταν. Ξαφνικὰ σήκωσε τὰ ματάκια της καὶ ρώτησε τὴ μητέρα της :

— Μαμά, θυμοῦνται, οἱ πεταλοῦδες, πὺς μιὰ φορὰ ἦταν σκουλήκια καὶ κάμπιες :

— Τί δύσκολα πράματα ρωτᾶς ! Εἶπε ἡ μητέρα της. Ποτὲ δὲν τὸ σκέφθηκα αὐτό. Δὲ ρωτᾶς καλύτερα τὸ θεῖο σου, πὺς διάβασε τόσα βιβλία :

Ἡ Ἐλενίτσα δὲν ἔχασε καιρὸ καὶ ρώτησε καὶ τὸ θεῖο της :

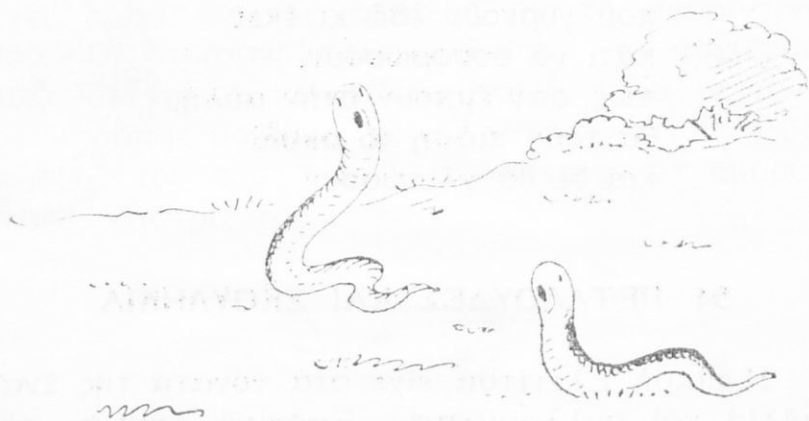
— Θεῖε, θυμοῦνται οἱ πεταλοῦδες, πὺς μιὰ φορὰ ἦταν σκουλήκια καὶ κάμπιες :

Ὁ θεῖος χαμογέλασε καὶ τῆς εἶπε :

— Ὅχι, δὲν τὸ θυμοῦνται.

— Καὶ ποίος σοῦ τὸ εἶπε; ξαναρώτησε περιέργη ἡ Ἐλενίτσα.

— Μοῦ τὸ εἶπε ἓνας σοφὸς ἄνθρωπος, ποὺ ἤξερε πολὺ καλὰ τὶς πεταλοῦδες. Μοῦ εἶπε μάλιστα καὶ μιὰ ἱστορία.

— Μιὰ ἱστορία! Εἶπε πάλι ἡ Ἐλενίτσα καὶ ἄνοιξε τὰ μάτια της ἀπὸ περιέργεια.

— Ἐλα νὰ σοῦ τὴν πῶ, εἶπε ὁ θεῖος, ποὺ κατάλαβε τὴν ἐπιθυμία της.

— Μιὰ μέρα, ἄρχισε ὁ θεῖος, ἓνα μικρὸ σκουλήκι σερνόταν μὲ τὴν κοιλιά ἐπάνω στὸ χῶμα, ζητώντας κάτι, γιὰ νὰ φάῃ. Ἀποπάνω του πετοῦσαν ζωηρὰ πεταλοῦδες καὶ ἄλλα ἔντομα καὶ ἔλαμπαν τὰ φτερά τους στὸν ἥλιο.

Τὸ σκουλήκι τὶς κοίταξε κι ἀναστέναξε :

— Ζωὴ εἶναι κι αὐτὴ ἡ δική μας ! Εἶπε. Μόλις μπορούμε νὰ κουνηθοῦμε ἀπὸ τὴ θέση μας καὶ μὲ τόσον κόπο ! Οὔτε μπορούμε νὰ κάμωμε κανένα ταξίδι, οὔτε νὰ πᾶμε σὲ ἄλλους τόπους νὰ ἰδοῦμε κι ἄλλα πράματα. Εἴμαστε καταδικασμένα νὰ κυλιώμαστε στὴ λάσπη, νὰ κινδυνεύωμε κάθε στιγμή νὰ σκοτωθοῦμε ἀπὸ τὸ παπούτσι κανενὸς ἀνθρώπου ἢ ἀπὸ τὴ ρόδα κανενὸς κάρου. Ἄν καμιὰ φορὰ σκαρφαλώσωμε σὲ κανένα φυτό, ὁ ἰδρώτας μας τρέχει σάν ποτάμι. Καὶ μόλις βρίσκομε κανένα φυλλαράκι, γιὰ νὰ φᾶμε.

Τὸ μικρὸ σκουλήκι σύρθηκε λίγο στὸ ὑγρὸ χορτάρι καὶ ξαναεἶπε :

— Καὶ ὅμως κανέναν δὲ μᾶς λυπᾶται. Αὐτὰ τὰ περήφανα ἔντομα, ποὺ πετοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μας, οἱ χρυσόμυγες, οἱ πεταλοῦδες, οἱ μέλισσες, οὔτε κἂν μᾶς συλλογίζονται. Αὐτὲς περνοῦν ζωὴ ! Πετοῦν τόσο εὐκόλα ! Ὅπου θέλουν, πηγαίνουν. Φτάνει ν' ἀπλώσουν τὰ φτερά τους καὶ τὸ ἀεράκι τὶς πηγαίνει ἐδῶ κι ἐκεῖ.

Φοροῦν τόσο ὠραῖα φορέματα, παρδαλά, μὲ βοῦλες ὁμορφες καὶ ζωηρὰ χρώματα ! Κάθε μέρα εἶναι μαζί μὲ τὰ λουλούδια. Ἔχουν ὅλες τὶς διασκεδάσεις καὶ βλέπουν τὰ καλύτερα πράματα. Κι ἔπειτα ἀπ' αὐτά, ποῦ νὰ βροῦν καιρὸ νὰ φροντίσουν καὶ γιὰ μᾶς τὰ ἄθλια πλάσματα ! Μόνο γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους φροντίζουν.

Ἄν ἤμουν ἐγὼ στὴ θέση τους κι ἂν εἶχα

φτερά νά πετάξω, θά συλλογιζόμουν κάποτε κι αὐτὰ τὰ δυστυχησμένα σκουλήκια. Θά τοὺς πηγάινα κάποτε μιά σταλιά μέλι ἢ τίποτε ἄλλο νόστιμο ἀπὸ τὰ λουλούδια τῶν κήπων, θά κατέβαινα κοντὰ τους, θάλεγα ἕνα γλυκὸ λογάκι καὶ θά τὰ παρηγοροῦσα. Πόσα καλὰ θά μπορούσα νά κάνω, ἂν εἶχα φτερά! Μὰ αὐτὲς οἱ σκληρὲς οὔτε γυρίζουν νά μᾶς ἰδοῦν!

Δὲν πέρασε ὅμως πολὺς καιρὸς καὶ τὸ σκουλήκι, πού παραπονιόταν, ἔγινε μιά ὄμορφη πεταλούδα. Τὴ ὄμορφα χρωματιστὰ φτερά πού εἶχε! Πετοῦσε ἀπὸ λιβάδι σὲ λιβάδι, ξεκουραζόταν ἐπάνω στὰ ὠραιότερα λουλούδια κι ἔτρεχε ἐπάνω κάτω χαρούμενη κι εὐτυχησμένη.

Ἐνα πρωί, ἐνῶ καθόταν ἐπάνω σ' ἕνα τριαντάφυλλο καὶ μύριζε τὴ μοσκοβολία του, κοίταξε κάτω κι εἶδε δυὸ σκουλήκια, πού σέρνονταν μὲ τὴν κοιλιά.

— Δυστυχησμένα πλάσματα! Εἶπε. Τί βασανισμένη ζωὴ πού κάνουν! Ζοῦν μέσα στὴ λάσπη καὶ κανένας δὲ βρίσκεται νά τὰ λυπηθῇ. Ἐγώ, ἂν δὲν εἶχα τόσες σκοτοῦρες, κάτι μπορούσα νά κάνω γι' αὐτά.

Τί νά κάνω ὅμως, πού δὲ μπορῶ οὔτε στιγμή νά χάσω. Σήμερα γιορτάζουν τὰ τριαντάφυλλα καὶ πρέπει νά πᾶμε ὅλες οἱ πεταλοῦδες νά τὰ ἐπισκεφτοῦμε. Αὐριο γιορτάζουν τὰ κρίνα. Μποροῦμε νά λείψουμε; Μεθαῦριο οἱ ἀκρίδες δίνουν μεγάλο χορὸ κι ἅμα δύση ὁ ἥλιος,

θά τραγουδήσουν οί γρύλοι, σάν καλοί μουσικοί πού είναι. Δέ μου μένει στιγμή ήσυχίας. Έπειτα δυό πλούσιες πεταλούδες, ή κυρία Παρδαλού και ή κυρία Χρυσοφτέρη, δίνουν κι αυτές χορό και μ' έχουν καλέσει από τις πρώτες. Μπορώ νά λείψω; Άν δέν είχα νά φροντίσω για τόσες διασκεδάσεις; θά κοίταζα και τά κακόμοιρα εκείνα τά σκουλήκια, πού βασανίζονται εκεί κάτω. Έπειτα, αν πετάξω κοντά τους, μπορεί ν' άκουμπήσουν επάνω μου και νά μου λερώσουν τά φτερά μου. Στο ύστερο είναι και φόβος, αν μιá φορά τούς κάμω έλεημοσύνη, νά θέλουν κάθε μέρα. Κι έγώ βέβαια δέν τόχω στο νοú μου νά γίνω ύπηρέτριά τους. Καλά είναι, όπως είναι!

Κι άφοú ή περήφανη πεταλούδα έριξε μιá περιφρονητική ματιά στα σκουλήκια, πέταξε κι έφυγε.

Ο θείος τής Έλενίτσας έδω σταμάτησε τήν ιστορία του και κοίταξε τήν άνιψούλα του στα μάτια.

— Έπειτα; ρώτησε ή Έλενίτσα.

— Έπειτα τίποτε. Τελείωσε ή ιστορία.

— Δέ γύρισε πιά ή πεταλούδα;

— Όχι.

— Ήταν κακή!

— Γιατί;

— Γιατί λησμόνησε, πώς ήταν κι αύτή κάποτε σκουλήκι. Άμα έγινε πεταλούδα, περηφανεύτηκε κι έγινε άκατάδεχτη.

— Λυπᾶσαι γι' αὐτό;

— Ναί. Δέν τις ἀγαπῶ καθόλου αὐτές τις παλιοπεταλοῦδες, πού ξέχασαν, πῶς ἦταν σκουλήκια!

— Ἐλα λοιπὸν νὰ σέ φιλήσω, ἀφοῦ δέν ἀγαπᾶς τέτοια περήφανα πλάσματα.

Ἡ Ἐλενίτσα ὀλόχαρη ἀνέβηκε τότε στὰ γόνατα τοῦ θείου της. Κι ὁ θεῖος, εὐχαριστημένος γιὰ τὰ λόγια τῆς ἀνιψιάς του τῆς Ἐλενίτσας, τῆς εἶπε:

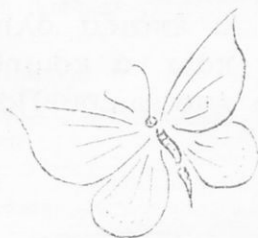
— Κι οἱ ἄνθρωποι, παιδάκι μου, ὅταν εἶναι περήφανοι γίνονται κακοί.

55. ΠΕΤΑΛΟΥΔΙΤΣΕΣ

Εἶμαι μιὰ μικρὴ τρελὴ
 πεταλούδα πεταχτή,
 εἶμ' ἀνθάκι μὲ φτεράκια,
 τρέξετε πίσω μου, παιδάκια.
 Στὸ λιβάδι τὸ χλωρὸ
 θὲ νὰ παίξωμε κρυφτό.
 Σ' ἓνα ἀνθὸ μέσ' στὸ χορτάρι
 θὰ τρυπώσω ἐγὼ μὲ χάρη.

Τρέξτε τώρα έσείς, τρελά,
 φάξτε όλόγυρα, μικρά.
 Κι όποιος μ' εύρη εκεί από κάτω,
 τ'ό λουλούδι χάρισμά του.

56. ΘΕΟΥΛΗ ΜΟΥ, Σ' ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Θεούλη μου, Σ' εύχαριστώ!
 Διάβασα κι έπαιξα όλη μέρα.
 Προτού νά πάω νά κοιμηθώ,
 Σου λέω, εύχαριστώ, Πατέρα!

Σ' εύχαριστώ για τ'ά πουλιά,
 που λέν χαρούμενα τραγούδια,
 για τήν ήμέρα τή γλυκιά,
 τόν ήλιο Σου και τ'ά λουλούδια.

Σ' εύχαριστώ για τ'ό μπαμπά
 και τή μαμά, που μούχεις δώσει,
 για τόν παππού και τή γιαγιά,
 για τήν άγάπη τους τήν τόση.

Κι ακόμα, Θέ μου, εύχαριστώ
για τὸ μικρό μου τ' ἄδερφάκι
καὶ για τὸ σκύλο τὸν πιστὸ
καὶ για τὸ μαῦρο μου γατάκι.

Θεούλη μου, Σ' εύχαριστώ!
Διάβασα κι ἔπαιξα ὅλη μέρα.
Τώρα θὰ πάω νὰ κοιμηθῶ.
Ἄγρύπνα ἐπάνω μου, Πατέρα!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελίς
1. Πρωινή προσευχή (ποίημα)	5
2. Ἡ προσευχή τῆς Κατινίτσας	6
3. Βραδινὴ προσευχή (ποίημα)	10
4. Ἡ μάνα	11
5. Ἡ μάνα (ποίημα)	17
6. Τ' ἀγαπημένα ἀδερφάκια	18
7. Τὸ παράπονο τῆς Μαρίκας	21
8. Τὸ μάθημα ποὺ κάνουν τὰ λουλούδια	25
9. Τὸ λουτρό (ποίημα)	27
10. Ἡ Κυριακὴ	29
11. Κυριακὴ (ποίημα)	34
12. Οἱ καλύτεροὶ ἐργάτες	35
13. Τὸ χέρι (ποίημα)	37
14. Οἱ τέχνες (ποίημα)	39
15. Ὁ μικρὸς λοχαγὸς	41
16. Ὁ στρατηγὸς καὶ τὰ ζαχαρωτὰ (ποίημα)	45
17. Τὸ σχολεῖο τῶν πουλιῶν	46
18. Φθινόπωρο	48
19. Τραγούδι φθινοπωρινὸ (ποίημα)	51
20. Ὁ μικρὸς Φῶτος	52
21. Ὁ μικρὸς καπετάνιος	55
22. Τὸ καράβι (ποίημα)	59
23. Τὸ ρολόγι (ποίημα)	60
24. Χριστουγεννιάτικη ἱστορία	63
25. Χριστοῦγεννα (ποίημα)	70
26. Τὸ σπίτι (ποίημα)	71
27. Ἡ βασιλόπιτα	73
28. Καλὲ ἄγιε Βασίλει (ποίημα)	78
29. Ἡ κούκλα τῆς Πρωτοχρονιάς	79
30. Ἀληθινὴ χαρὰ (ποίημα)	83
31. Τὸ πουκαμισάκι ποὺ φύτρωσε	84
32. Ὁ λύκος καὶ τ' ἀρνάκι	88
33. Τί ἔπαθε ἓνα ἄσπρο κουνελάκι	91
34. Ἡ σκιά μου (ποίημα)	100
35. Ἀποκριεὲς	102
36. Ἡ μασκαράτα τῆς κούκλας (ποίημα)	106
37. Τὰ κλωσοπούλια	108
38. Τὸ αὐγὸ (ποίημα)	111
39. Ὁ πετεινὸς (ποίημα)	112
40. Τὰ χελιδόνια γυρίζουν στὴν πατρίδα	113
41. Ἡ Λαμπρὴ	117
42. Ὁ παπαγάλος	123
43. Ὁ παπαγάλος (ποίημα)	127
44. Ἡ Κατινούλα καὶ τὰ λουλούδια	128

45. 'Ο Μάης (ποίημα)	132
46. 'Η έλεημοσύνη τοῦ Γιαννάκη	133
47. 'Η βροχούλα (ποίημα)	136
48. Τί διηγείται ἡ ἐλιά	137
49. Στόν ἀγρό (ποίημα)	140
50. Οἱ μικροὶ φυλακισμένοι	141
51. Χελιδόνι καὶ παιδάκι (ποίημα)	145
52. Στὴν ἀμμουδιά	146
53. Τὸ σκυλί (ποίημα)	150
54. Πεταλοῦδες καὶ σκουλήκια	151
55. Πεταλοῦδίσσες (ποίημα)	156
56. Θεοῦλη μου. Σ' εὐχαριστῶ (ποίημα)	157

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α

Τὰ κάτωθι ἀναγνώσματα ἐλήφθησαν ἐκ τῶν βραβευθειῶν συλλογῶν τῶν κ. κ. Σ. Σπεράντζα—'Αγλαίας Μεταλληνοῦ, Δ. Δεληπέτρου καὶ Πέτρου Χάρη, ὡς ἀκολουθῶς :

Α') 'Εκ τῆς συλλογῆς Σ. Σπεράντζα—Α. Μεταλληνοῦ :

1. Τὸ μάθημα πού κάνουν τὰ λουλούδια	σελ. 25
2. Τὸ σχολεῖο τῶν πουλιῶν	> 46
3. 'Η βροχούλα (ποίημα)	> 136

Β') 'Εκ τῆς συλλογῆς Δ. Δεληπέτρου :

Χριστούγεννα (ποίημα)	> 70

Γ') 'Εκ τῆς συλλογῆς Πέτρου Χάρη :

1. 'Ο μικρὸς Φῶτος	> 52
2. Οἱ μικροὶ φυλακισμένοι	> 141

'Η λοιπὴ ὕλη ἐλήφθη ἐκ τοῦ τυχόντος Α' βραβείου 'Αναγνωστικοῦ «Κρινολούουδα» τῶν κ. κ. 'Αρσινόης Ταμπακοπούλου—Θεώνης Δρακοπούλου (Μυρτιάτισσας).

'Η εἰκονογράφηση τοῦ 'Αναγνωστικοῦ ἐγένετο ἀπὸ τὸν ζωγράφον κ. 'Αντώνη Βώτην.

002055559

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

